Statistika tržišta osiguranja u Bosni i Hercegovini

godišnje izvješće

2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

KAZALO

KRATICE **5**

Predgovor **8**

1. Pregled makroekonomskih pokazatelja u BiH **10**

1.1. Makroekonomski pokazatelji u FBiH 10

1.2. Makroekonomski pokazatelji u RS-u 11

2. Sektor financijskih usluga u BiH **14**

2.1. Struktura sektora financijskih usluga u BiH 14

2.1.1. Struktura sektora financijskih usluga u FBiH 15

2.1.2. Struktura sektora financijskih usluga u RS-u 15

2.2. Usporedni prikaz bankarskog i sektora osiguranja u FBiH i RS-u 15

3. Pregled statističkih pokazatelja za sektor osiguranja u BiH **18**

3.1. Vlasnička struktura 18

3.1.1. Vlasnička struktura i vrste osiguranja kojima se bave društva u BiH 18

3.1.2. Vlasnička struktura i vrste osiguranja kojima se bave društva u FBiH 19

3.1.3. Vlasnička struktura i vrste osiguranja kojima se bave društva u RS-u 19

3.2. Ukupna premija u BiH i entitetima 20

3.2.1. Ukupna premija životnog i neživotnog osiguranju u BiH 20

3.2.2. Ukupna premija životnog i neživotnog osiguranju u FBiH 21

3.2.3. Ukupna premija životnog i neživotnog osiguranju u RS-u 21

3.2.4. Koncentracija premije u BiH 22

3.2.5. Herfindahl-Hirschman indeks (HHI) 22

3.3. Premija po skupinama/vrstama osiguranja 26

3.3.1. Premija po skupinama/vrstama osiguranja u BiH 26

3.3.2. Premija po skupinama/vrstama osiguranja u FBiH 28

3.3.3. Premija po skupinama/vrstama osiguranja u RS-u 29

3.4. Usporedni pokazatelji za određene europske države i BiH 31

3.5. Ukupni prihod 32

3.6. Prijavljene i riješene štete 33

3.7. Dobit 33

3.8. Kapital 33

3.9. Pokazatelji uspješnosti poslovanja u 2009. 34

3.10. Struktura zaposlenika 34

4. Pokazatelji poslovanja društava sa sjedištem u FBiH i RS-u **36**
4.1. Premija po društvima 36
4.1.1. Premija po društvima sa sjedištem u FBiH 36
4.1.2. Premija po društvima sa sjedištem u RS-u 37
4.2. Premija životnog osiguranja 39
4.2.1. Premija životnog osiguranja u FBiH 39
4.2.2. Premija životnog osiguranja u RS-u 39
4.3. Ukupni prihod 40
4.3.1. Ukupni prihod po društvima sa sjedištem u FBiH 40
4.3.2. Ukupni prihod po društvima sa sjedištem u RS-u 41
4.4. Prijavljene i riješene štete 42
4.4.1. Prijavljene i riješene štete po društvima sa sjedištem u FBiH 42
4.4.2. Prijavljene i riješene štete po društvima sa sjedištem u RS-u 42
4.5. Dobit 43
4.5.1. Dobit po društvima sa sjedištem u FBiH 43
4.5.2. Dobit po društvima sa sjedištem u RS-u 44
4.6. Kapital 45
4.6.1. Kapital po društvima sa sjedištem u FBiH 45
4.6.2. Kapital po društvima sa sjedištem u RS-u 46
4.7. Pokazatelji uspješnosti poslovanja 47
4.7.1. Pokazatelji uspješnosti poslovanja po društvima sa sjedištem u FBiH 47
4.7.2. Pokazatelji uspješnosti poslovanja po društvima sa sjedištem u RS-u 47
4.8. Rangiranje društava za osiguranje 48
4.8.1. Rangiranje društava za osiguranje prema iznosu ukupne premije 48
4.8.2. Rangiranje društava za osiguranje prema visini isplaćenih šteta 49
4.8.3. Rangiranje društava za osiguranje prema odnosu isplaćenih šteta i ukupne premije 50
4.8.4. Rangiranje društava za osiguranje prema iznosu dobiti 51
4.9. Struktura zaposlenika 52
4.9.1. Struktura zaposlenika po društvima sa sjedištem u FBiH 52
4.9.2. Struktura zaposlenika po društvima sa sjedištem u RS-u 52
PRILOG I. Institucije i organizacije u sektoru osiguranja u BiH **54**
PRILOG II. Društva za osiguranje i reosiguranje u BiH **62**
PRILOG III. Osnovni pojmovi iz područja osiguranja **90**
PRILOG IV. Zakon o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini **96**
PRILOG V. Zakonska regulativa i podzakonski dokumenti u sektoru osiguranja u BiH **102**

KRATICE

BiH	Bosna i Hercegovina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
RS	Republika Srpska
BDP	Bruto društveni proizvod
GDP	Gross Domestic Product (prev. bruto društveni proizvod)
NOE	Non observed economy (prev. „siva ekonomija“)
AFIP	AFIP – Agencija za financijske, informatičke i posredničke usluge d.d. Sarajevo
EU	Evropska unija
HANFA	Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
HHI	Herfindahl-Hirschman indeks

Predgovor

godišnje
izvješće
2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

Poštovani čitaoci!

Za razliku od izvještaja velikog broja evropskih zemalja koji dolaze iz oblasti ekonomije, posebno iz finansijskog sektora gdje je globalna ekonomska kriza ostavila velikog traga, zadovoljstvo mi je istaći da ovogodišnja statistička publikacija govori da nije sve tako crno u Bosni i Hercegovini, posebno u oblasti osiguranja.

Ovaj predgovor posvetit ću upravo stanju na tržištu osiguranja u BiH, gdje i pored pesimističkih predviđanja brojnih analitičara ova oblast bilježi znatan napredak. Čime mogu potkrijepiti ove iznesene stavove?

Društva za osiguranje ostvarila su u 2009. ukupnu premiju u iznosu od 458,633.589 KM, od čega se 389,191.486 KM (84,86%) odnosi na poslove neživotnog osiguranja, a 69,442.103 (15,14%) na poslove životnog osiguranja. Ukupna premija u 2009. porasla je za 1,22% u odnosu na 2008. i tako je nastavljen trend rasta premije.

U neživotnom osiguranju tokom 2009. ostvaren je rast od 0,53% u odnosu na 2008., a u oblasti životnog osiguranja zabilježen je rast od 5,31% u odnosu na prethodnu godinu. Iako je rast premije u prethodnim godinama bio značajniji ako uzmemo u obzir da je u većini zemalja okruženja i Evropske unije došlo do značajnog pada premije te uzimajući u obzir stanje cjelokupne bh. ekonomije, može se reći da je ovaj sektor uspio sačuvati određenu stabilnost.

Važno je istaći činjenicu da društva iz FBiH i Republike Srpske značajno ostvaruju premiju na području drugog entiteta, što u prethodnim godinama nije bio slučaj. Ovakva situacija na tržištu osiguranja BiH doprinosi povećanju konkurencije i stvaranju jedinstvenog ekonomskog prostora.

Nadalje, jedini rast aktive u sektoru finansijskih usluga u BiH u 2009. u odnosu na 2008. zabilježila su društva za osiguranje i reosiguranje s porastom od 4,95%, dok su ostali sektori zabilježili blagi pad aktive, i to banke (1,04%) i mikrokreditne organizacije (10,17%), osim investicionih fondova gdje je zabilježen značajan pad aktive za 28,74%.

Dok većina zemalja bilježi značajan pad premije per capita, BiH je zabilježila rast koji sada iznosi 87,50 $, a također je došlo do porasta udjela premije u BDP-u s 1,83% na 1,91%, što se ne može reći za većinu evropskih zemalja.

Naravno da nije sve tako dobro u oblasti osiguranja kao što pokazuju ove brojke. Oblast osiguranja je i dalje opterećena brojnim problemima. U prvom redu mora se istaći nepoštivanje premijskog sistema, što uveliko smanjuje premiju osiguravajućim društvima, kao i nelojalna konkurencija s damping cijenama koje u konačnici mogu dovesti do problema u radu i funkcioniranju društava za osiguranje.

Regulatorne i nadzorne institucije moraju ovom problemu posvetiti posebnu pažnju kako bi se na vrijeme preduzele odgovarajuće mjere te uvelo više reda u poslovanju društava za osiguranje i podstakao razvoj ove finansijske aktivnosti s ciljem približavanja evropskim standardima poslovanja.

Od mnogobrojnih aktivnosti navest ću samo neke. Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini u ovoj godini pokrenula je inicijativu za izmjene i dopune Zakona o posrednicima i Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila, s ciljem harmoniziranja propisa na području BiH i stvaranju jedinstvenog ekonomskog prostora, što je jedna od temeljnih nadležnosti ove agencije.

Također je započeo projekat s bugarskom regulatornom agencijom koji se finansira iz sredstava Evropske komisije i implementira na području BiH, a trajat će dvije godine. Cilj ovog projekta je daljnja reforma i konsolidacija u oblasti osiguranja te približavanje standardima Evropske unije.

Na kraju želim zahvaliti svim institucijama i saradnicima koji su dali svoj doprinos na izradi ove publikacije, a posebno entitetskim agencijama za nadzor osiguranja.

S poštovanjem,

Sarajevo, augusta 2010. godine

Direktor Agencije za osiguranje u BiH

Samir Omerhodžić

Pregled makroekonomskih pokazatelja u BiH

godišnje izvješće

2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

1. Pregled makroekonomskih pokazatelja u BiH

Makroekonomski pokazatelji u BiH (2006.-2009.)

Pokazatelji	Godina			
	2006.	2007	2008.	2009.
Nominalni BDP (u milijunima KM)	19.106	21.641	24.716	23.994
BDP po stanovniku (u KM)	4.969	5.633	6.435	6.244
Realni BDP (stopa rasta u %)	6,20	6,84	5,42	-3,20
Indeks potrošačkih cijena (%)	6,10	5,00	15,72	15,28
Broj stanovnika (u tisućama)	3.845	3.843	3.842	3.843
Broj nezaposlenih	516.216	515.739	493.405	510.534
Broj zaposlenih	657.715	679.323	694.416	686.044
Prosječna bruto plaća (u KM)	869	935	1113	1.204
Prosječna neto plaća (u KM)	586	630	752	790
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	46,90	42,70	41,20	44,71
Vanjski dug vladinog sektora	4.064	3.904	4.193	5.200
Vanjski dug (u postotcima po BDP-u)	22,60	18,60	16,70	21,71

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH, Centralna banka BiH

Gospodarstvo Bosne i Hercegovine, pod utjecajem svjetske ekonomske krize, suočena je s nizom posljedica koje su se odrazile i na financijski i na realni sektor. Nakon proteklih godina relativno visokih stopa rasta, domaća ekonomija je u 2009. prvi put suočena s negativnim rastom BDP-a od -2,92%. Također, domaća osobna potrošnja i dalje je pod negativnim efektima rasta nezaposlenosti i usporenog rasta plaća što je imalo negativan utjecaj na stopu rasta BDP-a.

1.1. Makroekonomski pokazatelji u FBiH

Makroekonomski pokazatelji u FBiH (2006.-2009.)

Pokazatelji	Godina			
	2006.	2007.	2008.	2009.
Nominalni BDP (u milijunima KM)	12.058	13.735	15.657	15.182
BDP po stanovniku (u KM)	4.238	4.821	5.496	5.322
Realni BDP (stopa rasta u %)	11,30	13,10	12,96	-2,97
Indeks potrošačkih cijena (%)	5,90	7,90	7,70	-0,30
Broj stanovnika (procjena u tisućama)	2.845	2.849	2.849	2.327
Broj nezaposlenih	355.102	370.459	430.745	347.146
Broj zaposlenih	389.601	413.676	345.381	426.556
Prosječna bruto plaća (u KM)	887	973,68	1.104.85	1.203,55
Prosječna neto plaća (u KM)	603	662,10	751,30	792,08
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	45,60	41,89	40,92	44,94

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku

1.2. Makroekonomski pokazatelji u RS-u

Makroekonomski pokazatelji u RS-u (2006.-2009.)

Pokazatelji	Godina			
	2006.	2007.	2008.	2009.
Nominalni BDP (u milijunima KM)	6.499	7.351	8.468	8.243
BDP po stanovniku (u KM)	4.368	5.106	5.891	5.744
Realni BDP (stopa rasta u %)	7,80	6,20	5,70	-2,8
Indeks potrošačkih cijena (%)	6,40	7,60	7,20	4,80
Broj stanovnika (procjena u tisućama)	1.444	1.440	1.437	1.435
Broj nezaposlenih	143.219	139.825	135.102	139.536
Broj zaposlenih	257.110	258.236	259.205	253.665
Prosječna bruto plaća (u KM)	793	875	1.132	1.204
Prosječna neto plaća (u KM)	521	585	755	788
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	56,40	49,90	46,4	46,90

Izvor podataka: Republički zavod za statistiku RS-a

Sektor financijskih usluga u BiH

godišnje izvješće

2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

2. Sektor financijskih usluga u BiH

2.1. Struktura sektora financijskih usluga u BiH

U 2009. ukupna aktiva sektora financijskih usluga iznosila je 25,11 mlrd. KM, s udjelom bankarskog sektora od 82,07%, leasing društava od 6,36%, mikrokreditnih organizacija od 4,33%, sektora osiguranja od 3,72% i investicijskih fondova od 3,52%.

Financijski sektor u BiH je i dalje izrazito „bankocentričan" jer njime dominira bankarski sektor s 82,07% udjela u ukupnoj aktivi cijelog financijskog sektora BiH. Iako su negativni efekti svjetske ekonomske i fininancijske krize prilično snažni, te su kao takvi imali utjecaj na poslovanje banaka u BiH, može se reći da je ovaj sektor uspio sačuvati određenu stabilnost. Udio ostalih financijskih institucija u strukturi sektora financijskih usluga u BiH je gotovo zanemarljiv. S ciljem unapređenja financijskog tržišta značajnu ulogu ima jačanje institucionalnih investitora, naročito osiguravajućih društava i investicijskih fondova, što se izravno odražava na cjelokupni ekonomski razvoj.

Financijski podaci ukazuju da je bankarski sektor u 2009. ostao na prvome mjestu u bosanskohercegovačkoj ekonomiji po veličini aktive, koja je te godine iznosila 20,61 mlrd. KM, ostavljajući iza sebe leasing društva, mikrokreditne organizacije, osiguravajuća društva i investicijske fondove, i to s ukupnom aktivom od 1,60 mlrd. KM, 1,09 mlrd. KM, 933 milijuna KM i 885 milijuna KM, respektivno.

Jedini rast aktive u sektoru financijskih usluga u BiH u 2009. u odnosu na 2008. zabilježila su društva za osiguranje i reosiguranje s porastom od 4,95%, dok su ostale financijske institucije zabilježile blagi pad aktive i to banke (1,04%) i mikrokreditne organizacije (10,17%), osim investicijskih fondova gdje je zabilježen značajan pad aktive za 28,74%. Značajno je istaći da i pored utjecaja svjetske krize, društva za osiguranje u BiH pokazuju naznake blagog rasta iako je kod pojedinih društava rast više izražen.

Struktura sektora financijskih usluga u BiH u 2007., 2008. i 2009. godini

Dijelovi sektora financijskih usluga (financijske institucije)	2007.		2008.		2009.		Indeks rasta aktive 08/07	Indeks rasta aktive 09/08
	Aktiva (u mil. KM)	Udio (%)	Aktiva (u mil. KM)	Udio (%)	Aktiva (u mil. KM)	Udio (%)		
Banke	19.682	79,90	20.821	80,82	20.605	82,07	105,79	98,96
IInvesticijski fondovi	1.764	7,16	1.242	4,82	885	3,52	70,41	71,26
Društva za osiguranje i reosiguranje	853	3,46	889	3,45	933	3,72	104,22	104,95
Mikrokreditne organizacije	916	3,72	1.210	4,7	1.087	4,33	132,1	89,83
Leasing društva	1.417	5,75	1.600	6,21	1.598	6,36	112,91	99,88
Ukupno za sektor	**24.632**	**100**	**25.762**	**100**	**25.108**	**100**	**104,59**	**97,46**

Izvor podataka: Agencija za bankarstvo FBiH, Agencija za bankarstvo RS-a, Komisija za vrijednosne papire FBiH, Komisija za hartije od vrijednosti RS-a, Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a, Udruga društava za leasing u BiH, Udruga mikrofinancijskih organizacija u BiH

Uočen je značajan pad udjela investicijskih fondova u ukupnoj aktivi financijskog sektora, kao posljedica globalne krize na svjetskom financijskom tržištu (tržištu kapitala).

Udjeli financijskih institucija u sektoru financijskih usluga u BiH u 2007, 2008. i 2009.

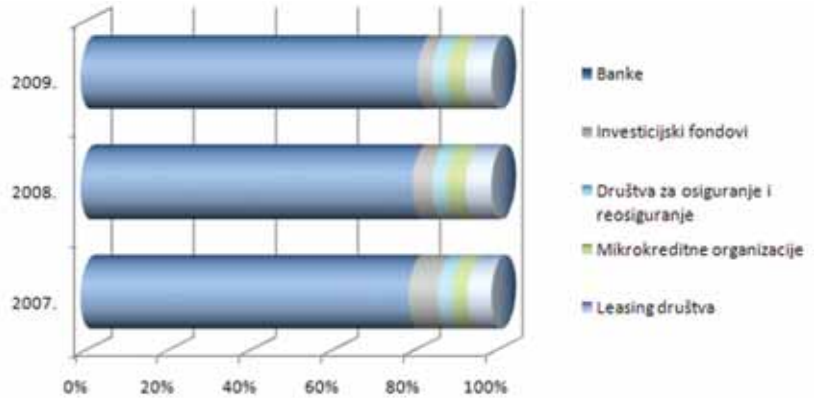

2.1.1. Struktura sektora financijskih usluga u FBiH

Struktura sektora financijskih usluga u FBiH u 2007, 2008. i 2009.

Dijelovi sektora financijskih usluga (financijske institucije)	2007.		2008.		2009.		Indeks rasta aktive 08/07	Indeks rasta aktive 09/08
	Aktiva (u mil. KM)	Udio (%)	Aktiva (u mil. KM)	Udio (%)	Aktiva (u mil. KM)	Udio (%)		
Banke	14.203	78,24	15.072	78,24	15.233	80,60	106,12	101,07
Investicijski fondovi	1.198	6,6	1.015	5,27	593	3,14	84,72	58,42
Društva za osiguranje i reosiguranje	662	3,65	677	3,51	707	3,74	102,27	104,43
Mikrokreditne organizacije	673	3,71	901	4,68	769	4,07	133,88	85,35
Leasing društva	1.417	7,81	1.600	8,31	1.598	8,46	112,91	99,88
Ukupno za sektor	**18.153**	**100**	**19.265**	**100**	**18.900**	**100**	**106,13**	**98,10**

Izvor podataka: Agencija za bankarstvo FBiH, Povjerenstvo za vrijednosne papire FBiH, Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Udruga društava za leasing u BiH

2.1.2. Struktura sektora financijskih usluga u RS-u

Struktura sektora financijskih usluga u RS-u u 2007, 2008. i 2009.

Dijelovi sektora financijskih usluga (financijske institucije)	2007.		2008.		2009.		Indeks rasta aktive 08/07	Indeks rasta aktive 09/08
	Aktiva (u mil. KM)	Udio (%)	Aktiva (u mil. KM)	Udio (%)	Aktiva (u mil. KM)	Udio (%)		
Banke	5.479	84,55	5.749	88,49	5.372	86,53	104,93	93,44
Investicijski fondovi	566	8,73	227	3,49	292	4,70	40,11	128,63
Društva za osiguranje i reosiguranje	191	2,95	212	3,26	226	3,64	110,99	106,60
Mikrokreditne organizacije	244	3,77	309	4,76	318	5,12	126,63	102,91
Leasing društva	0	0,00	0	0,00	0	0,00	00,0	0,00
Ukupno za sektor	**6.480**	**100**	**6.497**	**100**	**6.208**	**100**	**100,26**	**95,55**

Izvor podataka: Agencija za bankarstvo RS-a, Komisija za hartije od vrijednosti RS-a, Agencija za osiguranje RS-a, Udruga društava za leasing u BiH

2.2. Usporedni prikaz bankarskog i sektora osiguranja u FBiH i RS-u

S ciljem isticanja uloge i značaja sektora osiguranja i njegova rasta u sektoru financijskih usluga tijekom proteklih godina daje se usporedba bankarskog i sektora osiguranja u određenim europskim državama i BiH, kao i usporedba spomenutih sektora u BiH i entitetima pojedinačno. Pri tome su za kriterij korištene bilančne veličine aktive i kapitala.

Usporedni prikaz bankarskog sektora i sektora osiguranja u BiH i određenog broja europskih država u 2008. (u mil. eura)

Država	Bankarski sektor		Sektor osiguranja	
	Aktiva	Kapital	Aktiva	Kapital
Hrvatska	50.410	6.790	3.825	708
BiH	10.540	903	477	158
Slovenija	47.620	2.000	4.590	756
Srbija	21.730	4.870	1.037	305
Bugarska	35.560	4.050	1.303	461
Češka Republika	154.590	14.600	13.710	2.413
Slovačka	62.880	3.830	5.709	1.215
Rumunjska	78.170	7.070	3.760	732

Izvor podataka: Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors (CEIOPS), European Banking Federation (EBF), Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a, Agencija za bankarstvo FBiH, Agencija za bankarstvo RS-a, HANFA, Narodna banka Srbije

Aktiva i kapital u bankarskom i sektoru osiguranja u BiH u 2007, 2008. i 2009. (u 000 KM)

	2007.		2008.		2009.	
	Banke	Osiguranja	Banke	Osiguranja	Banke	Osiguranja
Aktiva	19.682.436	853.339	20.820.631	888.896	20.604.457	932.878
Kapital	1.967.104	301.287	2.237.198	332.579	2.206.521	309.434

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a, Agencija za bankarstvo FBiH, Agencija za bankarstvo RS-a

U 2009. aktiva u bankarskom sektoru u BiH smanjila se za 216 milijuna KM (1,04%) u odnosu na aktivu u 2008, dok je u istom razdoblju ostvaren pad kapitala od 31 milijun KM (1,37%). S druge strane, u sektoru osiguranja ostvaren je rast aktive u iznosu od 44 milijuna KM (4,95%) u 2009. u odnosu na aktivu u 2008. godini. Kapital u sektoru osiguranja u promatranom razdoblju smanjio se za 6,96%, što je u apsolutnom iznosu 23 milijuna KM.

Sektor osiguranja u ukupnoj aktivi bankarskog i sektora osiguranja u 2008. imao je udio od 4,09%, a u ukupnome kapitalu ovih dvaju sektora udio od 12,94%. U 2009. udio sektora osiguranja u ukupnoj aktivi bankarskog i sektora osiguranja iznosio je 4,33%, te je u sukladno tome došlo do neznatnog povećanja udjela sektora osiguranja u ukupnoj aktivi ovih dvaju sektora. Potpuno drugačija situacija je s udjelom sektora osiguranja u ukupnom kapitalu dvaju sektora, budući da se udio sektora osiguranja u ukupnom kapitalu smanjio za 6,96%.

Aktiva i kapital u bankarskom i sektoru osiguranja u FBiH i RS-u u 2007, 2008. i 2009. (u 000 KM)

	Entitet	2007.		2008.		2009.	
		Banke	Osiguranja	Banke	Osiguranja	Banke	Osiguranja
Aktiva	**FBiH**	14.203.507	662.363	15.072.041	676.967	15.232.740	706.659
	RS	5.478.929	190.976	5.748.590	211.929	5.371.717	226.219
Kapital	**FBiH**	1.518.018	217.519	1.638.782	238.038	1.674.127	218.031
	RS	449.086	83.768	598.416	94.541	532.394	91.403

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za bankarstvo FBiH, Agencija za osiguranje RS-a, Agencija za bankarstvo RS-a

Pregled statističkih pokazatelja za sektor osiguranja u BiH

godišnje izvješće 2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

3. Pregled statističkih pokazatelja za sektor osiguranja u BiH

3.1. Vlasnička struktura

3.1.1. Vlasnička struktura i vrste osiguranja kojima se bave društva u BiH

Vlasnička struktura i vrste osiguranja kojima se bave društva u BiH

Vlasništvo	Neživotno	Životno	Životno i neživotno	Reosiguranje	Ukupno
Domaće	13	1	2	1	**17**
Strano	1	1	8	0	**10**
UKUPNO	**14**	**2**	**10**	**1**	**27**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Vlasnička struktura i vrste osiguranja kojima se bave društva u BiH

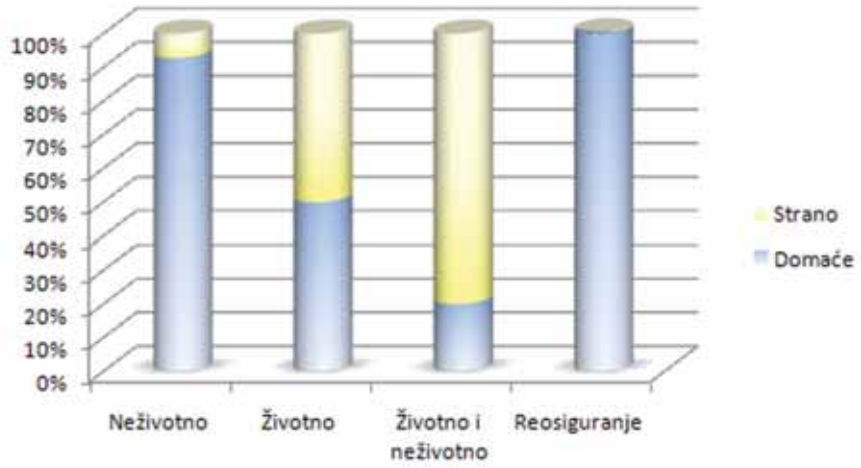

Od ukupno 27 društava koja su registrirana za obavljanje poslova osiguranja, odnosno reosiguranja, 17 društava je u većinskom domaćem a deset u većinskom stranom vlasništvu. Od 14 društava koja se bave isključivo neživotnim osiguranjem, 13 je u većinskom domaćem vlasništvu a jedno je društvo u većinskom stranom vlasništvu. Od dva društva koja se bave isključivo životnim osiguranjem, jedno društvo je u domaćem a drugo u stranom vlasništvu. Od 10 društava koja se bave i neživotnim i životnim osiguranjem (kompozitna društva), dva su društva u većinskom domaćem vlasništvu, dok je osam u većinskom stranom vlasništvu. U BiH registrirano je jedno društvo za reosiguranje koje je u većinskom domaćem vlasništvu.

Društva s većinskim stranim kapitalom u 2009. smanjila su udio u ukupnoj premiji na 52,28% u odnosu na 2008. kada je taj udio iznosio 52,38%, dok su udio na tržišta životnog osiguranja u 2009. povećala na 94,24% u u odnosu na 2008. kada je njihov udio iznosio 93,39%.

3.1.2. Vlasnička struktura i vrste osiguranja kojima se bave društva u FBiH

Vlasnička struktura i vrste osiguranja kojima se bave društva u FBiH

Vlasništvo	Neživotno	Životno	Životno i neživotno	Reosiguranje	Ukupno
Domaće	6	1	2	1	**10**
Strano	0	0	6	0	**6**
UKUPNO	**6**	**1**	**8**	**1**	**16**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

3.1.3. Vlasnička struktura i vrste osiguranja kojima se bave društva u RS-u

Vlasnička struktura i vrste osiguranja kojima se bave društva u RS -u

Vlasništvo	Neživotno	Životno	Životno i neživotno	Reosiguranje	Ukupno
Domaće	7	0	0	0	7
Strano	1	1	2	0	4
UKUPNO	**8**	**1**	**2**	**0**	**11**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

Novost na tržištu osiguranja u BiH – otvaranje podružnica u drugom entitetu

Radi stvaranja jedinstvenog ekonomskog prostora za rad osiguravajućih društava, a sukladno direktivama Europske unije, osiguravajuća društva iz jednog entiteta otvarala su podružnice u drugom entitetu.

- *Tijekom 2008. sljedeća društva za osiguranje iz FBiH otvorila su podružnice u RS-u:*

  CROATIA OSIGURANJE D.D.
  MERKUR BH OSIGURANJE D.D.
  CAMELIJA OSIGURANJE D.D.
  BOSNA - SUNCE OSIGURANJE D.D.
  EUROHERC OSIGURANJE D.D.

- *Tijekom 2009. godine pridružuju im se još tri društva:*

  VGT OSIGURANJE D.D.
  UNIQA OSIGURANJE D.D.
  SARAJEVO OSIGURANJE D.D.

- *Tijekom 2008. godine sljedeća društva za osiguranje iz RS -a otvorila su podružnice u FBiH:*

  BOBAR OSIGURANJE A.D
  DRINA OSIGURANJE A.D.
  KOSIG DUNAV OSIGURANJE A.D.

- *Tijekom 2009. godine pridružuju im se još dva društva:*

  JAHORINA OSIGURANJE A.D.
  BRČKO GAS OSIGURANJE A.D.

3.2. Ukupna premija u BiH i entitetima

Ukupna premija u BiH u 2009. iznosila je 458.633.589 KM, što je za 1,22% više nego u 2008. godini. Udio društava sa sjedištem u FBiH u ukupnoj premiji iznosi 73,84%, dok je udio društava sa sjedištem u RS-u 26,16%.

Ukupna premija u Bosni i Hercegovini u 2006, 2007, 2008. i 2009. (u KM)

	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)	Indeks rasta premije		
									07/06	08/07	09/08
BiH	**360.595.021**	**100**	**402.226.015**	**100**	**453.093.773**	**100**	**458.633.589**	**100**	**111,55**	**112,65**	**101,22**
FBiH	265.603.761	73,66	296.914.582	73,82	335.732.260	74,1	338.653.234	73,84	111,79	113,07	100,87
RS	94.991.260	26,34	105.311.433	26,18	117.361.513	25,9	119.980.355	26,16	110,86	111,44	102,23

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Ukupna premija u BiH i entitetima u 2006., 2007., 2008. i 2009. godini

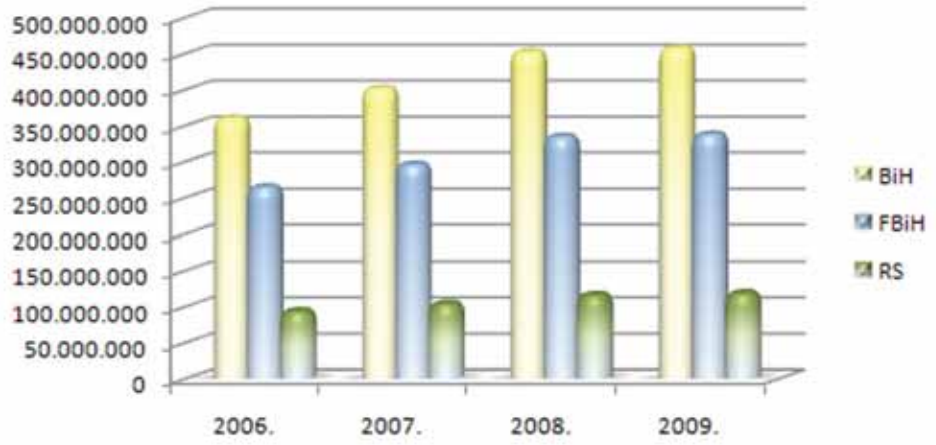

3.2.1. Ukupna premija životnog i neživotnog osiguranju u BiH

Ukupna premija životnog i neživotnog osiguranju u BiH za 2006, 2007, 2008. i 2009. (u KM)

	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)	Indeks rasta premije		
									07/06	08/07	09/08
Neživotno	320.650.450	88,92	347.721.898	86,45	387.155.865	85,45	389.191.486	84,86	108,44	111,34	100,53
Životno	39.944.571	11,08	54.504.117	13,55	65.937.908	14,55	69.442.103	15,14	136,45	120,98	105,31
UKUPNO	**360.595.021**	**100**	**402.226.015**	**100**	**453.093.773**	**100**	**458.633.589**	**100**	**111,55**	**112,65**	**101,22**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Trend rasta premije životnog i neživotnog osiguranja, te ukupne premije u BiH

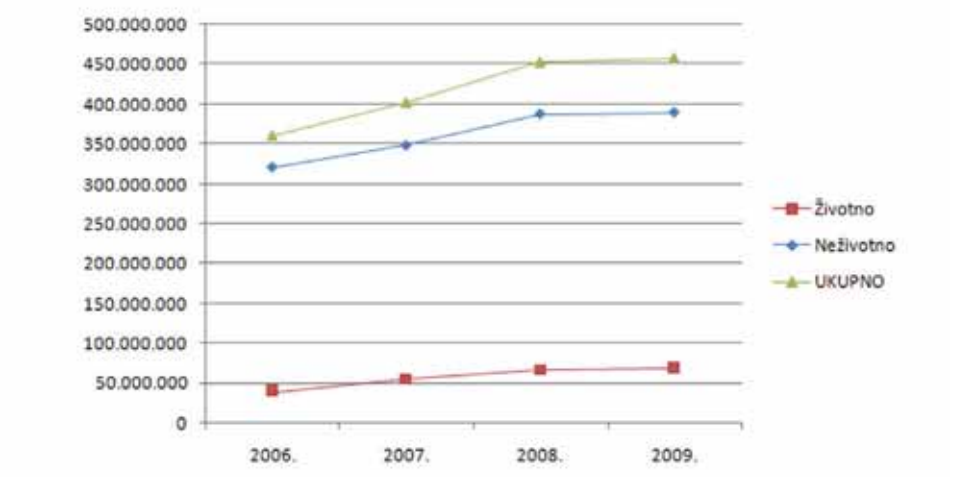

Društva za osiguranje ostvarila su u 2009. ukupnu premiju u iznosu od 458.633.589 KM, od čega se 389.191.486 KM (84,86%) odnosi na poslove neživotnog osiguranja, a 69.442.103 (15,14%) na poslove životnog osiguranja. Ukupna premija u 2009. porasla je za 1,22% u odnosu na 2008. i tako je nastavljen trend rasta premije, ali smanjenim intenzitetom. U neživotnom osiguranju ostvaren je tijekom 2009. rast od 0,53% u odnosu na 2008, a u području životnog osiguranja zabilježen je rast od 5,31% u odnosu na proteklu godinu. Prosječna godišnja stopa rasta neživotnog osiguranja u posljednje četiri godine iznosi 6,77%, dok prosječna godišnja stopa rasta životnog osiguranja u posljednje četiri godine iznosi 20,91%. Važno je istaći da i pored utjecaja svjetske ekonomske krize, društva za osiguranje pokazuju naznake blagog rasta premije osiguranja iako je kod pojedinih društava rast više izražen.

3.2.2. Ukupna premija životnog i neživotnog osiguranju u FBiH

Ukupna premija životnog i neživotnog osiguranju u FBiH za 2006., 2007., 2008. i 2009. godinu (u KM)

	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)	Indeks rasta premije		
									07/06	08/07	09/08
Neživotno	228.663.103	86,09	247.347.813	83,31	276.787.655	82,44	277.140.875	81,84	108,17	111,9	100,13
Životno	36.940.658	13,91	49.566.769	16,69	58.944.605	17,56	61.512.359	18,16	134,18	118,92	104,36
UKUPNO	**265.603.761**	**100**	**296.914.582**	**100**	**335.732.260**	**100**	**338.653.234**	**100**	**111,79**	**113,07**	**100,87**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

U FBiH ukupna premija u 2009. iznosila je 338.653.234 KM i u odnosu na 2008. ostvaren je neznatan rast od 0,87%. U neživotnom je osiguranju ostvaren rast od 0,13%, a u životnom 4,35%. Prosječna godišnja stopa rasta neživotnog osiguranja u posljednje četiri godine u FBiH iznosi 6,73 %, dok prosječna godišnja stopa rasta životnog osiguranja u posljednje četiri godine iznosi 19,15%.

3.2.3. Ukupna premija životnog i neživotnog osiguranju u RS-u

Ukupna premija životnog i neživotnog osiguranju u RS-u za 2006., 2007., 2008. i 2009. godinu (u KM)

	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)	Indeks rasta premije		
									07/06	08/07	09/08
Neživotno	91.987.347	96,84	100.374.085	95,31	110.368.210	94,04	112.050.611	93,39	109,12	109,96	101,52
Životno	3.003.913	3,16	4.937.348	4,69	6.993.303	5,96	7.929.744	6,61	164,36	141,64	113,39
UKUPNO	**94.991.260**	**100**	**105.311.433**	**100**	**117.361.513**	**100**	**119.980.355**	**100**	**110,86**	**111,44**	**102,23**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

U Republici Srpskoj ukupna premija u 2009. iznosila je 119.980.355 KM i u odnosu na 2008. ostvaren je rast od 2,23%. U neživotnom osiguranju ostvaren je rast od 1,52%, a u životnom od 13,39%. Prosječna godišnja stopa rasta neživotnog osiguranja u posljednje četiri godine u Republici Srpskoj iznosi 6,86%, dok prosječna godišnja stopa rasta životnog osiguranja u posljednje četiri godine iznosi 39,80%.

3.2.4. Koncentracija premije u BiH

Koncentracija premije u BiH za 2006., 2007., 2008. i 2009. godinu

Udio u ukupnoj premiji (%)	2006.	2007.	2008.	2009.
Prvih pet osiguravatelja	41,93	45,98	44,79	44,77
Prvih deset osiguravatelja	65,87	71,74	69,69	69,78
Dominantno društvo	13,72	13,08	11,85	11,78

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Koncentracija premije u BiH za 2006., 2007., 2008. i 2009. godinu

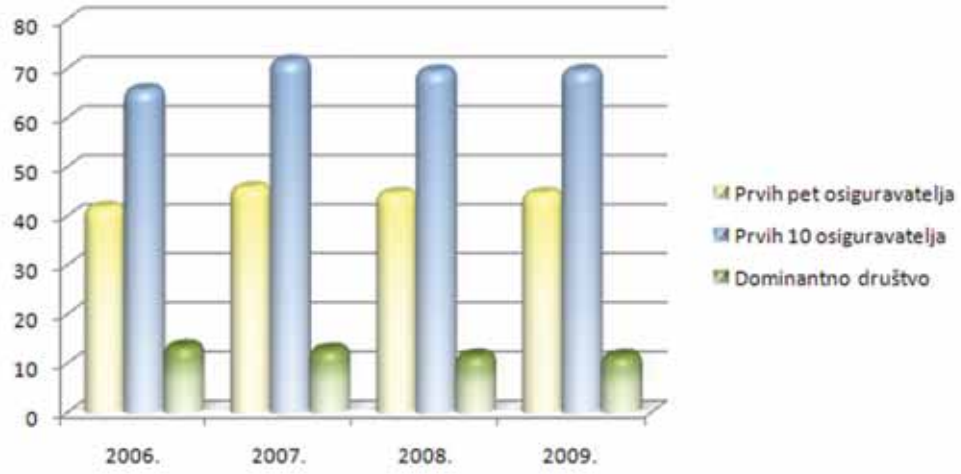

3.2.5. Herfindahl-Hirschman indeks (HHI)

HHI (Herfindahl-Hirschman indeks) jest široko prihvaćena mjera koncentracije tržišta. Vrijednost ovoga indeksa dobiva se kada se pojedinačno kvadriraju i međusobno zbroje tržišni udjeli svake tvrtke koja sudjeluje na tržištu. HHI može poprimiti različite vrijednosti u intervalu od 0 do 10.000. Približavanje indeksa ništici implicira da tržište ima veliki broj sudionika približno jednake veličine. HHI se povećava kada se smanjuje broj tvrtki na tržištu ili dolazi do dispariteta u njihovoj veličini. S porastom tržišne koncentracije, smanjuje se tržišno natjecanje i učinkovitost, što dovodi do prilika za monopol i tajne sporazume.

Rasponi indeksa:

0 – 1.000	nekoncentrirano tržište (visoka razina konkurencije)
1.000 – 1.800	umjerena koncentracija
1.800 – 10.000	koncentrirano tržište (monopol)

HHI za tržište životnog osiguranja u BiH

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2006.			2007.			2008.			2009.		
	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI
Merkur BH	5.739	14,37	206	10.112	18,55	344	15.038	22,81	520	17.703	25,49	650
Grawe Sarajevo	11.809	29,56	874	15.163	27,82	774	16.850	25,55	653	17.148	24,69	610
Uniqa	6.550	16,4	269	8.645	15,86	252	11.784	17,87	319	12.658	18,23	332
Grawe Banja Luka	3.004	7,52	57	4.937	9,06	82	6.993	10,61	112	7.930	11,42	130
Croatia	5.956	14,91	222	7.082	12,99	169	6.054	9,18	84	6.333	9,12	83
Triglav BH	1.147	2,87	8	2.371	4,35	19	2.986	4,53	21	2.140	3,08	10
Sarajevo	2.167	5,42	29	2.393	4,39	19	2.578	3,91	15	2.491	3,59	13
BSO				1.684	3,09	10	1.877	2,85	8	1.533	2,21	5
Hercegovina	1.514	3,79	14	1.348	2,47	6	1.138	1,73	3	1.116	1,61	3
Lok	911	2,28	5	770	1,41	2	640	0,97	1	340	0,56	0
Sunce BiH	1.149	2,88	8									
UKUPNO	**39.946**	**100**	**1.694**	**54.505**	**100**	**1.676**	**65.938**	**100**	**1.737**	**69.442**	**100**	**1.836**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Tržišni udio pet najvećih tvrtki na tržištu životnog osiguranja u BiH (u %) i HHI

	2006.	2007.	2008.	2009.
Tržišni udio pet najvećih tvrtki (%)	82,76	84,28	86,02	88,95
HHI	1.694	1.676	1.737	1.836

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

U 2006, 2007. i 2008. vrijednosti HHI-a su 1.694, 1.676 i 1.737 respektivno, što pokazuje da je tržište u ovome razdoblju bilo umjereno koncentrirano, jer navedene vrijednosti HHI-a tijekom tri promatrane godine pripadaju intervalu od 1.000 – 1.800. U 2009. godini, vrijednost HHI-a je 1.836 i pripada intervalu 1.800 – 10.000, što govori da tržište životnog osiguranja u posljednjoj godini promatranog razdoblja iz umjereno koncentriranog prelazi u koncentrirano tržište (monopol). U promatranom razdoblju tržišni udio pet najvećih tvrtki je u stalnom porastu.

HHI za tržište životnog osiguranja u BiH

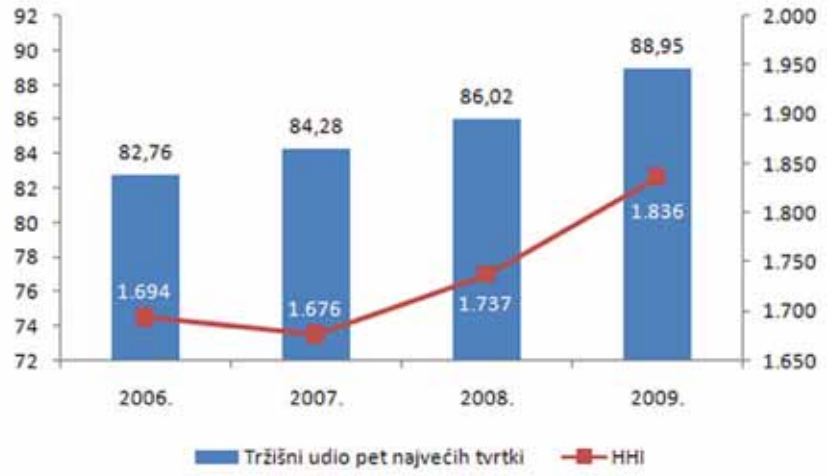

HHI za tržište neživotnog osiguranja u BiH

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2006.			2007.			2008.			2009.		
	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI
Sarajevo	47.313	14,76	218	50.228	14,44	209	51.111	13,20	174	51.528	13,24	175
BSO				37.901	10,9	119	44.578	11,51	133	45.981	11,81	140
Euroherc	24.092	7,51	56	28.191	8,11	66	31.782	8,21	67	36.809	9,46	89
Triglav BH	22.715	7,08	50	27.331	7,86	62	29.573	7,64	58	29.334	7,54	57
Croatia	26.705	8,33	69	27.748	7,98	64	30.937	7,99	64	28.761	7,39	55
VGT	17.617	5,49	30	20.611	5,93	35	24.040	6,21	39	23.213	5,96	36
Jahorina	15.308	4,77	23	16.355	4,7	22	17.789	4,59	21	22.161	5,69	32
Uniqa	14.557	4,54	21	17.997	5,18	27	21.458	5,54	31	19.245	4,94	24
Kosig Dunav	17.665	5,51	30	19.282	5,55	31	20.994	5,42	29	19.187	4,93	24
Bobar	17.818	5,56	31	20.719	5,96	36	18.232	4,71	22	18.662	4,80	23
Nešković	10.460	3,26	11	11.964	3,44	12	12.917	3,34	11	12.270	3,15	10
Drina	10.784	3,36	11	11.851	3,41	12	12.449	3,22	10	11.959	3,07	9
Lido	12.717	3,97	16	13.697	3,94	16	13.519	3,49	12	10.032	2,58	7
Camelija	8.981	2,8	8	9.489	2,73	7	10.300	2,66	7	9.603	2,47	6
Brčko Gas	5.442	1,7	3	5.930	1,71	3	7.990	2,06	4	8.903	2,29	5
ASA				163	0,05	0	4.594	1,19	1	8.346	2,14	5
Triglav Krajina -Kopaonik	6.719	2,1	4	7.312	2,1	4	9.645	2,49	6	8.260	2,12	5
Krajina	7.487	2,33	5	6.893	1,98	4	7.898	2,04	4	7.362	1,89	4
Zovko	6.313	1,97	4	6.359	1,83	3	6.799	1,76	3	6.802	1,75	3
Hercegovina	6.780	2,11	4	7.043	2,03	4	7.261	1,88	4	6.127	1,57	2
Aura				67	0,02	0	1.632	0,42	0	1.739	0,45	0
Mikrofin							817	0,21	0	1.529	0,39	0
Grawe Sarajevo	803	0,25	0	171	0,05	0	482	0,12	0	1.072	0,28	0
Merkur BH	704	0,22	0	275	0,08	0	295	0,08	0	288	0,07	0
Grawe Banja Luka	305	0,1	0	0	0,00	0	0	0,00	0	18	0,00	0
Lok	535	0,17	0	144	0,04	0	60	0,02	0	0	0,00	0
Sunce BiH	16.295	5,08	26									
Bosna	15.795	4,93	24									
Bosansko-njemačko	6.376	1,99	4									
Una-Sana	367	0,11	0									
UKUPNO	**320.653**	**100**	**649**	**347.721**	**100**	**734**	**387.152**	**100**	**702**	**389.191**	**100**	**711**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Tržišni udio pet najvećih tvrtki na tržištu neživotnog osiguranja i HHI u BiH (u %)

	2006.	2007.	2008.	2009.
Tržišni udio pet najvećih kompanija (%)	43,24	49,29	48,55	49,44
HHI	649	734	702	711

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Na tržištu neživotnog osiguranja tijekom cijelog promatranog razdoblja (2006 – 2009) vrijednosti HHI-a su ispod 1.000. Dakle, tržište neživotnog osiguranja u BiH je tržište visoke razine konkurencije (nekoncentrirano tržište).

HHI za tržište neživotnog osiguranja u BiH

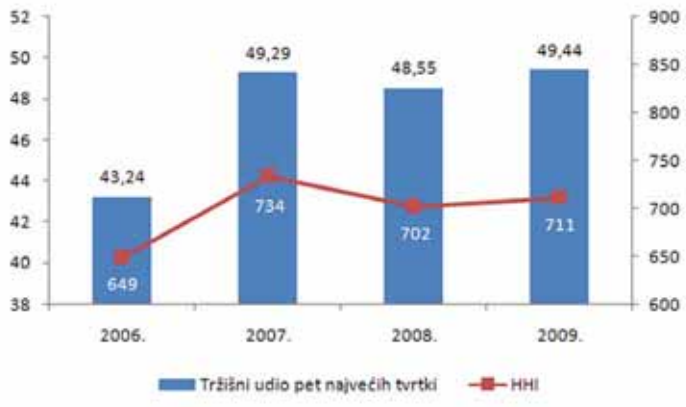

HHI indeks za tržište životnog i neživotnog osiguranja u BiH

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2006.			2007.			2008.			2009.		
	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI	Premija (u 000)	Tržišni udio	HHI
Sarajevo	49.480	13,72	188	52.621	13,08	171	53.688	11,85	140	54.019	11,78	139
BSO				39.585	9,84	97	46.455	10,25	105	47.514	10,36	107
Euroherc	24.092	6,68	45	28.191	7,01	49	31.782	7,01	49	36.809	8,03	64
Croatia	32.660	9,06	82	34.830	8,66	75	36.991	8,16	67	35.094	7,65	59
Uniqa	21.107	5,85	34	26.641	6,62	44	33.242	7,34	54	31.903	6,96	48
Triglav BH	23.862	6,62	44	29.702	7,38	55	32.559	7,19	52	31.474	6,86	47
VGT	17.617	4,89	24	20.611	5,12	26	24.040	5,31	28	23.213	5,06	26
Jahorina	15.308	4,25	18	16.355	4,07	17	17.789	3,93	15	22.161	4,83	23
Kosig Dunav	17.665	4,90	24	19.282	4,79	23	20.994	4,63	21	19.187	4,18	18
Bobar	17.818	4,94	24	20.719	5,15	27	18.232	4,02	16	18.662	4,07	17
Grawe Sarajevo	12.612	3,50	12	15.334	3,81	15	17.331	3,83	15	18.220	3,97	16
Merkur BH	6.442	1,79	3	10.387	2,58	7	15.332	3,38	11	17.991	3,92	15
Nešković	10.460	2,90	8	11.964	2,97	9	12.917	2,85	8	12.270	2,68	7
Drina	10.784	2,99	9	11.851	2,95	9	12.449	2,75	8	11.959	2,61	7
Lido	12.717	3,53	12	13.697	3,41	12	13.519	2,98	9	10.032	2,19	5
Camelija	8.981	2,49	6	9.489	2,36	6	10.300	2,27	5	9.603	2,09	4
Brčko Gas	5.442	1,51	2	5.930	1,47	2	7.990	1,76	3	8.903	1,94	4
Triglav Krajina -Kopaonik	6.719	1,86	3	7.312	1,82	3	9.645	2,13	5	8.260	1,80	3
ASA				163	0,04	0	4.594	1,01	1	8.346	1,82	3
Grawe Banja Luka	3.309	0,92	1	4.937	1,23	2	6.999	1,54	2	7.948	1,73	3
Krajina	7.487	2,08	4	6.893	1,71	3	7.898	1,74	3	7.362	1,61	3
Hercegovina	8.294	2,30	5	8.390	2,09	4	8.399	1,85	3	7.243	1,58	2
Zovko	6.313	1,75	3	6.359	1,58	2	6.799	1,50	2	6.802	1,48	2
Aura				67	0,02	0	1.632	0,36	0	1.739	0,38	0
Mikrofin							817	0,18	0	1.529	0,33	0
Lok	1.446	0,4	0	913	0,23	0	700	0,15	0	390	0,09	0
Sunce BiH	17.444	4,84	23									
Bosna	15.795	4,38	19									
Bosansko-njemačko	6.376	1,77	3									
Una-Sana	367	0,1	0									
UKUPNO	**360.597**	**100**	**600**	**402.223**	**100**	**656**	**453.093**	**100**	**624**	**458.634**	**100**	**623**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Tržišni udio pet najvećih tvrtki na tržištu životnog i neživotnog osiguranja i HHI u BiH (u %)

	2006.	2007.	2008.	2009.
Tržišni udio pet najvećih tvrtki (%)	41,93	45,97	44,79	44,78
HHI	600	656	624	623

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Ako se kao varijable uzmu premije u ukupnom iznosu, tj. i životne i neživotne premije, tada izračunati HHI (s vrijednostima ispod 1.000 za sve četiri promatrane godine) ukazuje da se radi o tržištu visoke razine natjecanja (nekoncentrirano tržište).

HHI za tržište životnog i neživotnog osiguranja u BiH

3.3. Premija po skupinama/vrstama osiguranja

3.3.1. Premija po skupinama/vrstama osiguranja u BiH

Premija po skupinama/vrstama osiguranja u BiH (u KM)

Red. br.	Vrste osiguranja	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)
1.	Osiguranje od nezgode	29.483.640	8,18	29.249.801	7,27	34.855.530	7,69	33.093.026	7,22
2.	Zdravstveno osiguranje	6.655.597	1,85	7.543.227	1,88	9.174.094	2,02	8.408.396	1,83
3.	Osiguranje motornih vozila –kasko	39.052.373	10,83	48.185.016	11,98	60.489.814	13,35	60.062.215	13,10
4.	Osiguranje tračnih vozila –kasko	5.773	0,00	0	0,00	0	0,00	353	0,00
5.	Osiguranje zračnih letjelica –kasko	6.531	0,00	25.021	0,01	380.065	0,08	371.334	0,08
6.	Osiguranje pomorskog, riječnog i jezerskog kaska	18.868	0,01	20.799	0,01	55.766	0,01	26.445	0,01
7.	Osiguranje robe u prijevozu	2.672.089	0,74	2.955.745	0,73	3.996.783	0,88	5.092.558	1,11
8.	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	22.112.037	6,13	22.494.378	5,59	26.171.664	5,78	26.958.591	5,88
9.	Ostale štete na imovini	17.887.546	4,96	22.837.279	5,68	24.041.300	5,31	22.465.990	4,90
10.	Osiguranje od autoodgovornosti	198.101.764	54,94	209.653.241	52,12	222.824.888	49,18	226.291.255	49,34
11.	Osiguranje od odgovornosti za zračne letjelice	705.867	0,20	730.657	0,18	444.644	0,10	496.187	0,11
12.	Osiguranje od odgovornosti za brodove	51.660	0,01	9.573	0,00	18.612	0,00	16.896	0,00
13.	Osiguranje od opće odgovornosti	2.370.968	0,66	3.054.500	0,76	3.251.026	0,72	4.000.531	0,87
14.	Osiguranje kredita	757.340	0,21	464.731	0,12	597.438	0,13	278.091	0,06
15.	Osiguranje jamstva	71.356	0,02	23.191	0,01	94.415	0,02	99.208	0,02

Red. br.	Vrste osiguranja	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)
16.	Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	696.543	0,19	471.768	0,12	748.266	0,17	1.525.876	0,33
17.	Osiguranje pravne zaštite	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
18.	Osiguranje pomoći – ostala osiguranja	498	0,00	2.970	0,00	11.560	0,00	4.537	0,00
	Ukupno (neživotna osiguranja - grupe osiguranja)	**320.650.450**	**88,92**	**347.721.897**	**86,45**	**387.155.865**	**85,45**	**389.191.486**	**84,86**
19.	Životna osiguranja (osiguranje života i rentna osiguranja)	39.944.571	11,08	54.504.118	13,55	65.937.908	14,55	68.754.531	14,99
20.	Dodatna osiguranja uz osiguranje života	0	0,00	0	0,00	0	0,00	687.571	0,15
	Ukupno (životna osiguranja – grupe osiguranja)	**39.944.571**	**11,08**	**54.504.118**	**13,55**	**65.937.908**	**14,55**	**69.442.103**	**15,14**
	Sveukupno (grupe osiguranja 1-19)	**360.595.021**	**100**	**402.226.015**	**100**	**453.093.773**	**100**	**458.633.589**	**100**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Zastupljenost skupina/vrsta osiguranja u ukupnoj premiji u BiH

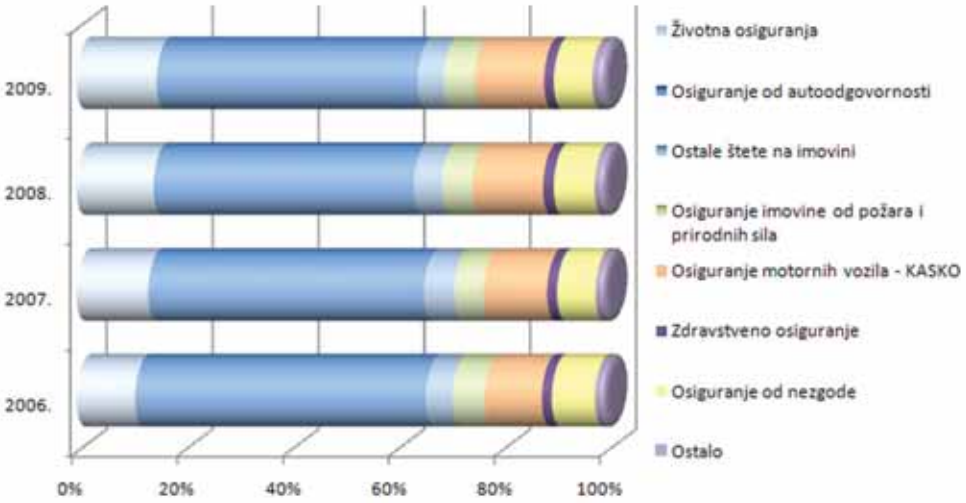

Napomena: U ostala osiguranja ubrajaju se one vrste čiji je udio u ukupnoj premiji manji od 2% na godišnjem nivou.

Struktura ukupnog portfelja osiguranja u BiH u 2009. pokazuje neravnomjernu raspodjelu udjela pojedinih vrsta osiguranja u ukupnom portfelju, zbog toga što na sedam vrsta osiguranja (od ukupno 19) otpada 97,40% ukupnog portfelja osiguranja. U strukturi premije neživotnog osiguranja najviše je zastupljeno osiguranje od autoodgovornosti s 49,34%, osiguranje motornih vozila - kasko s 13,10% te osiguranje od nezgode s 7,22% i dr.

Trend rasta premije po skupinama/vrstama osiguranja u BiH

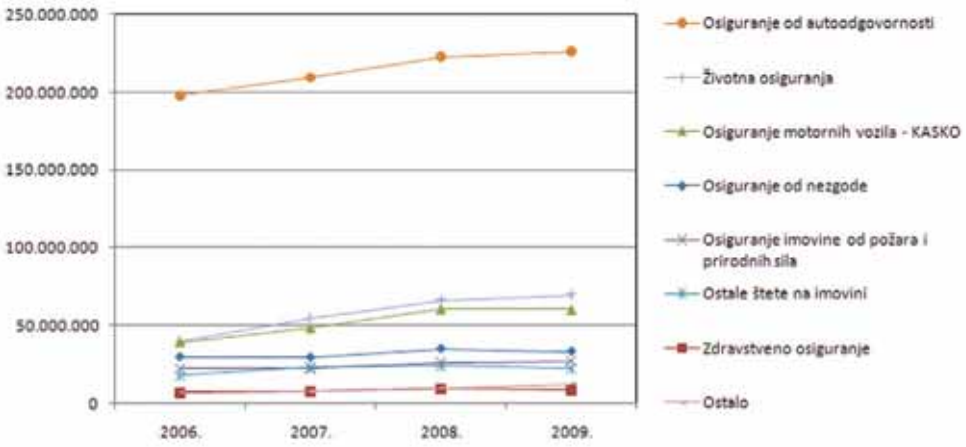

3.3.2. Premija po skupinama/vrstama osiguranja u FBiH

Premija po skupinama/vrstama osiguranja za društva sa sjedištem u FBiH (u KM)

Red. br.	Skupine/vrste osiguranja	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)
1.	Osiguranje od nesreće	23.265.029	8,76	23.016.959	7,75	27.568.043	8,21	26.203.191	7,74
2.	Zdravstveno osiguranje	6.219.655	2,34	7.060.778	2,38	8.500.136	2,53	7.745.711	2,29
3.	Osiguranje motornih vozila – kasko	34.389.699	12,95	41.496.125	13,98	51.960.135	15,48	51.903.016	15,33
4.	Osiguranje tračnih vozila – kasko	5.773	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	Osiguranje zračnih letjelica – kasko	3.175	0,00	21.686	0,01	380.065	0,11	371.334	0,11
6.	Osiguranje pomorskog, riječnog i jezerskog kaska	11.997	0,00	20.174	0,01	53.108	0,02	24.810	0,01
7.	Osiguranje robe u prijevozu	2.298.082	0,87	2.598.384	0,88	3.642.871	1,09	4.654.403	1,37
8.	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	17.383.220	6,54	17.736.795	5,97	20.400.345	6,08	21.272.031	6,28
9.	Ostale štete na imovini	14.679.346	5,53	19.193.840	6,46	19.459.398	5,80	18.066.424	5,33
10.	Osiguranje od autoodgovornosti	125.940.633	47.42	131.596.806	44,32	140.126.930	41,74	140.762.012	41,57
11.	Osiguranje od odgovornosti za zračne letjelice	701.786	0,26	726.720	0,24	441.296	0,13	491.193	0,15
12.	Osiguranje od odgovornosti za brodove	51.660	0,02	9.573	0,00	18.612	0,01	16.896	0,00
13.	Osiguranje od opće odgovornosti	2.247.419	0,85	2.933.737	0,99	3.055.038	0,91	3.784.399	1,12
14.	Osiguranje kredita	697.232	0,26	455.536	0,15	358.365	0,11	272.202	0,08
15.	Osiguranje garancije	71.356	0,03	23.191	0,01	94.415	0,03	99.208	0,03
16.	Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	696.543	0,26	457.508	0,15	728.498	0,22	1.472.868	0,43
17.	Osiguranje pravne zaštite	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
18.	Osiguranje pomoći - ostala osiguranja	498	0,00	0	0,00	400	0,00	1.177	0,00
	Ukupno (neživotna osiguranja - grupe osiguranja)	**228.663.103**	**86,09**	**247.347.812**	**83,31**	**276.787.655**	**82,44**	277.140.875	81,84
19.	Životna osiguranja (osiguranje života i rentna osiguranja)	36.940.658	13,91	49.566.770	16,69	58.944.605	17,56	61.512.359	18,16
	Sveukupno (grupe osiguranja 1-19)	**265.603.761**	**100**	**296.914.582**	**100**	**335.732.260**	**100**	**338.653.234**	**100**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

Zastupljenost skupina/vrsta osiguranja u ukupnoj premiji u FBiH

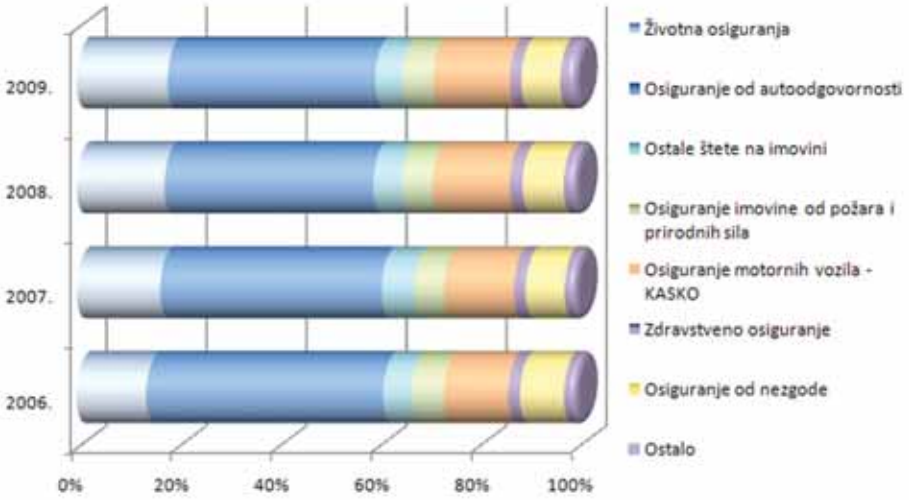

Trend rasta premije po skupinama/vrstama osiguranja u FBiH

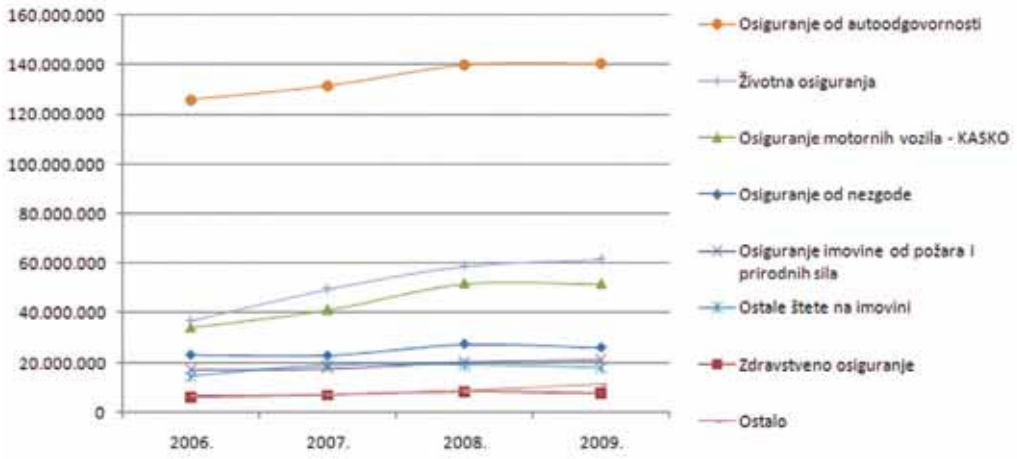

3.3.3. Premija po skupinama/vrstama osiguranja u RS-u

Premija po skupinama/vrstama osiguranja za društva sa sjedištem u RS-u (u KM)

Red. br.	Vrsta osiguranja	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)
1.	Osiguranje od nezgode	6.218.611	6,55	6.232.842	5,92	7.287.487	6,21	6.889.835	5,74
2.	Zdravstveno osiguranje	435.942	0,46	482.449	0,46	673.958	0,57	662.685	0,55
3.	Osiguranje motornih vozila – kasko	4.662.674	4,91	6.688.891	6,35	8.529.679	7,27	8.159.199	6,80
4.	Osiguranje tračnih vozila – kasko	0	0,00	0	0,00	0	0,00	353	0,00
5.	Osiguranje zračnih letjelica – kasko	3.356	0,00	3.335	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Osiguranje pomorskog, riječnog i jezerskog kaska	6.871	0,01	625	0,00	2.658	0,00	1.635	0,00
7.	Osiguranje robe u prijevozu	374.007	0,39	357.361	0,34	353.912	0,30	438.155	0,37
8.	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	4.728.817	4,98	4.757.583	4,52	5.771.319	4,92	5.686.560	4,74
9.	Ostale štete na imovini	3.208.200	3,38	3.643.439	3,46	4.581.902	3,90	4.399.566	3,67
10.	Osiguranje od autoodgovornosti	72.161.131	75,97	78.056.435	74,12	82.697.958	70,46	85.529.243	71,29
11.	Osiguranje od odgovornosti za zračne letjelice	4.081	0,00	3.937	0,00	3.348	0,00	4.994	0,00
12.	Osiguranje od odgovornosti za brodove	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
13.	Osiguranje od opće odgovornosti	123.549	0,13	120.763	0,11	195.988	0,17	216.132	0,18
14.	Osiguranje kredita	60.108	0,06	9.195	0,01	239.073	0,20	5.889	0,01
15.	Osiguranje jamstva	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
16.	Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	0	0,00	14.260	0,01	19.768	0,02	53.008	0,04

Red. br.	Vrsta osiguranja	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)
17.	Osiguranje pravne zaštite	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
18.	Osiguranje pomoći – ostala osiguranja	0	0,00	2.970	0,00	11.160	0,01	3.360	0,00
	Ukupno (neživotna osiguranja – grupe osiguranja)	**91.987.347**	**96,84**	**100.374.085**	**95,31**	**110.368.210**	**94,04**	**112.050.611**	**93,39**
19.	Životna osiguranja (osiguranje života i rentna osiguranja)	3.003.913	3,16	4.937.348	4,69	6.993.303	5,96	7.242.172	6,04
20.	Dodatna osiguranja uz osiguranje života	0	0,00	0	0,00	0	0,00	687.571	0,57
	Ukupno (životna osiguranja – grupe osiguranja)	**3.003.913**	**3,16**	**4.937.348**	**4,69**	**6.993.303**	**5,96**	**7.929.744**	**6,61**
	Sveukupno (grupe osiguranja 1-20)	**94.991.260**	**100**	**105.311.433**	**100**	**117.361.513**	**100**	**119.980.355**	**100**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

Zastupljenost skupina/vrsta osiguranja u ukupnoj premiji u RS-u

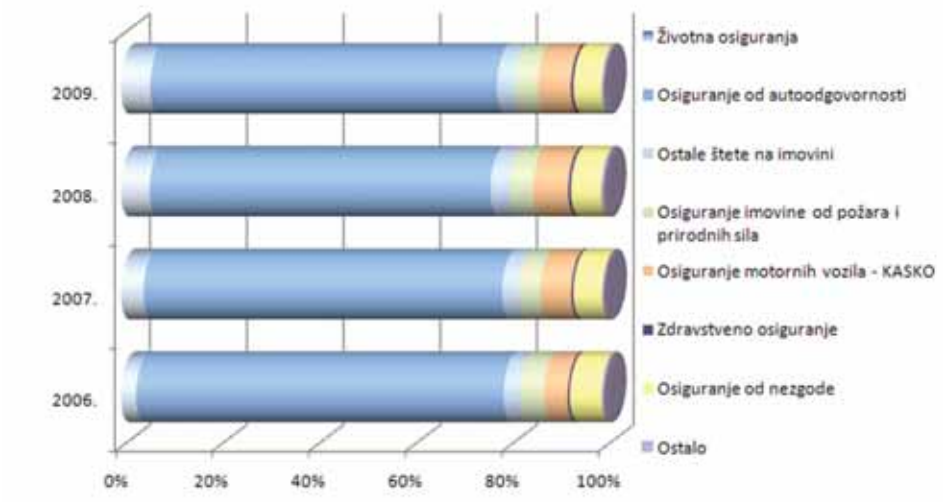

Trend rasta premije po skupinama/vrstama osiguranja u RS-u

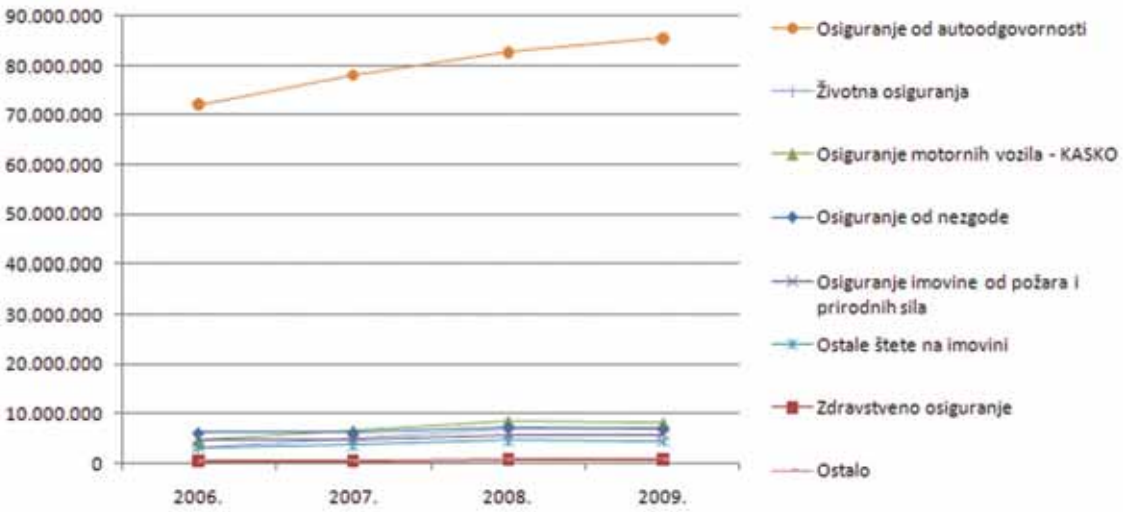

3.4. Usporedni pokazatelji za određene europske države i BiH

Usporedni pokazatelji za određene europske države i BiH

Država	2007.			2008.			2009.		
	Premija (mil. USD)	Premija u % od BDP-a	Premija per capita (u USD)	Premija (mil. USD)	Premija u % od BDP-a	Premija per capita (u USD)	Premija (mil. USD)	Premija u % od BDP-a	Premija per capita (u USD)
Velika Britanija	463.686	15,70	7.113	450.152	15,70	6.858	309.241	12,90	4.579
Njemačka	222.825	6,60	2.662	243.085	6,60	2.919	238.366	7,00	2.878
Španjolska	74.696	5,20	1.699	87.038	5,40	1.909	82.775	5,70	1.802
Švicarska	43.580	10,30	5.740	48.718	9,90	6.379	48.470	9,80	6.258
Švedska	33.646	7,40	3.705	36.432	7,60	3.996	32.768	8,20	3.540
Austrija	21.748	5,80	2.620	23.925	5,80	2.866	22.660	6,00	2.743
Rusija	29.846	2,40	209	38.778	2,30	274	39.576	2,50	281
Poljska	15.626	3,70	411	24.403	4,60	643	16.286	3,80	430
Turska	8.297	1,70	110	8.807	1,20	116	7.853	1,30	105
Češka Republika	6.419	3,70	631	8.168	3,50	804	7.328	3,90	723
Ukrajina	3.469	2,70	75	4.299	2,50	94	2.624	2,10	57
Slovenija	2.592	5,70	1.294	2.971	5,40	1.484	2.895	6,00	1.420
Hrvatska	1.689	3,30	370	1.960	3,20	431	1.781	2,90	402
Bugarska	1.064	2,70	139	1.354	2,70	179	1.195	2,50	158
Srbija	766	1,80	103	937	1,90	126	792	1,80	108
BiH	**281**	**1,90**	**73**	**334**	**1,83**	**86,17**	**336**	**1,91**	**87,50**

Izvor podataka: Swiss Re

Odnos premije i BDP-a izražen u postotcima za određene europske države i BiH

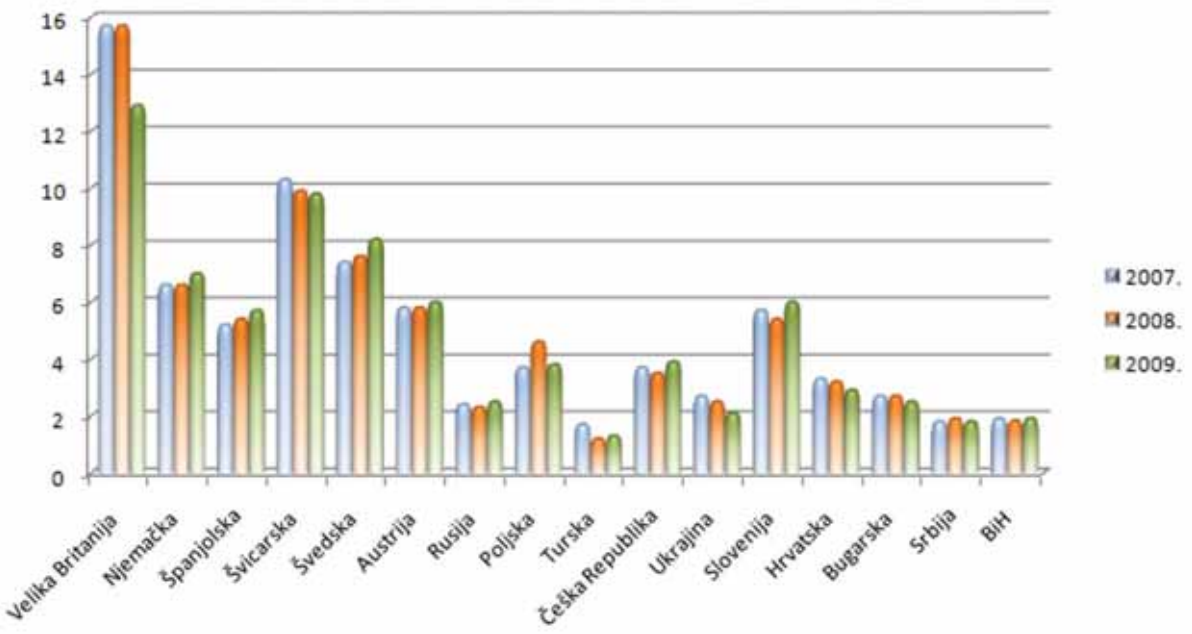

Premija per capita za određene europske države i BiH

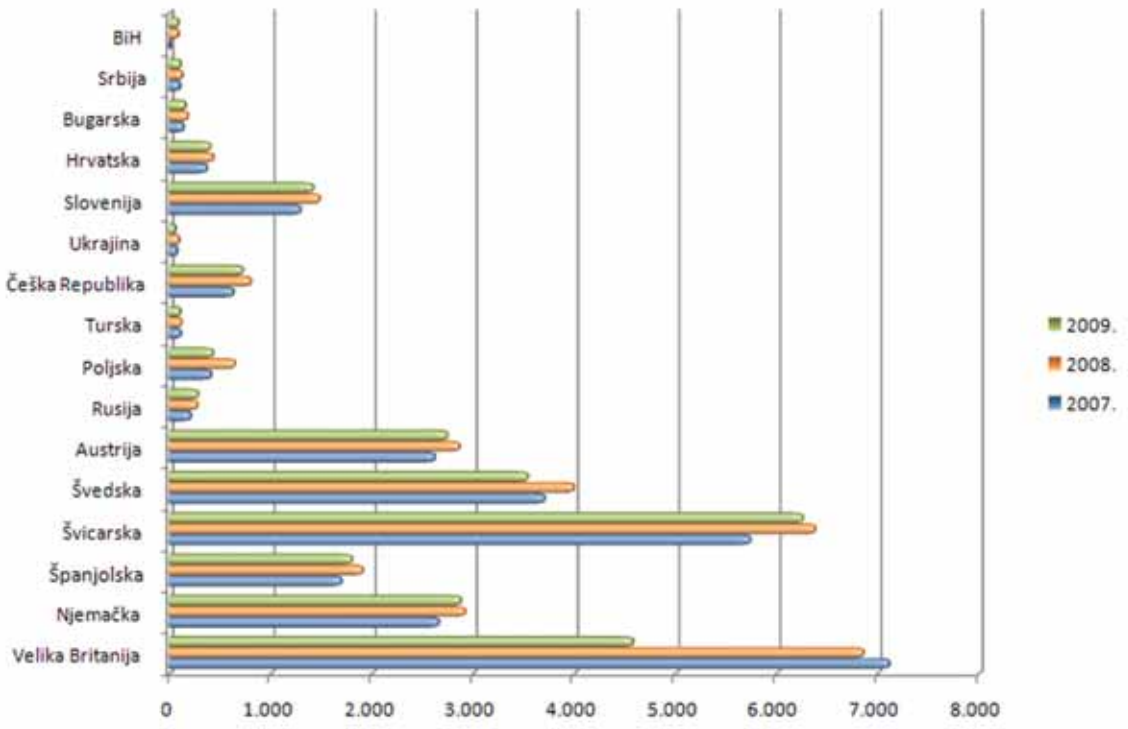

Osnovni pokazatelji za zemlje EU27, zemlje iz okruženja i BiH

Osnovni pokazatelji u 2009.	EU 27	Hrvatska	Srbija	Crna Gora	BiH
Broj društava za osiguranje	4.755	28	26	11	27
Premija ukupno (miloni eura)	1.001.812	1.282	558	64	234
Od toga životno (milioni eura)	611.500	339	82	8	36
Premija ukupno/stanovnik (euro)	2.281	290	76	104	61
Od toga život/stanovnik (euro)	1.393	77	11	13	9
Od toga neživot/stanovnik (euro)	889	213	65	91	52
Udio premije u BDP -u(%)	8,00	2,83	1,80	2,14	1,91

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a, Agencija za statistiku BiH, Nacionalni biro osiguravača Crne Gore, Zavod za statistiku Crne Gore, Udruga osiguravatelja Hrvatske, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Slovensko zavarovalno združenje, Narodna banka Srbije, Republički zavod za statistiku Republike Srbije.

Iz prethodne tablice može se vidjeti da je u zemljama Europske unije udio premije životnog osiguranja po stanovniku u odnosu na udio premije neživotnog osiguranja po stanovniku znatno veći nego u regiju.

3.5. Ukupan prihod

Ukupno ostvareni prihod sektora osiguranja u BiH u 2006., 2007., 2008. i 2009. godini (u KM)

	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)
BiH	**462.252.521**	**100**	**427.068.073**	**100**	**464.803.778**	**100**	**502.642.506**	**100**
FBiH	355.061.044	76,81	308.762.324	72,33	342.096.399	73,60	360.872.832	71,80
RS	107.191.477	23,19	118.305.749	27,67	122.707.379	26,40	141.769.674	28,20

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Ukupni prihod u 2009. u BiH iznosi 502.642.506 KM, što je za 37.838.728 KM (8,14%) više u odnosu na 2008. godinu. Društva za osiguranje u FBiH u 2009. ostvarila su ukupni prihod u iznosu od 360.872.832 KM, što je povećanje za 18.776.433 KM (5,49%) u odnosu na 2008. godinu. Društva za osiguranje u RS-u u 2009. ostvarila su ukupni prihod u iznosu od 141.769.674 KM, što je povećanje za 19.062.295 KM (15,53%) u odnosu na 2008. godinu.

3.6. Prijavljene i riješene štete

Prijavljene i riješene štete u 2008. i 2009.

	2008.				2009.			
	Prijavljene štete	Riješene štete		% Riješenih šteta	Prijavljene štete	Riješene štete		% Riješenih šteta
	Broj	Broj	Vrijednost		Broj	Broj	Vrijednost	
BiH	**108.303**	**88.843**	**196.885.419**	**82,03**	**107.378**	**87.689**	**186.835.889**	**81,66**
FBiH	84.103	68.301	157.331.782	81,21	87.644	70.041	146.673.000	79,92
RS	24.200	20.542	39.553.637	84,88	19.734	17.648	40.162.889	89,43

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Vrijednost ukupno riješenih šteta u 2009. iznosi 186.835.889 KM, što je za 5,10% manje od vrijednosti riješenih šteta u 2008. godini. Postotak ukupno riješenih u odnosu na prijavljene štete (po broju) u 2009. iznosi 81,66%, što je za 0,37% manje u odnosu na 2008. godinu.

3.7. Dobit[1]

Zbrojno iskazana dobit u BiH, FBiH i RS-u za 2006, 2007, 2008. i 2009. (u KM)

	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)	Indeks rasta dobiti		
									07/06	08/07	09/08
BiH	**26.516.220**	**100**	**21.436.348**	**100**	**14.725.587**	**100**	**19.924.458**	**100**	**80,84**	**68,69**	**135,31**
FBiH	15.336.127	57,84	12.397.337	57,80	15.176.691	103,06	16.050.734	80,56	80,84	122,42	105,76
RS	11.180.093	42,16	9.039.011	42,20	-451.104	-3,06	3.873.724	19,44	80,85	-4,99	858,72

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Trend kretanja dobiti u BiH, FBiH i RS-u za 2006, 2007, 2008. i 2009.

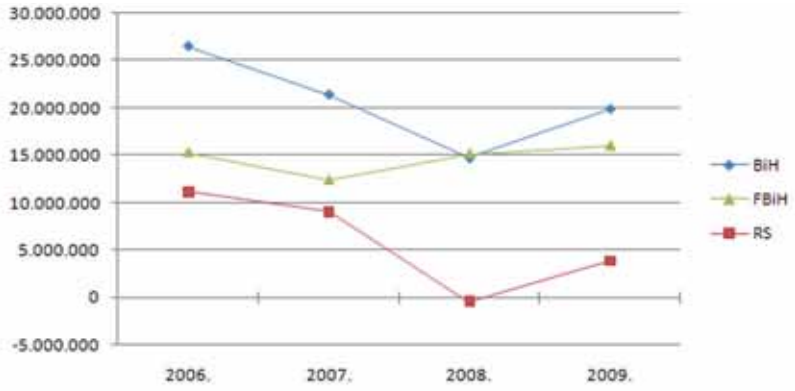

Ukupna dobit u 2009. godini u BiH iznosi 19.924.458 KM, što je za 5.198.871 KM više u odnosu na 2008. godinu. Dobit u društvima za osiguranje u FBiH u 2009.godini iznosi 16.050.734 KM, što je povećanje za 874.043 KM u odnosu na 2008. godinu. U 2009. godini u društvima za osiguranje u RS-u ostvarena je dobit od 3.873.724 KM što je povećanje od 858,72 % u odnosu na gubitak iz 2008. godine koji je iznosio 451.104 KM.

3.8. Kapital

Zbrojno iskazani kapital u 2006, 2007, 2008. i 2009. (u KM)

	2006.	Udio (%)	2007.	Udio (%)	2008.	Udio (%)	2009.	Udio (%)
BiH	**252.983.239**	**100**	**306.292.406**	**100**	**332.579.146**	**100**	**309.433.774**	**100**
FBiH	183.215.654	72,42	222.523.981	72,65	238.038.463	71,57	218.030.950	70,46
RS	69.767.585	27,58	83.768.425	27,35	94.540.683	28,43	91.402.824	29,54

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

[1] Podaci vezani za dobit u ovoj publikaciji odnose se na dobit prije oporezivanja.

Ukupni kapital u 2009. u BiH iznosi 309.433.774 KM, što je za 23.145.372 KM (6,96%) manje u odnosu na 2008. godinu. Kapital u društvima za osiguranje u FBiH u 2009. iznosi 218.030.950 KM, što je smanjenje za 20.007.513 KM (8,41%) u odnosu na 2008. godinu. Kapital u društvima za osiguranje u RS-u u 2009. iznosi 91.402.824 KM, što je smanjenje za 3.137.859 KM (3,32%) u odnosu na 2008. godinu.

3.9. Pokazatelji uspješnosti poslovanja u 2009.

Pokazatelji uspješnosti poslovanja u 2009. (u KM)

	Premija po zaposleniku u osiguranju (u KM)	Ukupni prihod po zaposleniku u osiguranju (u KM)	Dobit po zaposleniku u osiguranju (u KM)	Dobit/kapital (%)	Dobit/ukupni prihod (%)	Isplaćene štete/ premija (%)
BiH	**133.092**	**145.863**	**5.782**	**6,44**	**3,96**	**40,74**
FBiH	134.440	143.260	6.372	7,36	4,45	43,31
RS	129.429	152.934	4.179	4,24	2,73	33,47

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

3.10. Struktura zaposlenika

Struktura zaposlenika u sektoru osiguranja u BiH u 2009.

	Školska sprema – zvanje				Ukupno
	Dr., mr.	VSS	VŠ, SSS, VKV, KV	NSS	
BIH	**40**	**861**	**2.481**	**64**	**3.446**
FBiH	22	619	1.824	54	2.519
RS	18	242	657	10	927

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

Nezadovoljavajuća kvalifikacijska struktura zaposlenika u sektoru osiguranja stvara potrebu za stalnom edukacijom i dokvalifikacijom postojećeg kadra, a na to ukazuje veoma visok postotak zaposlenika sa srednjom ili višom školskom spremom (72%). Među zaposlenicima u industriji osiguranja razvijenih europskih zemalja preovladavaju visokoobrazovani kadrovi iz društvenih, prirodnih i drugih područja koji mogu udovoljiti svim zahtjevima industrije osiguranja suvremenog doba, uključujući i primjenu najsuvremenijih informatičkih tehnologija u području osiguranja. Sektor osiguranja u BiH trebao bi u budućnosti slijediti put europskih zemalja te unaprijediti kvalifikacijsku strukturu zaposlenika kako bi mogli odgovoriti svim izazovima koji su pred njima a koji proizlaze iz zacrtanog europskog puta BiH.

Struktura zaposlenika u sektoru osiguranja u BiH u 2009.

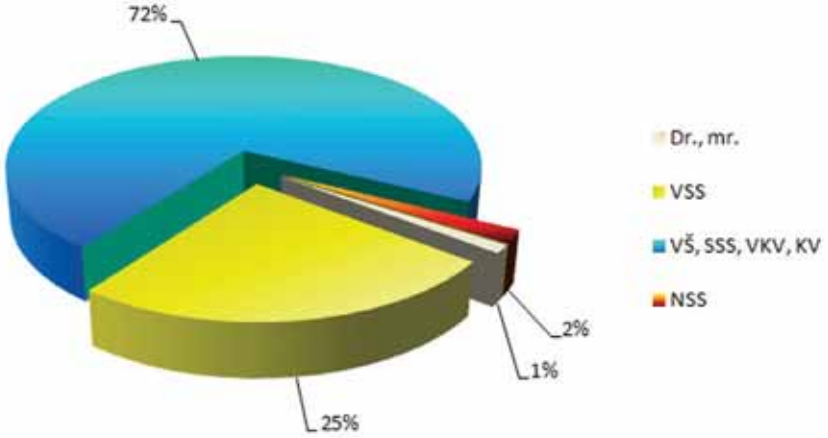

Pokazatelji poslovanja društava sa sjedištem u FBiH i RS-u

godišnje izvješće

2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

4. Pokazatelji poslovanja društava sa sjedištem u FBiH i RS-u

4.1. Premija po društvima

4.1.1. Premija po društvima sa sjedištem u FBiH

Premija po društvima sa sjedištem u FBiH (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Premija i udjeli društava u ukupnoj premiji po godinama							
	2006.		2007.		2008.		2009.	
	Premija	Udio (%)	Premija	Udio (%)	Premija	Udio (%)	Premija	Udio (%)
Sarajevo	49.480.340	18,63	52.621.041	17,72	53.688.182	15,99	54.018.566	15,95
BSO*			39.584.959	13,33	46.455.255	13,84	47.514.431	14,03
Euroherc	24.091.584	9,07	28.191.297	9,49	31.781.504	9,47	36.808.856	10,87
Croatia	32.660.228	12,30	34.830.065	11,73	36.991.035	11,02	35.094.199	10,36
Uniqa	21.106.856	7,95	26.641.389	8,97	33.241.974	9,90	31.902.808	9,42
Triglav BH	23.861.923	8,98	29.702.409	10,00	32.559.247	9,70	31.473.916	9,29
VGT	17.616.712	6,63	20.611.133	6,94	24.039.827	7,16	23.213.045	6,85
Grawe	12.611.826	4,75	15.333.768	5,16	17.331.455	5,16	18.219.884	5,38
Merkur BH	6.442.380	2,43	10.386.903	3,50	15.332.190	4,57	17.990.660	5,31
Lido	12.717.135	4,79	13.696.779	4,61	13.519.231	4,03	10.032.047	2,96
Camelija	8.980.601	3,38	9.489.066	3,20	10.300.238	3,07	9.603.315	2,84
ASA			163.172	0,05	4.593.609	1,37	8.346.419	2,46
Hercegovina	8.293.664	3,12	8.390.410	2,83	8.399.486	2,50	7.243.393	2,14
Zovko	6.312.714	2,38	6.358.857	2,14	6.798.895	2,03	6.801.765	2,01
Lok****	1.445.612	0,54	913.334	0,31	700.132	0,21	389.930	0,12
Sunce BiH*	17.444.484	6,57						
Bosna*	15.794.698	5,95						
Bosansko -njemačko**	6.376.358	2,40						
Una-Sana***	366.646	0,14						
UKUPNO	**265.603.761**	**100**	**296.914.582**	**100**	**335.732.260**	**100**	**338.653.234**	**100**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

* BSO osiguranje osnovano je 2007. statusnom promjenom pripajanja Sunca osiguranja d.d. Sarajevo Bosni osiguranju d.d. Sarajevo. Društvo djeluje na osnovi Rješenja Agencije za nadzor broj: 1.0.-021-802/07 i 1.0.-021-802-1/07 od 9.8.2007.godine.

**Bosansko-njemačkom osiguranju d.d. Tuzla oduzeto je odobrenje za rad 1.8.2006.godine.

*** Una - Sana osiguranju d.d. Bihać oduzeto je odobrenje za rad 10.2.2006. godine.

**** Helios osiguranje d.d. Mostar promijenilo je naziv u Lok osiguranje d.d. Sarajevo

Premija po društvima sa sjedištem u FBiH

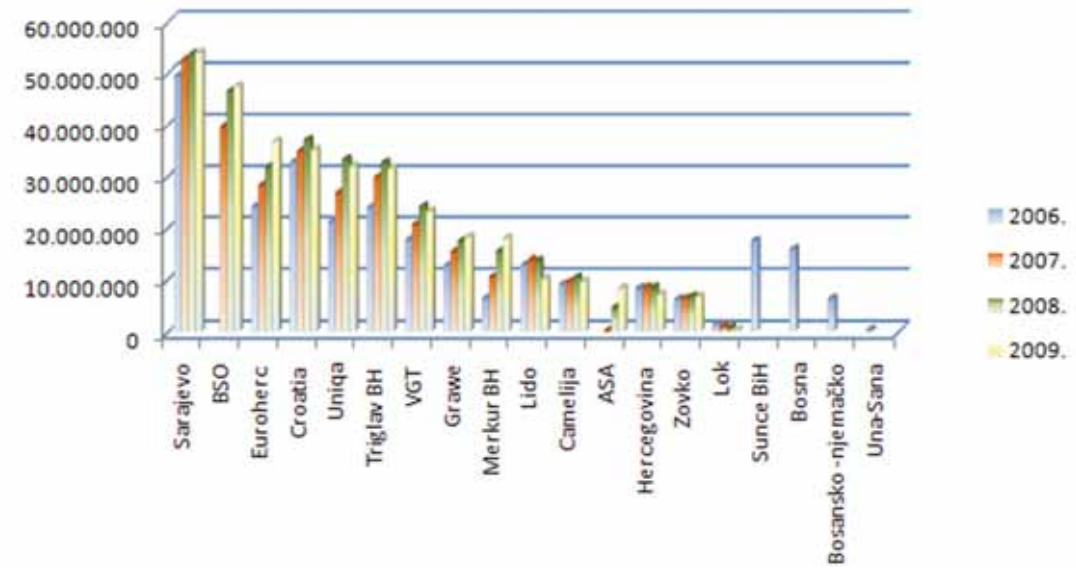

Premije osiguranja društava iz FBiH s podružnicama u RS-u u 2009. (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Premija			Udio (%)		
	Neživotno	Životno	Ukupno	Neživotno	Životno	Ukupno
BSO	3.434.847		3.434.847	45,79	0,00	34,89
Euroherc	2.401.807		2.401.807	32,02	0,00	24,39
Merkur BH	111.735	2.153.001	2.264.736	1,49	91,83	23,00
Uniqa	792.824	168.076	960.900	10,57	7,17	9,76
Croatia	353.257	23.455	376.712	4,71	1,00	3,83
Camelija	285.935		285.935	3,81	0,00	2,90
VGT	58.986		58.986	0,79	0,00	0,60
Sarajevo	61.762		61.762	0,82	0,00	0,63
UKUPNO	**7.501.153**	**2.344.532**	**9.845.685**	**100**	**100**	**100**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

Značajan udio u ukupnoj premiji na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj ostvarile su podružnice i društva za osiguranje iz Federacije BiH u iznosu od 9,8 milijuna KM. To predstavlja 8,21% u odnosu na ukupnu premiju na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj. Udio u ukupnoj premiji neživotnog osiguranja iznosio je 6,69%, dok je udio u premiji životnog osiguranja iznosio 29,57%.

4.1.2. Premija po društvima sa sjedištem u RS-u

Premija po društvima sa sjedištem u RS-u (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2006.		2007.		2008.		2009.	
	Premija	Udio (%)	Premija	Udio (%)	Premija	Udio (%)	Premija	Udio (%)
Jahorina	15.308.084	16,12	16.355.251	15,53	17.788.745	15,16	22.160.656	18,47
Kosig Dunav	17.664.754	18,60	19.281.956	18,31	20.993.957	17,89	19.187.007	15,99
Bobar	17.817.531	18,76	20.719.041	19,67	18.232.459	15,54	18.662.036	15,55
Nešković	10.460.009	11,01	11.964.268	11,36	12.916.734	11,01	12.270.446	10,23
Drina	10.783.940	11,35	11.850.756	11,25	12.449.149	10,61	11.958.700	9,97
Brčko Gas	5.441.675	5,73	5.929.765	5,63	7.990.130	6,81	8.903.366	7,42
Triglav Krajina - Kopaonik	6.719.395	7,07	7.312.137	6,94	9.644.604	8,22	8.260.452	6,88
Grawe Banja Luka	3.309.081	3,48	4.937.348	4,69	6.998.819	5,96	7.947.851	6,62
Krajina	7.486.791	7,88	6.893.447	6,55	7.898.259	6,73	7.361.771	6,14
Aura			67.464	0,06	1.631.681	1,39	1.739.437	1,45
Mikrofin*					816.976	0,70	1.528.633	1,27
UKUPNO	**94.991.260**	**100**	**105.311.433**	**100**	**117.361.513**	**100**	**119.980.355**	**100**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

**Mikrofin osiguranje osnovano je 2007, a s radom je počelo u 2008. Društvo djeluje na temelju Rješenja Agencije za osiguranje RS-a broj: 05-493-5/07 od 3.12.2007.*

Premija po društvima sa sjedištem u RS-u

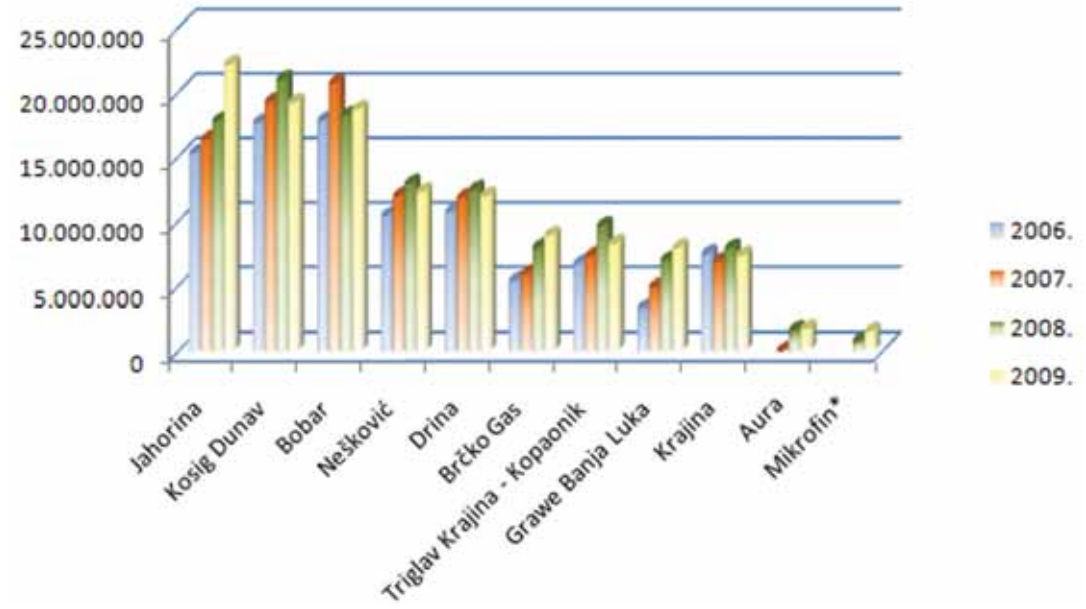

Premije osiguranja društava iz RS-a s podružnicama u FBiH u 2009. godini (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Premija			Udio (%)		
	Neživotno	Životno	Ukupno	Neživotno	Životno	Ukupno
Brčko Gas	364.913	0	364.913	38,96	0	38,96
Kosig Dunav	300.493	0	300.493	32,08	0	32,08
Jahorina	192.326	0	192.326	20,53	0	20,53
Drina	55.151	0	55.151	5,89	0	5,89
Bobar	23.830	0	23.830	2,54	0	2,54
Ukupno	**936.713**	**0**	**936.713**	**100**	**0**	**100**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

Udio u ukupnoj premiji na tržištu neživotnog osiguranja u Federaciji BiH ostvarile su podružnice i društva za osiguranje iz Republike Srpske u iznosu od 936.713 KM, što predstavlja 0,34% u odnosu na ukupnu premiju neživotnog osiguranja u Federaciji BiH.

4.2. Premija životnog osiguranja

4.2.1. Premija životnog osiguranja u FBiH

Premija životnog osiguranja po društvima sa sjedištem u FBiH (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Premija (životno) i udjeli društava u ukupnoj premiji po godinama							
	2006.		2007.		2008.		2009.	
	Premija	Udio (%)	Premija	Udio (%)	Premija	Udio (%)	Premija	Udio (%)
Merkur BH	5.738.717	15,53	10.112.197	20,40	15.037.589	25,51	17.703.115	28,78
Grawe Sarajevo	11.809.003	31,97	15.162.793	30,59	16.849.618	28,59	17.148.078	27,88
Uniqa	6.549.776	17,73	8.644.572	17,44	11.783.573	19,99	12.657.688	20,58
Croatia	5.955.718	16,12	7.082.127	14,29	6.054.025	10,27	6.332.867	10,30
Sarajevo	2.167.201	5,87	2.392.935	4,83	2.577.676	4,37	2.490.533	4,05
Triglav BH	1.146.765	3,10	2.371.257	4,78	2.986.402	5,07	2.140.385	3,48
BSO			1.683.599	3,40	1.877.264	3,18	1.533.414	2,49
Hercegovina	1.513.569	4,10	1.347.542	2,72	1.138.454	1,93	1.116.349	1,81
Lok	910.586	2,46	769.748	1,55	640.004	1,09	389.930	0,63
Sunce BiH	1.149.323	3,11						
UKUPNO	**36.940.658**	**100**	**49.566.770**	**100**	**58.944.605**	**100**	**61.512.359**	**100**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

4.2.2. Premija životnog osiguranja u RS-u

Premija životnog osiguranja po društvima sa sjedištem u RS-u (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Premija (životno) po godinama			
	2006.	2007.	2008.	2009.
Grawe Banja Luka	3.003.913	4.937.348	6.993.303	7.929.744
UKUPNO	**3.003.913**	**4.937.348**	**6.993.303**	**7.929.744**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

Udjeli društava u ukupnoj premiji životnoga osiguranja u BiH za 2009. godinu

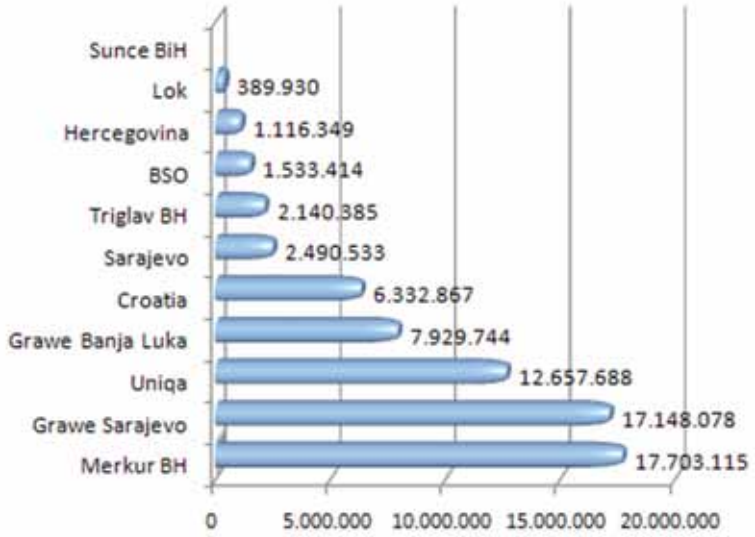

4.3. Ukupni prihod

4.3.1. Ukupni prihod po društvima sa sjedištem u FBiH

Ukupni prihod po društvima sa sjedištem u FBiH (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Ukupan prihod s udjelima društava pojedinačno po godinama							
	2006.		2007.		2008.		2009.	
	Prihod	Udio (%)	Prihod	Udio (%)	Prihod	Udio (%)	Prihod	Udio (%)
BSO			34.371.744	11,13	41.177.636	12,04	47.148.568	13,07
Sarajevo	65.955.185	18,58	57.552.798	18,64	47.404.717	13,86	46.884.696	12,99
Croatia	39.919.316	11,24	37.022.426	11,99	37.895.348	11,08	35.132.172	9,74
Euroherc	22.802.339	6,42	26.806.992	8,68	29.729.148	8,69	34.343.839	9,52
Uniqa	23.627.946	6,65	23.289.438	7,54	35.673.247	10,43	30.668.225	8,50
Triglav BH	32.219.743	9,07	25.102.190	8,13	29.036.987	8,49	30.038.195	8,32
Bosna RE	50.682.548	14,27	18.889.901	6,12	21.837.640	6,38	29.547.036	8,19
Grawe	15.081.615	4,25	16.471.635	5,33	19.708.674	5,76	21.237.603	5,89
VGT	17.592.558	4,95	18.678.728	6,05	21.082.821	6,16	21.022.633	5,83
Merkur BH	7.350.660	2,07	10.408.059	3,37	15.051.417	4,40	18.627.347	5,16
Lido	13.966.220	3,93	12.912.139	4,18	13.327.453	3,90	12.846.083	3,56
Camelija	9.256.708	2,61	9.540.976	3,09	9.395.421	2,75	10.118.782	2,80
Hercegovina	10.810.902	3,04	9.832.460	3,18	9.629.364	2,81	8.758.023	2,43
Zovko	7.395.189	2,08	6.636.196	2,15	6.875.289	2,01	7.041.238	1,95
ASA			240.215	0,08	2.677.711	0,78	6.700.607	1,86
Lok	2.348.524	0,66	1.006.427	0,33	1.593.526	0,47	757.785	0,21
Sunce BiH	17.937.312	5,05						
Bosna	18.114.279	5,10						
UKUPNO	**355.061.044**	**100**	**308.762.324**	**100**	**342.096.399**	**100**	**360.872.832**	**100**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

Ukupni prihod po društvima sa sjedištem u FBiH

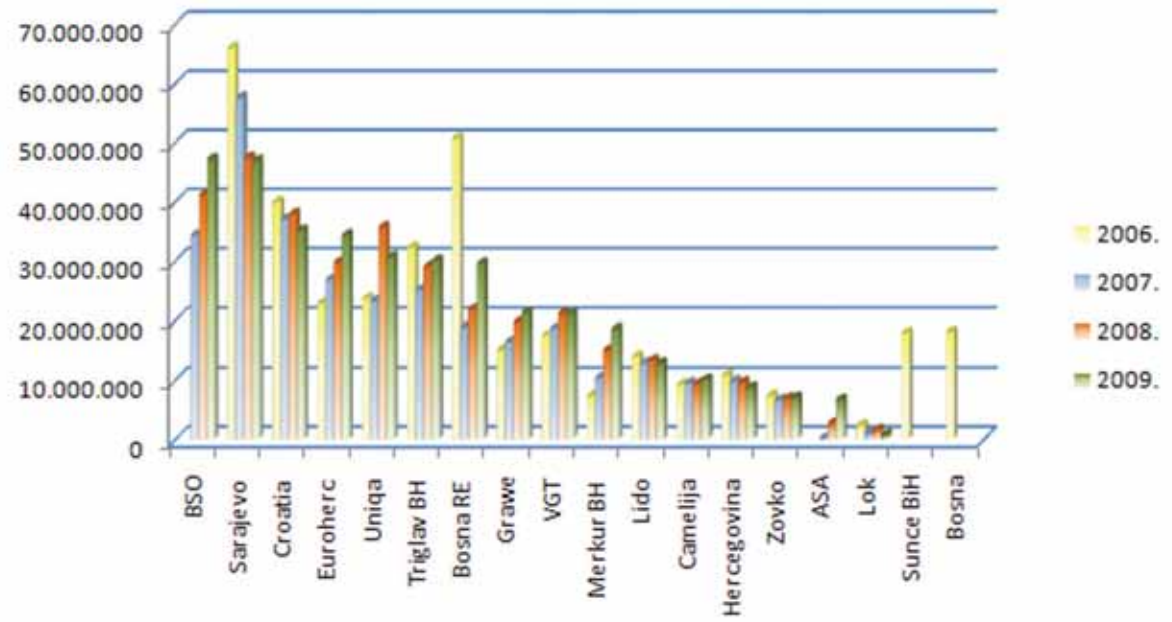

4.3.2. Ukupni prihod po društvima sa sjedištem u RS-u

Ukupni prihod po društvima sa sjedištem u RS-u (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2006.		2007.		2008.		2009.	
	Prihod	Udio (%)	Prihod	Udio (%)	Prihod	Udio (%)	Prihod	Udio (%)
Kosig Dunav	20.848.187	19,45	20.699.353	17,50	20.679.587	16,85	25.001.938	17,64
Bobar	19.182.015	17,90	26.786.952	22,64	22.102.971	18,01	24.897.340	17,56
Jahorina	17.062.616	15,92	17.593.844	14,87	19.410.138	15,82	23.485.704	16,57
Nešković	10.663.807	9,95	12.706.855	10,74	13.731.522	11,19	14.195.644	10,01
Drina	12.168.394	11,35	13.234.686	11,19	13.176.211	10,74	12.891.604	9,09
Triglav Krajina - Kopaonik	9.859.883	9,20	7.678.612	6,49	9.273.823	7,56	9.763.430	6,89
Brčko Gas	5.318.252	4,96	6.196.389	5,24	7.275.325	5,93	9.435.157	6,66
Krajina	8.460.323	7,89	8.031.987	6,79	8.254.998	6,73	9.356.566	6,60
Grawe Banja Luka	3.628.000	3,38	5.368.873	4,54	7.416.865	6,04	9.347.802	6,59
Aura			8.198	0,01	1.044.078	0,85	1.907.784	1,35
Mikrofin					341.861	0,28	1.486.705	1,05
UKUPNO	**107.191.477**	**100**	**118.305.749**	**100**	**122.707.379**	**100**	**141.769.674**	**100**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

Ukupni prihod po društvima sa sjedištem u RS-u

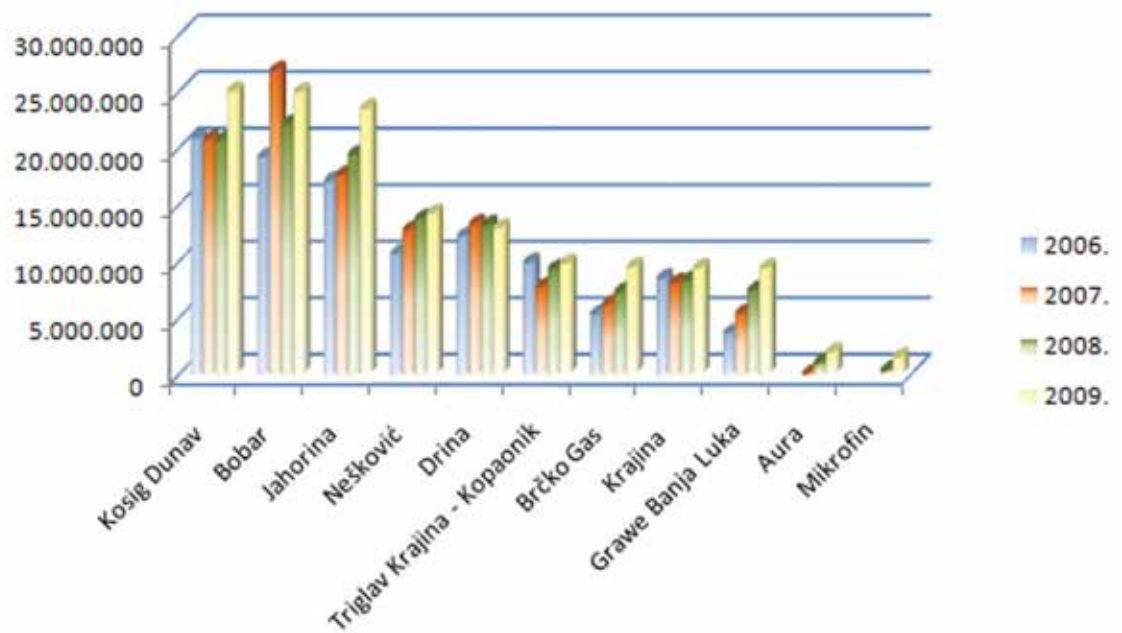

4.4. Prijavljene i riješene štete

4.4.1. Prijavljene i riješene štete po društvima sa sjedištem u FBiH

Prijavljene i riješene štete po društvima sa sjedištem u FBiH

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2008.				2009.			
	Prijavljene štete	Riješene štete		% Rieš. šteta	Prijavljene štete	Riješene štete		% Rieš. šteta
	Broj	Broj	Vrijednost		Broj	Broj	Vrijednost	
ASA	480	270	504.578	56,25	2.086	1.632	2.868.698	78,24
Bosna - Sunce	12.094	9.895	20.502.292	81,82	13.528	10.517	22.773.213	77,74
Camelija	2.729	2.161	5.193.570	79,19	2.633	2.028	4.693.720	77,02
Croatia	8.848	7.775	35.384.706	87,87	8.623	7.684	19.402.448	89,11
Euroherc	8.133	7.219	13.732.030	88,76	9.002	6.912	15.033.396	76,78
Grawe	1.033	893	2.807.958	86,45	1.481	1.250	4.776.387	84,40
Hercegovina	2.325	1.804	3.838.212	77,59	2.264	1.418	3.010.713	62,63
Lido	4.449	3.173	5.866.100	71,32	3.780	2.830	5.703.674	74,87
Lok	55	25	120.181	45,45	33	27	30.419	81,82
Merkur BH	735	548	1.192.916	74,56	890	687	1.297.175	77,19
Sarajevo	19.763	14.628	32.097.317	74,02	18.764	14.544	29.698.633	77,51
Triglav BH	8.606	7.896	12.147.480	91,75	9.214	8.132	13.571.809	88,26
Uniqa	5.331	4.720	9.510.062	88,54	5.701	5.015	9.409.844	87,97
VGT	7.421	5.720	11.099.726	77,08	7.578	5.802	11.133.440	76,56
Zovko	2.101	1.574	3.334.654	74,92	2.067	1.563	3.269.431	75,62
UKUPNO	**84.103**	**68.301**	**157.331.782**	**81,21**	**87.644**	**70.041**	**146.673.000**	**79,92**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

4.4.2. Prijavljene i riješene štete po društvima sa sjedištem u RS-u

Prijavljene i riješene štete po društvima sa sjedištem u RS-u

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2008.				2009.			
	Prijavljene štete	Riješene štete		% Rieš. šteta	Prijavljene štete	Riješene štete		% Rieš. šteta
	Broj	Broj	Vrijednost		Broj	Broj	Vrijednost	
Bobar	4.643	3.760	8.020.863	80,98	3.540	3.343	7.207.256	94,44
Brčko Gas	1.123	980	2.752.913	87,27	1.134	1.033	3.178.938	91,09
Drina	1.991	1.609	3.977.598	80,81	1.607	1.518	4.919.755	94,46
Grawe osiguranje	229	186	507.235	81,22	447	394	928.270	88,14
Jahorina	4.955	4.214	6.101.154	85,05	4.197	3.513	6.362.553	83,70
Kosig Dunav	5.071	4.663	7.590.222	91,95	3.624	3.272	6.703.752	90,29
Krajina	1.953	1.766	2.897.622	90,42	1.477	1.282	2.814.169	86,80
Mikrofin	36	26	69.354	72,22	209	172	304.059	82,30
Nešković	2.146	1.749	4.051.474	81,50	1.716	1.550	4.015.273	90,33
Aura	63	58	96.331	92,06	219	195	375.687	89,04
Triglav Krajina -Kopaonik	1.990	1.531	3.488.870	76,93	1.564	1.376	3.353.176	87,98
UKUPNO	**24.200**	**20.542**	**39.553.636**	**84,88**	**19.734**	**17.648**	**40.162.888,69**	**89,43**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

4.5. Dobit[2]

4.5.1. Dobit po društvima sa sjedištem u FBiH

Dobit po društvima sa sjedištem u FBiH (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Dobit društava po godinama			
	2006.	2007.	2008.	2009.
Triglav BH	3.295.729	3.348.470	2.205.865	3.343.410
BSO		2.526.025	3.486.356	3.141.675
Bosna RE	2.972.310	2.607.935	2.361.571	2.127.353
Euroherc	1.371.738	1.482.730	1.653.177	2.001.802
Sarajevo	1.443.999	1.108.815	1.601.039	1.329.860
Merkur BH	13.200	75.221	9.211	1.254.270
Croatia	2.666.975	2.016.313	1.702.439	1.138.731
Uniqa	652.509	1.826.429	1.332.720	568.917
Grawe	1.378.402	264.928	271.532	858.065
VGT	264.016	1.120.906	1.094.372	772.576
Zovko	1.647.159	284.113	60.053	321.923
Lido	78.359	182.892	17.857	98.662
Camelija	136.584	175.324	83.099	71.239
ASA		5.354	10.491	16.854
Hercegovina	-1.199.195	-742.052	-719.508	-461.087
Lok	25.081	-3.886.066	6.417	-533.516
Sunce BiH	375.459			
Bosna	213.802			
UKUPNO	**15.336.127**	**12.397.337**	**15.176.691**	**16.050.734**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

Dobit po društvima sa sjedištem u FBiH

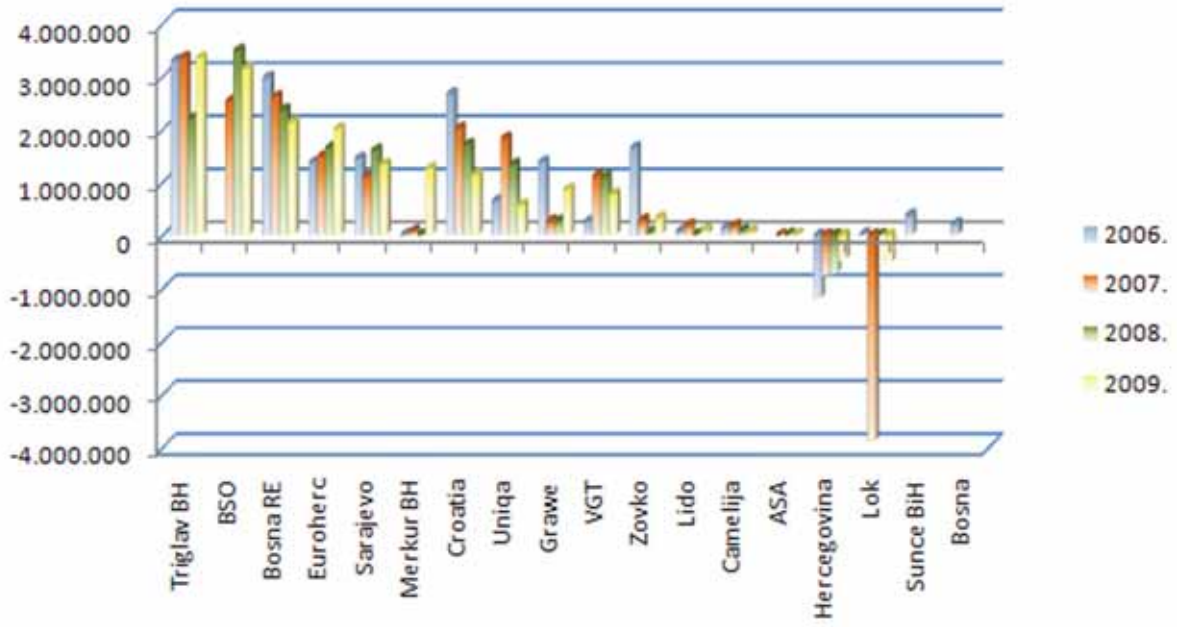

2 Podaci vezani za dobit u ovoj publikaciji odnose se na dobit prije oporezivanja.

4.5.2. Dobit po društvima sa sjedištem u RS-u

Dobit po društvima sa sjedištem u RS-u (u KM)

	Dobit društava po godinama			
Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	**2006.**	**2007.**	**2008.**	**2009.**
Nešković	4.664.032	3.802.551	4.884.374	5.468.462
Brčko Gas	1.598.294	1.513.772	2.085.489	2.398.819
Drina	1.867.017	3.018.641	1.920.252	1.452.404
Grawe Banja Luka	609.000	394.659	726.399	1.095.649
Bobar	409.439	1.780.767	483.487	589.810
Jahorina	840.979	47.750	-6.757.285	313.082
Mikrofin			-235.952	96.612
Aura		- 39.286	123.181	61.153
Krajina	65.530	- 1.447.874	515.013	10.524
Kosig Dunav	1.097.586	860.561	-1.126.203	-3.207.974
Triglav Krajina -Kopaonik	28.216	- 892.530	-3.069.859	- 4.404.817
UKUPNO	**11.180.093**	**9.039.011**	**-451.104**	**3.873.724**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

Dobit po društvima sa sjedištem u RS-u

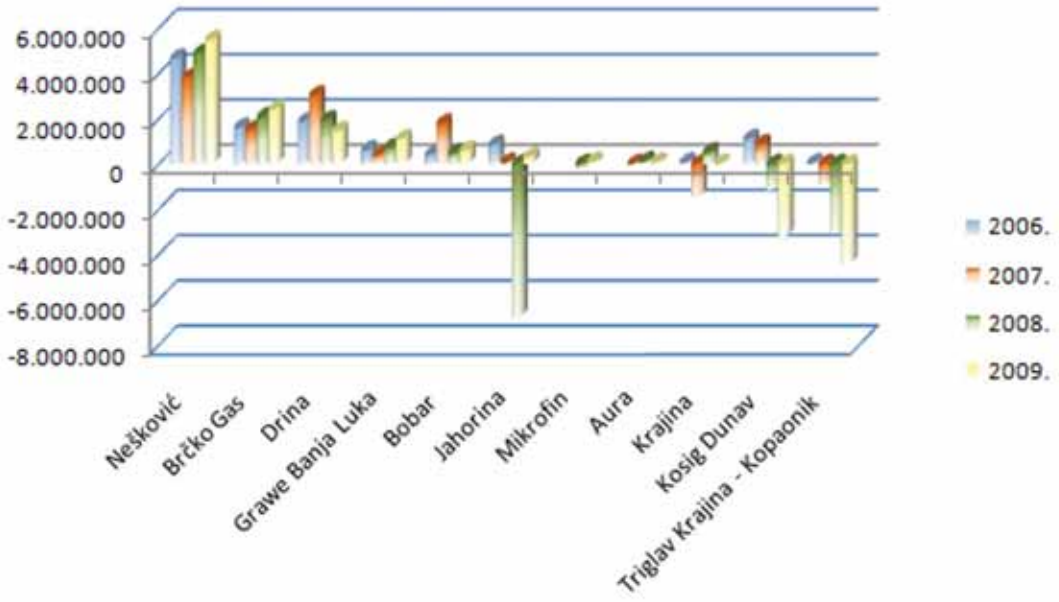

4.6. Kapital

4.6.1. Kapital po društvima sa sjedištem u FBiH

Kapital po društvima sa sjedištem u FBiH (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2006.		2007.		2008.		2009.	
	Kapital	Udio (%)	Kapital	Udio (%)	Kapital	Udio (%)	Kapital	Udio (%)
Sarajevo	49.745.927	27,15	62.327.971	28,01	62.704.546	26,34	34.960.904	16,03
Triglav BH	27.372.062	14,94	27.352.722	12,29	29.558.587	12,42	32.540.786	14,92
BSO			14.551.576	6,54	21.994.555	9,24	22.099.696	10,14
Bosna RE	14.206.318	7,75	16.243.026	7,30	17.894.434	7,52	19.388.520	8,89
Croatia	17.845.289	9,74	18.548.450	8,34	19.459.458	8,17	18.302.800	8,39
Grawe	10.828.563	5,91	11.189.445	5,03	12.861.866	5,40	14.185.818	6,51
Euroherc	11.092.106	6,05	11.934.026	5,36	13.078.680	5,49	13.183.367	6,05
Uniqa	9.783.156	5,34	10.270.960	4,62	11.637.344	4,89	12.089.386	5,54
VGT	5.588.976	3,05	6.884.002	3,09	7.978.374	3,35	8.449.299	3,88
Merkur BH	5.644.203	3,08	5.719.424	2,57	5.728.630	2,41	8.198.774	3,76
Hercegovina	10.437.384	5,70	13.704.263	6,16	8.341.480	3,50	7.880.393	3,61
Zovko	6.110.160	3,33	6.821.680	3,07	6.416.959	2,70	6.704.965	3,08
Camelija	5.420.591	2,96	6.562.866	2,95	6.645.964	2,79	6.674.173	3,06
Lido	5.186.103	2,83	5.339.466	2,40	5.260.943	2,21	5.339.267	2,45
ASA			5.005.354	2,25	5.015.845	2,11	5.029.321	2,31
Lok	3.954.816	2,16	68.750	0,03	3.460.798	1,45	3.003.481	1,38
UKUPNO	**183.215.654**	**100**	**222.523.981**	**100**	**238.038.463**	**100**	**218.030.950**	**100**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

Kapital po društvima sa sjedištem u FBiH

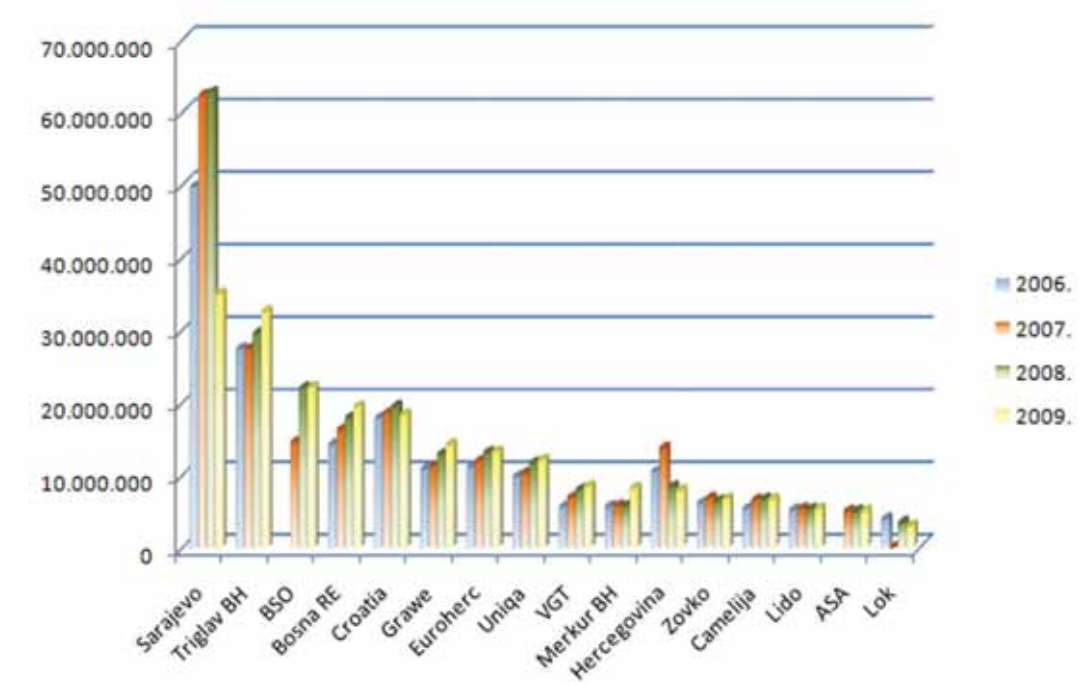

4.6.2. Kapital po društvima sa sjedištem u RS-u

Kapital po društvima sa sjedištem u RS-u (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2006.		2007.		2008.		2009.	
	Kapital	Udio (%)	Kapital	Udio (%)	Kapital	Udio (%)	Kapital	Udio (%)
Bobar	16.400.333	23,51	16.345.870	19,51	16.785.805	17,76	20.224.454	22,13
Nešković	11.332.928	16,24	10.488.195	12,52	13.379.849	14,15	13.985.963	15,30
Jahorina	10.878.219	15,59	10.727.465	12,81	10.404.572	11,01	10.959.128	11,99
Drina	5.652.614	8,10	8.360.644	9,98	8.815.995	9,33	9.043.845	9,89
Krajina	5.126.208	7,35	8.445.099	10,08	10.076.646	10,66	8.852.563	9,69
Grawe Banja Luka	5.071.000	7,27	6.584.394	7,86	7.194.061	7,61	7.941.991	8,69
Brčko Gas	6.960.790	9,98	7.006.173	8,36	7.460.693	7,89	7.672.284	8,39
Mikrofin					2.639.445	2,79	5.335.821	5,84
Kosig Dunav	7.982.163	11,44	8.719.794	10,41	10.687.757	11,30	4.690.978	5,13
Aura			1.960.714	2,34	2.035.642	2,15	2.040.397	2,23
Triglav Krajina -Kopaonik	363.330	0,52	5.130.077	6,12	5.060.218	5,35	655.400	0,72
UKUPNO	**69.767.585**	**100**	**83.768.425**	**100**	**94.540.683**	**100**	**91.402.824**	**100**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

Kapital po društvima sa sjedištem u RS-u

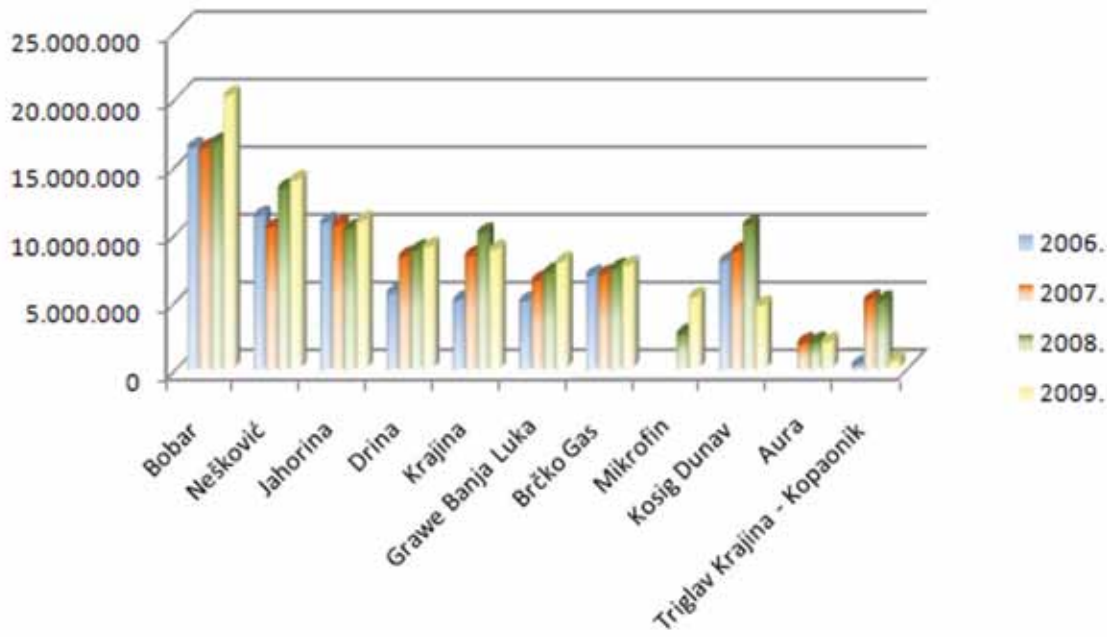

4.7. Pokazatelji uspješnosti poslovanja

4.7.1. Pokazatelji uspješnosti poslovanja po društvima sa sjedištem u FBiH

Pokazatelji uspješnosti poslovanja po društvima sa sjedištem u FBiH za 2009. godinu (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Premija po zaposleniku u osiguranju (u KM)	Ukupni prihod po zaposleniku u osiguranju (u KM)	Dobit po zaposleniku u osiguranju (u KM)	Dobit/ kapital (%)	Dobit/ ukupan prihod (%)	Isplaćene štete/ premija (%)
ASA	78.004	62.622	158	0,34	0,25	34,37
BSO	192.366	190.885	12.719	14,22	6,66	47,93
Camelija	80.028	84.323	594	1,07	0,70	48,88
Croatia	184.706	184.906	5.993	6,22	3,24	55,29
Euroherc	174.450	162.767	9.487	15,18	5,83	40,84
Grawe	114.590	133.570	5.397	6,05	4,04	26,22
Hercegovina	87.270	105.518	-5.555	-5,85	-5,26	41,56
Lido	67.329	86.215	662	1,85	0,77	56,85
Lok	55.704	108.255	-76.217	-17,76	-70,40	7,80
Merkur BH	946.877	980.387	66.014	15,30	6,73	7,21
Sarajevo	118.203	102.592	2.910	3,80	2,84	54,98
Triglav BH	119.673	114.214	12.713	10,27	11,13	43,12
Uniqa	200.647	192.882	3.578	4,71	1,86	29,50
VGT	101.367	91.802	3.374	9,14	3,67	47,96
Zovko	72.359	74.907	3.425	4,80	4,57	48,07

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

4.7.2. Pokazatelji uspješnosti poslovanja po društvima sa sjedištem u RS-u

Pokazatelji uspješnosti poslovanja po društvima sa sjedištem u RS-u za 2009. godinu (u KM)

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Premija po zaposleniku u osiguranju (u KM)	Ukupan prihod po zaposleniku u osiguranju (u KM)	Dobit po zaposleniku u osiguranju (uKM)	Dobit/ kapital (%)	Dobit/ ukupan prihod (%)	Isplaćene štete/ premija (%)
Bobar	282.758	377.232	8.937	2,92	2,37	38,62
Brčko Gas	102.338	108.450	27.573	31,27	25,42	35,70
Drina	147.638	159.156	17.931	16,06	11,27	41,14
Grawe Banja Luka	1.324.642	1.557.967	182.608	13,80	11,72	11,68
Jahorina	107.056	113.458	1.512	2,86	1,33	28,71
Kosig Dunav	94.054	122.559	-15.725	-68,39	-12,83	34,94
Triglav Krajina - Kopaonik	107.279	126.798	-57.205	-672,08	-45,12	40,59
Krajina	85.602	108.797	122	0,12	0,11	38,23
Mikrofin	101.909	99.114	6.441	1,81	6,50	19,89
Nešković	157.313	181.995	70.108	39,10	38,52	32,72
Aura	86.972	95.389	3.058	3,00	3,21	21,60

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

4.8. Rangiranje društava za osiguranje

4.8.1. Rangiranje društava za osiguranje prema iznosu ukupne premije

Rangiranje društava za osiguranje prema iznosu ukupne premije u 2009. godini

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2009.		2008.		Indeks 09/08
	Rang	Premija	Rang	Premija	
Sarajevo	1	54.018.566	1	53.688.182	100,62
Bosna - Sunce	2	47.514.431	2	46.455.255	102,28
Euroherc	3	36.808.856	6	31.781.504	115,82
Croatia	4	35.094.199	3	36.991.035	94,87
Uniqa	5	31.902.808	4	33.241.974	95,97
Triglav BH	6	31.473.916	5	32.559.247	96,67
VGT	7	23.213.045	7	24.039.827	96,56
Jahorina	8	22.160.656	10	17.788.745	124,58
Kosig Dunav	9	19.187.007	8	20.993.957	91,39
Bobar	10	18.662.036	9	18.232.459	102,36
Grawe Sarajevo	11	18.219.884	11	17.331.455	105,13
Merkur BH	12	17.990.660	12	15.332.190	117,34
Nešković	13	12.270.446	14	12.916.734	95,00
Drina	14	11.958.700	15	12.449.149	96,06
Lido	15	10.032.047	13	13.519.231	74,21
Camelija	16	9.603.315	16	10.300.238	93,23
Brčko Gas	17	8.903.366	19	7.990.130	111,43
ASA	18	8.346.419	23	4.593.609	181,70
Triglav Krajina - Kopaonik	19	8.260.452	17	9.644.604	85,65
Grawe Banja Luka	20	7.947.851	21	6.998.819	113,56
Hercegovina	21	7.243.393	18	8.399.486	86,24
Krajina	22	7.361.771	20	7.898.259	93,21
Zovko	23	6.801.765	22	6.798.895	100,04
Aura	24	1.739.437	24	1.631.681	106,60
Mikrofin	25	1.528.633	25	816.976	187,11
LOK	26	389.930	26	700.132	55,69
UKUPNO		**458.633.589**		**453.093.773**	**101,22**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

4.8.2. Rangiranje društava za osiguranje prema visini isplaćenih šteta

Rangiranje društava za osiguranje prema visini isplaćenih šteta u 2009. godini

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2009.		2008.		Indeks 09/08
	Rang	Isplaćene štete	Rang	Isplaćene štete	
Sarajevo	1	29.698.633	2	32.097.317	92,53
Bosna - Sunce	2	22.773.213	3	20.502.292	111,08
Croatia	3	19.402.448	1	35.384.706	54,83
Euroherc	4	15.033.396	4	13.732.030	109,48
Triglav BH	5	13.571.809	5	12.147.480	111,73
VGT	6	11.133.440	6	11.099.726	100,30
Uniqa	7	9.409.844	7	9.510.062	98,95
Bobar	8	7.207.256	8	8.020.862	89,86
Kosig Dunav	9	6.703.752	9	7.590.222	88,32
Jahorina	10	6.362.553	10	6.101.154	104,28
Lido	11	5.703.674	11	5.866.100	97,23
Drina	12	4.919.755	14	3.977.598	123,69
Grawe Sarajevo	13	4.776.387	19	2.807.958	170,10
Camelija	14	4.693.720	12	5.193.570	90,38
Nešković	15	4.015.273	13	4.051.474	99,11
Triglav Krajina - Kopaonik	16	3.353.176	16	3.488.870	96,11
Zovko	17	3.269.431	17	3.334.654	98,04
Brčko Gas	18	3.178.938	20	2.752.913	115,48
Hercegovina	19	3.010.713	15	3.838.212	78,44
ASA	20	2.868.698	23	504.578	568,53
Krajina	21	2.814.169	18	2.897.622	97,12
Merkur BH	22	1.297.175	21	1.192.916	108,74
Grawe Banja Luka	23	928.270	22	507.235	183,01
Aura	24	375.687	25	96.331	390,00
Mikrofin	25	304.059	26	69.354	438,42
LOK	26	30.419	24	120.181	25,31

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

4.8.3. Rangiranje društava za osiguranje prema odnosu isplaćenih šteta i ukupne premije

Rangiranje društava za osiguranje prema odnosu isplaćenih šteta i ukupne premije u 2009. godini

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2009.		2008.	
	Rang	Isplaćene štete/ ukupna premija	Rang	Isplaćene štete/ ukupna premija
Lido	1	56,85	9	43,39
Croatia	2	55,29	1	95,66
Sarajevo	3	54,98	2	59,78
Camelija	4	48,88	3	50,42
Zovko	5	48,07	4	49,05
VGT	6	47,96	5	46,17
Bosna-Sunce	7	47,93	7	44,13
Triglav BH	8	43,12	11	37,31
Hercegovina	9	41,56	6	45,70
Drina	10	41,14	17	31,95
Euroherc	11	40,84	10	43,21
Triglav Krajina - Kopaonik	12	40,59	13	36,17
Bobar	13	38,62	8	43,99
Krajina	14	38,23	12	36,69
Brčko Gas	15	35,70	15	34,45
Kosig Dunav	16	34,94	14	36,15
ASA	17	34,37	22	10,98
Nešković	18	32,72	18	31,37
Uniqa	19	29,50	19	28,61
Jahorina	20	28,71	16	34,30
Grawe Sarajevo	21	26,22	21	16,20
Aura	22	21,60	26	5,90
Mikrofin	23	19,89	23	8,49
Grawe Banja Luka	24	11,68	25	7,25
LOK	25	7,80	20	17,17
Merkur BH	26	7,21	24	7,78

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

4.8.4. Rangiranje društava za osiguranje prema iznosu dobiti

Rangiranje društava za osiguranje prema iznosu dobiti (prije oporezivanja) u 2009. godini

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	2009.		2008.	
	Rang	Dobit	Rang	Dobit
Nešković	1	5.468.462	1	4.884.374
Triglav BH	2	3.343.410	4	2.205.865
Bosna - Sunce	3	3.141.675	2	3.486.356
Brčko Gas	4	2.398.819	5	2.085.489
Bosna RE	5	2.127.353	3	2.361.571
Euroherc	6	2.001.802	8	1.653.177
Drina	7	1.452.404	6	1.920.252
Sarajevo	8	1.329.860	9	1.601.039
Merkur BH	9	1.254.270	21	9.211
Croatia	10	1.138.731	7	1.702.439
Grawe Sarajevo	11	1.095.649	12	726.399
Grawe Banja Luka	12	858.065	15	271.532
VGT	13	772.576	11	1.094.372
Bobar	14	589.810	14	483.487
Uniqa	15	568.917	10	1.332.720
Zovko	16	321.923	18	60.053
Jahorina	17	313.082	27	-6.757.285
Lido	18	98.662	19	17.857
Mikrofin	19	96.612	23	-235.952
Camelija	20	71.239	17	83.099
Aura	21	61.153	16	123.181
ASA	22	16.854	20	10.491
Krajina	23	10.524	13	515.013
Hercegovina	24	-461.087	24	-719.508
LOK	25	-533.516	22	6.417
Kosig Dunav	26	-3.207.974	25	-1.126.203
Triglav Krajina - Kopaonik	27	-4.404.817	26	-3.069.859
UKUPNO		**19.924.458**		**14.725.587**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS-a

4.9. Struktura zaposlenika

4.9.1. Struktura zaposlenika po društvima sa sjedištem u FBiH

Struktura zaposlenika po društvima sa sjedištem u FBiH na kraju 2009.

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Školska sprema – zvanje				Ukupno
	Dr.,mr.	VSS	VŠ, SSS,VKV,KV	NSS	
Sarajevo	6	110	322	19	457
Triglav BH	1	73	186	3	263
BSO	2	57	176	12	247
VGT	2	59	165	3	229
Euroherc	1	60	142	8	211
Croatia	2	77	107	4	190
Grawe	2	19	138		159
Uniqa	2	19	138		159
Lido		35	113	1	149
Camelija		17	101	2	120
ASA	3	22	82		107
Zovko		14	80		94
Hercegovina		29	54		83
Bosna RE	1	12	10	2	25
Merkur BH		12	7		19
Lok		4	3		7
UKUPNO	**22**	**619**	**1.824**	**54**	**2.519**

Izvor podataka: Agencija za nadzor osiguranja FBiH

4.9.2. Struktura zaposlenika po društvima sa sjedištem u RS-u

Struktura zaposlenika po društvima sa sjedištem u RS-u na kraju 2009.

Skraćeni naziv osiguravajućeg društva	Školska sprema – zvanje				Ukupno
	Dr.,mr.	VSS	VŠ, SSS,VKV,KV	NSS	
Jahorina	8	49	150		207
Kosig Dunav	3	56	141	4	204
Brčko Gas	1	13	73		87
Krajina		13	72	1	86
Drina	2	23	55	1	81
Nešković	2	21	52	3	78
Triglav Krajina - Kopaonik	1	23	53		77
Bobar	1	27	37	1	66
Aura		3	17		20
Mikrofin		10	5		15
Grawe Banja Luka		4	2		6
UKUPNO	**18**	**242**	**657**	**10**	**927**

Izvor podataka: Agencija za osiguranje RS-a

PRILOG I.

Institucije i organizacije u sektoru osiguranja u BiH

godišnje izvješće 2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

Institucije i organizacije u sektoru osiguranja u BiH

4.1 Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini

Adresa/sjedište: Obala Kulina bana 4/II, 71000 Sarajevo

Telefon, telefaks, e-pošta, internetska adresa:

033/554-795; 033/554-796; azobih@azobih.gov.ba; www.azobih.gov.ba

Agencija za osiguranje u BiH osnovana je Zakonom o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 12/04).

Ciljevi i nadležnosti Agencije navedni su u Prilogu II. ove publikacije (Zakon o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini).

Članovi Upravnog odbora Agencije za osiguranje u BiH su:

Vera Letica, Zakira Muratović, Radmila Pustahija, Branislav Bilić, Nusreta Čerkez, Snježana Rudić i Božana Šljivar.

4.2 Institucije nadležne za reguliranje i nadzor na entitetskoj razini

4.2.1 Agencija za nadzor osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine

Adresa/sjedište: Kolodvorska 12, 71000 Sarajevo

Telefon, telefaks, e-pošta, internetska adresa:

Telefon/tefaks: 033/443-292; nados@nados.ba; www.nados.ba

Agencija za nadzor osiguranja u FBiH pod sadašnjim nazivom djeluje od 2005. kada su usvojeni zakoni koji uređuju područje osiguranja u BiH. Do tada je u FBiH reguliranje i nadzor na tržištu obavljao Ured za nadzor društava za osiguranje, koji je svoje aktivnosti počeo 1997. godine.

Agencijom upravlja Stručno vijeće koje čine predsjednik i četiri člana. Predsjednika i članove imenuje i razrješava Vlada FBiH, na prijedlog federalnog ministra financija. Agencijom upravlja direktor kojeg imenuje i razrješava Vlada FBiH, na prijedlog federalnog ministra financija.

Pravni okvir djelovanja:

1. Zakon o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju ("Službene novine FBiH", br. 24/05);
2. Zakon o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obveznom osiguranju od odgovornosti ("Službene novine FBiH", br. 22/05);
3. Zakon o posredovanju u privatnom osiguranju ("Službene novine FBiH", br. 22/05).

Nadležnosti Agencije:

Agencija za nadzor regulira i nadzire poslovanje društava za osiguranje, posrednika u osiguranju i djeluje kao supervizorska institucija u industriji osiguranja..

Osnovne zadaće Agencije, sukladno zakonskoj regulativi, su:

- izdavanje odobrenja za rad društvima za osiguranje, posrednicima u osiguranju (zastupnici u osiguranju i brokeri u osiguranju);
- davanje mišljenja o dokumentima društava za osiguranje koje su prema Zakonu obvezna donijeti (uvjeti osiguranja, tarife premija, pravilnici o utvrđivanju prijenosnih premija i rezerviranih šteta, rezervacije za masovne i katastrofalne štete, pravilnik o utvrđivanju matematičke pričuve i njegovoj primjeni kod osiguranja života, itd.);

- prikupljanje, obradba i evidencija podataka koje Agenciji dostavljaju društva za osiguranje i posrednici u osiguranju sukladno zakonskim odredbama;
- nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje, posrednika u osiguranju i povezanih osoba u području osiguranja sukladno zakonskim propisima;
- pokretanje i nadzor postupaka privremene uprave, likvidacije i stečaja, te saniranja financijskog stanja društava;
- povlačenje i oduzimanje odobrenja za rad društvima za osiguranje i posrednicima u osiguranju sukladno odredbama Zakona;
- pokretanje prekršajnog i kaznenog postupka sukladno zakonima u području osiguranja;
- donošenje dokumenata kojima se regulira rad društava za osiguranje, posrednika u osiguranju, te ovlaštenih aktuara sukladno odredbama Zakona;
- ostale zadaće sukladno zakonskim propisima.

4.2.2 Agencija za osiguranje u Republici Srpskoj

Adresa/sjedište: Bana Milosavljevića 8/II, 78000 Banja Luka

Telefon, telefaks, e-pošta, internetska adresa:

Telefon/telefaks: 051/228-910, azors.kabinet@blic.net; www.azors.ba

Agencija za osiguranje u RS-u osnovana je 2005. sukladno odredbama Zakona o društvima za osiguranje (''Službeni glasnik RS-a'', br. 17/05, 01/06,64/06).

Agencijom upravlja Upravni odbor koji čine predsjednik i četiri člana, a imenuje ih i razrješava Narodna skupština RS-a.

Agencijom upravlja direktor kojeg imenuje i razrješava Narodna skupština RS-a.

Pravni okvir djelovanja :

1. Zakon o društvima za osiguranje (“Službeni glasnik RS-a”, br.17/05, 01/06);
2. Zakon o osiguranju od autoodgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od autoodgovornosti (“Službeni glasnik RS-a”, br. 17/05 i 64/06);
3. Zakon o posredovanju u osiguranju (“Službeni glasnik'', RS-a”, br. 17/05 i 64/06).

Nadležnosti Agencije:

Agencija za osiguranje u RS-u regulira i nadzore poslovanje društava za osiguranje, posrednika u osiguranju i djeluje kao supervizorska institucija u industriji osiguranja.

Osnovne zadaće Agencije, sukladno zakonskoj regulativi, su

- izdavanje odobrenja za rad društvima za osiguranje, posrednicima u osiguranju (zastupnici u osiguranju i brokeri u osiguranju);
- davanje mišljenja o dokumentima društava za osiguranje koje su po Zakonu obvezna donijeti (uvjeti osiguranja, tarife premija, pravilnici o utvrđivanju prijenosnih premija i rezerviranih šteta, rezervacije za masovne i katastrofalne štete, pravilnik o utvrđivanju matematičke pričuve i njegovoj primjeni kod osiguranja života, itd.);
- prikupljanje, obradba i evidencija podataka koje Agenciji dostavljaju društva za osiguranje i posrednici u osiguranju sukladno zakonskim odredbama;
- nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje, posrednika u osiguranju i povezanih osoba u području osiguranja sukladno zakonskim propisima;
- pokretanje i nadzor postupaka privremene uprave, likvidacije i stečaja, te saniranja financijskog stanja društava;
- povlačenje i oduzimanje odobrenja za rad društvima za osiguranje i posrednicima u osiguranju sukladno odredbama Zakona;

- pokretanje prekršajnog i kaznenog postupka sukladno zakonima u području osiguranja;
- donošenje dokumenata kojima se regulira rad društava za osiguranje, posrednika u osiguranju, te ovlaštenih aktuara sukladno odredbama Zakona;
- ostale zadaće sukladno zakonskim propisima.

4.3 Zaštitni fondovi u osiguranja

4.3.1. Zaštitni fond u Federaciji Bosne i Hercegovine

Adresa/sjedište: Vilsonovo šetalište 10, 71000 Sarajevo

Telefon, telefaks, e-pošta, internetska adresa:

033/658-723, zffbih@bih.net.ba

Zaštitni fond u FBiH osnovan je 22.7.2005. i pod nadzorom je i kontrolom Agencije za nadzor.

Tijela uprave Zaštitnog fonda su: Skupština, Upravni odbor i direktor.

Zaštitnim fondom upravlja Upravni odbor koji čini pet članova, a imenuje ih i razrješava Skupština Zaštitnog fonda. Direktora imenuje i razrješava Upravni odbor.

Pravni okvir djelovanja :

1. Zakon o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obveznim osiguranjima od odgovornosti (''Službene novine FBiH'', br. 24/05).
2. Interni dokumenti Zaštitnog fonda FBiH.

Djelatnost Fonda:

Zaštitni fond u FBiH isplaćuje štete sukladno članku 15. Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obveznim osiguranjima od odgovornosti (''Službene novine FBiH'', br. 24/05).

Zaštitni fond u FBiH obvezan je oštećenim stranama plaćati odštetu u slučaju smrti ili tjelesne povrede i materijalne štete prouzročene saobraćajnim nezgodama:

- kada osoba odgovorna za nezgodu ostane nepoznata, Zaštitni fond obvezan je dati naknadu samo glede šteta zbog smrti ili tjelesnih povreda, u svim slučajevima gdje se nezgoda dogodila na teritoriju FBiH;
- kada je nezgodu prouzročilo vozilo za koje nije ispunjena obveza iz članka 3. ovoga zakona, a posjed nad vozilom ima osoba s prebivalištem u FBiH;
- kada je protiv društva za osiguranje registriranog u FBiH pokrenut postupak posebne likvidacije zbog stečaja ili zbog oduzimanja dozvole za rad, zbog neispunjenja financijskih obveza prema Zakonu o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju ili Zakona od autoodgovornosti za motorna vozila i ostalim obveznim osiguranjima od autoodgovornosti.

4.3.2. Zaštitni fond u Republici Srpskoj

Adresa/sjedište: Vidovdanska bb, 78000 Banja Luka

Telefon, telefaks, e-pošta, internetska adresa:

051/226-091; zastitnifondrs@blic.net; www.zfrs.mapabih.com

Zaštitni fond u RS-u osnovan je 28.4.2006. i pod nadzorom je i kontrolom Agencije za osiguranje RS-a.

Tijela uprave Zaštitnog fonda RS-a su: Skupština, Upravni odbor i direktor.

Zaštitnim fondom RS-a upravlja Upravni odbor čije članove bira Skupština.

Skupštinu Zaštitnog fonda RS-a čine ovlaštene osobe članova Zaštitnog fonda RS-a.

Upravni odbor ima pet članova, koje imenuje i razrješava Skupština Zaštitnog fonda RS-a. Upravni odbor imenuje i razrješava direktora.

Sva društva za osiguranje koja u Republici Srpskoj obavljaju osiguranje od autoodgovornosti, bez obzira je li im registrirano sjedište u RS-u ili u FBiH, kao i podružnice društava za osiguranje čije je sjedište izvan BiH, a u RS-u obavljaju osiguranje od autoodgovornosti, obvezni su članovi Zaštitnog fonda RS-a.

Pravni okvir djelovanja :

1. Zakon o osiguranju od autoodgovornosti i ostalim obveznim osiguranjima od odgvornosti;
2. Interni dokumenti Zaštitnog fonda RS-a.

Djelatnost Fonda:

Zaštitni fond RS-a isplaćuje štete sukladno članku 15. Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti (''Službeni glasnik RS-a'', br. 17/05

Zaštitni fond RS-a obvezan je oštećenim stranama plaćati naknadu navedenu u stavku 3. članka 14. Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju, za slučajeve štete na osobama i štete na imovini prouzročene u saobraćajnim nezgodama:

- kada osoba odgovorna za nezgodu ostane nepoznata, Zaštitni fond RS-a obvezan je isplatiti naknadu samo glede štete na osobama, u svim slučajevima gdje se nezgoda dogodila na teritoriju RS-a;
- kada je nezgodu prouzročilo vozilo za koje nije ispunjena obveza iz članka 3. Zakona o društvima za osiguranje, a posjed nad vozilom ima osoba s prebivalištem u Republici Srpskoj;
- kada je protiv društva za osiguranje registriranog u RS-u pokrenut postupak posebne likvidacije zbog stečaja ili zbog oduzimanja dozvole za rad

4.4 Udruge na tržištu osiguranja u BiH

4.4.1 Biro zelene karte u BiH

Adresa/sjedište: Kolodvorska 11a/II, 71000 Sarajevo

Telefon, telefaks, e-pošta, internetska adresa:

033/279-440; 033/279-450; bzkbih@bzkbih.ba; wwwbzkbih.ba

Biro osiguranja u Bosni i Hercegovini registriran je 19.4.1994., a od 23.4.2003. posluje kao Biro zelene karte u BiH.

Biro zelene karte osnovan je kao udruga i predstavlja osiguravajuća društva BiH u sustavu zelene karte. Članovi Biroa su osiguravajuća društva koja se bave poslovima osiguranja od autoodgovornosti.

Tijela uprave Biroa zelene karte u BiH su: Skupština, Upravni odbor i direktor.

Skupštinu čine predstavnici svih osiguravajućih društava koja se bave osiguranjem od autoodgovornosti.

Djelatnost Udruge:

- rješavanje pitanja definiranih Kretskim sporazumom i drugim međunarodnim sporazumima o osiguranju vlasnika/ korisnika motornih vozila od autoodgovornosti;
- predstavljanje osiguravajućih društava iz BiH u sustavu zelene karte;
- suradnja s nacionalnim biroima i osiguravajućim društvima glede izvršavanja obveza preuzetih sukladno međunarodnim konvencijama i sporazumima;
- suradnja s odgovornim tijelima BiH u međunarodnom prometu o pitanjima osiguranja motornih vozila;
- obavljanje ostalih poslova od važnosti za članice s ciljem poštivanja primjene odredaba Kretskog sporazuma.

4.4.2 Udruga društava za osiguranje u Federaciji Bosne i Hercegovine

Adresa/sjedište: Dolina 8, 71000 Sarajevo

Telefon, telefaks, e-pošta, internetska adresa:

033/207-881, www.udofbih.ba; udofbih@bih.net.ba

Udruga društava za osiguranje u FBiH osnovana je 28. studenoga 2006. godine.

Prema statutu Udruge, tijela upravljanja su: predsjednik Skupštine i generalni tajnik.

Udruga društava za osiguranje u FBiH čini 11 osiguravajućih društava koja imaju sjedište u FBiH.

Djelatnost Udruge:

- jačanje tržišta osiguranja;
- pružanje stručnih usluga ;
- razvoj profesije osiguranja;
- unapređenje poslovanja i usklađivanje djelatnosti članova Udruge;
- pružanje drugih usluga koje proizlaze iz zakona, statuta, općih akata Udruge i zahtjeva članova Udruge.

4.4.3 Udruženje aktuara u Republici Srpskoj

Adresa/sjedište: Kneza Miloša 15, 78 000 Banja Luka

Telefon, telefaks, e-pošta, internetska adresa:

065/637-000, fax 051/310-533, sasa.micic@profinova.net

Udruženje aktuara u Republici Srpskoj osnovano je 12.06.2008. godine. Društvom upravljaju predsjednik, Skupština i Upravni odbor. Društvo je stručno udruženje osnovano s ciljem unapređenja, razvoja i promocije aktuarske nauke i struke, njene praktične primjene i stručnog usavršavanja i obrazovanja aktuara.

Djelatnost Udruženja:

- daje mišljenja o sadržajima iz aktuarske struke;
- organizira domaće i međunarodne znanstvene i stručne skupove;
- organizira savjetovanja, tečajeve i stručna predavanja;
- izdaje znanstvene i stručne knjige, časopise i publikacije iz područja svoga djelovanja;
- surađuje na pripremi i ostvarenju zakonske regulative u području djelovanja Društva;
- surađuje sa osiguravajućim društvima, institucijama i tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, bankama, ostalim financijskim društvima, gospodarskim subjektima i državnim tijelima u području razvoja i primjene aktuarstva sukladno zakonskim propisima;
- surađuje sa srodnim udrugama u zemlji i inozemstvu (Međunarodna aktuarska asocijacija, Association Actuarielle Internationale i ostale srodne međunarodne udruge);
- brine o ugledu i samostalnosti ovlaštenog aktuara, te osigurava uvjete za pravilno obavljanje poslova ovlaštenog aktuara;
- nadzire ovlaštene aktuare članove Društva u poštivanju kodeksa ponašanja i standarda;
- pruža podršku članovima Društva u razvoju aktuarstva i znanstvenoistraživačkom radu te prezentiranju rezultata na lokalnoj i međunarodnoj razini;
- organizira kontinuirano profesionalno usavršavanje svojih članova, a osobito redovitih, sukladno zahtjevima zakona, struke te uputa međunarodnih aktuarskih organizacija;
- radi na razvijanju i uvođenju standarda i uputa za aktuarsku praksu koji će biti obvezujući za sve članove;
- obavlja i druge poslove koji su potrebni za ostvarenje ciljeva i djelatnosti Društva.

4.4.4 Aktuarsko društvo u BiH

Adresa/sjedište: Dolina br. 8, 71000 Sarajevo

Telefon, telefaks, e-pošta, internetska adresa:

info@aktuari.ba; www.aktuari.ba;

Aktuarsko društvo u BiH osnovano je u prosincu 2005. godine. Društvom upravljaju predsjednik, Skupština, Upravno vijeće i Nadzorni odbor. Društvo je stručna udruga osnovana s ciljem unapređenja, razvoja i promocije aktuarske znanosti i struke, njezine praktične primjene i stručnog usavršavanja i obrazovanja aktuara. Trenutačno ima 43 člana.

Djelatnost Društva:

- daje mišljenja o sadržajima iz aktuarske struke;
- organizira domaće i međunarodne znanstvene i stručne skupove;
- organizira savjetovanja, tečajeve i stručna predavanja;
- izdaje znanstvene i stručne knjige, časopise i publikacije iz područja svoga djelovanja;
- surađuje na pripremi i ostvarenju zakonske regulative u području djelovanja Društva;
- surađuje sa osiguravajućim društvima, institucijama i tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, bankama, ostalim financijskim društvima, gospodarskim subjektima i državnim tijelima u području razvoja i primjene aktuarstva sukladno zakonskim propisima;
- surađuje sa srodnim udrugama u zemlji i inozemstvu (Međunarodna aktuarska asocijacija, Association Actuarielle Internationale i ostale srodne međunarodne udruge);
- brine se o ugledu i samostalnosti ovlaštenog aktuara, te osigurava uvjete za pravilno obavljanje poslova ovlaštenog aktuara;
- nadzire ovlaštene aktuare članove Društva u poštivanju kodeksa ponašanja i standarda;
- pruža podršku članovima Društva u razvoju aktuarstva i znanstvenoistraživačkom radu te prezentiranju rezultata na lokalnoj i međunarodnoj razini;
- organizira kontinuirano profesionalno usavršavanje svojih članova, a posebno redovitih, sukladno zahtjevima zakona, struke te uputa međunarodnih aktuarskih organizacija;
- radi na razvijanju i uvođenju standarda i uputa za aktuarsku praksu koji će biti obvezujući za sve članove;
- obavlja i druge poslove koji su potrebni za ostvarenje ciljeva i djelatnosti Društva.

PRILOG II.
Društva za osiguranje i reosiguranje u BiH[1]

godišnje izvješće 2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

1 U ovom prilogu izvor podataka za društva sa sjedištem u FBiH je Agencija za nadzor osiguranja FBiH, a za društva sa sjedištem u RS-u Agencija za osiguranje RS-a.

ASA OSIGURANJE d.d. Sarajevo

Adresa/sjedište: Bulevar Meše Selimovića br. 16, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/774-730; 033/774-733; info@asa-osiguranje.ba;www.asa-osiguranje.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31. prosinca 2009. imalo 107 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u sedam podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	628.715	7,53
Osiguranje kasko	2.655.830	31,82
Osiguranje kargo	126.312	1,51
Osiguranje imovine	430.246	5,15
Osiguranje odgovornosti	4.481.720	53,70
Financijsko osiguranje	23.596	0,28
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	**8.346.419**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

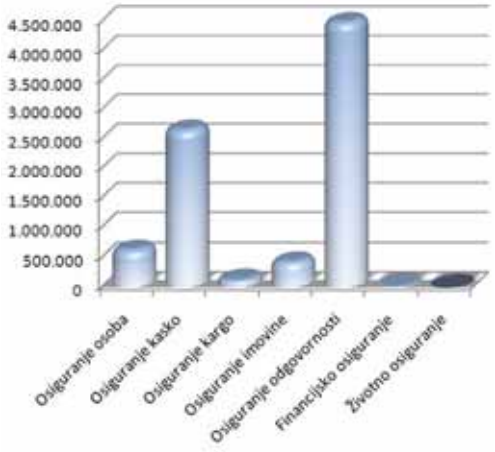

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 2.086
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 1.632 (78,24%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **2.868.698**

- neživotno osiguranje 2.868.698
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

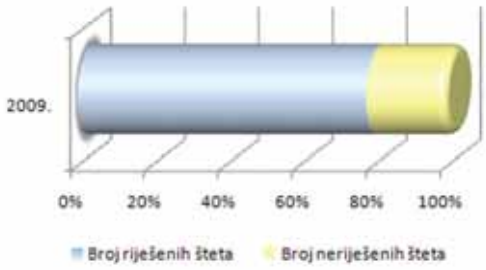

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Emir Ahmetagić

Direktor Društva:

mr. Nedim Gavranović

BOBAR OSIGURANJE a.d. Bijeljina

Adresa/sjedište: Filipa Višnjića br. 211, Bijeljina

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

055/233-100; 055/247-916; office@bobar.com; www.bobarosiguranje.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 66 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u devet podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 99,25%
- strana lica 0,75%

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	1.140.601	6,11
Osiguranje kasko	1.138.289	6,10
Osiguranje kargo	26.423	0,14
Osiguranje imovine	1.468.432	7,87
Osiguranje odgovornosti	14.884.078	79,76
Financijsko osiguranje	4.214	0,02
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	18.662.036	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

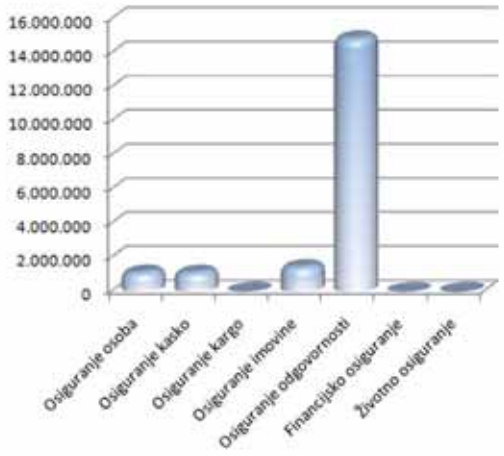

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 3.540
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 3.343 (94,44%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **7.207.256**

- neživotno osiguranje 7.207.256
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

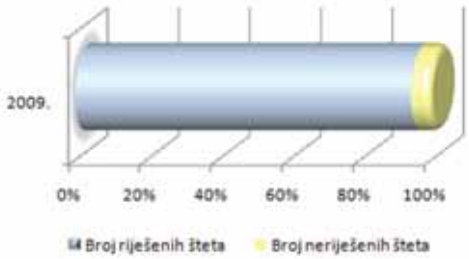

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Upravnog odbora:

Darko Jeremić

Predsjednik Nadzornog odbora:

Drago Đukanović

Direktor Društva:

Veroljub Janjičić

BOSNA - SUNCE OSIGURANJE d.d. Sarajevo

Adresa/sjedište: Trg međunarodnog prijateljstva br. 20, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/755-450; 033/755-490; uprava@bosna-sunce.ba; www.bosna-sunce.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 247 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u devet podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 22,36%
- strana lica 77,64%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	8.678.810	18,27
Osiguranje kasko	9.067.818	19,08
Osiguranje kargo	1.285.485	2,71
Osiguranje imovine	4.017.984	8,46
Osiguranje odgovornosti	22.307.044	46,95
Financijsko osiguranje	623.876	1,31
Životno osiguranje	1.533.414	3,23
Ukupno premija	**47.514.431**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

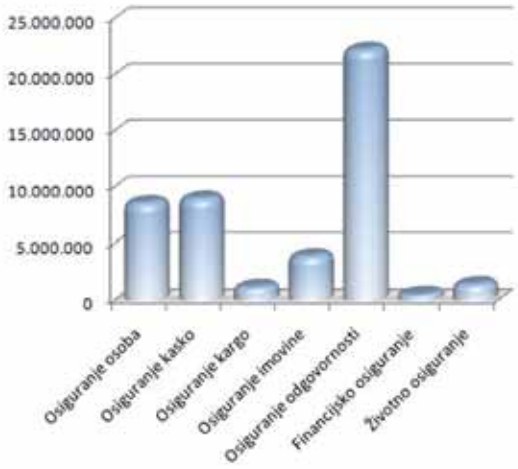

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 13.528
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 10.517 (77,74%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **22.773.213**

- neživotno osiguranje 21.686.356
- životno osiguranje 1.086.857

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

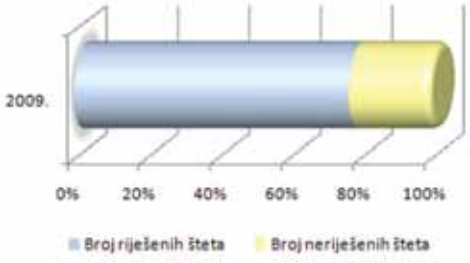

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Niko Krivić

Direktor Društva:

Željko Pervan

D.D. BRČKO GAS OSIGURANJE Brčko

Adresa/sjedište: Banjalučka bb, Brčko

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

049/222-000; 049/235-931; bgasosig@teol.net; www.brckogas.net

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 87 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u 12 podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	269.648	3,03
Osiguranje kasko	1.093.717	12,28
Osiguranje kargo	5.792	0,07
Osiguranje imovine	390.444	4,39
Osiguranje odgovornosti	7.143.766	80,24
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	8.903.366	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

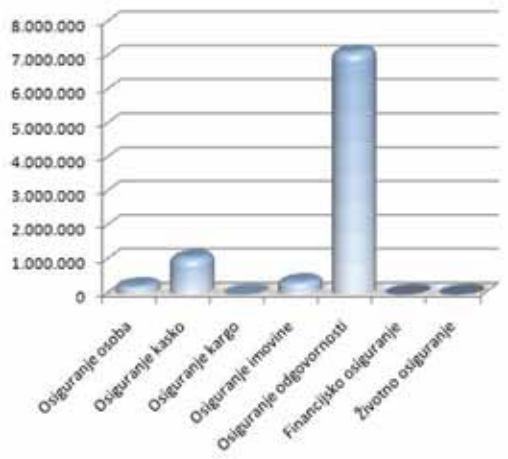

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 1.134
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 1.033 (91,09%)

Ukupno riješene štete u 2009.godini: **3.178.938**

- neživotno osiguranje 3.178.938
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

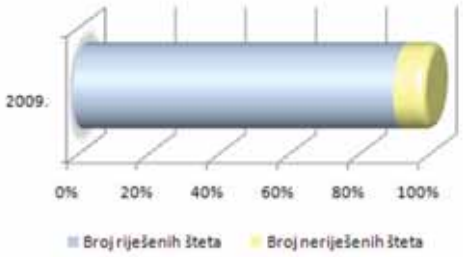

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Upravnog odbora:

Bojan Đurđević

Predsjednik Nadzornog odbora:

Duško Sofrenović

Direktor Društva:

Cvijetin Sofić

D.D. ZA OSIGURANJE CAMELIJA Bihać

Adresa/sjedište: 5. korpusa br. 3, Bihać

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

037/224-110; 037/228-436; camelija@bih.net.ba; camelija-osiguranje.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 120 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u 31 podružnici.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	757.695	7,89
Osiguranje kasko	547.540	5,70
Osiguranje kargo	382	0,00
Osiguranje imovine	191.916	2,00
Osiguranje odgovornosti	8.105.782	84,41
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	**9.603.315**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

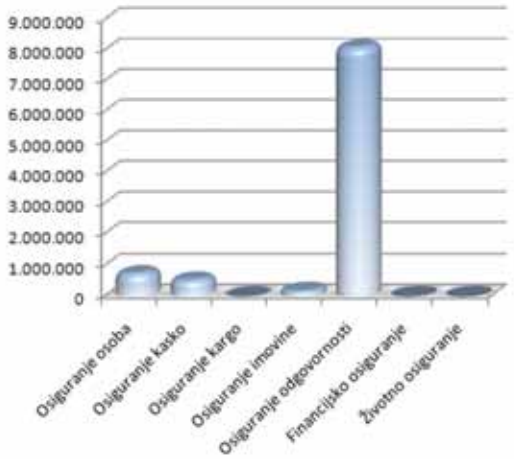

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 2.633
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 2.028 (77,02%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **4.693.720**

- neživotno osiguranje 4.693.720
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

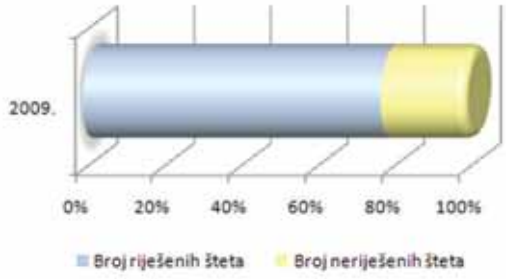

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Ekrema Čavkić

Direktor Društva:

Irfan Čavkić

CROATIA OSIGURANJE d.d. Ljubuški

Adresa/sjedište: Nikole Kordića bb, Ljubuški

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

039/839-100; 039/839-120; cros@croatiaosiguranje.com; www.croatiaosiguranje.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 190 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u 16 podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 47,53%
- strana lica 52,47%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	2.321.688	6,62
Osiguranje kasko	7.032.344	20,04
Osiguranje kargo	1.502.227	4,28
Osiguranje imovine	4.786.046	13,64
Osiguranje odgovornosti	12.516.480	35,67
Financijsko osiguranje	602.548	1,72
Životno osiguranje	6.332.867	18,05
Ukupno premija	**35.094.199**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

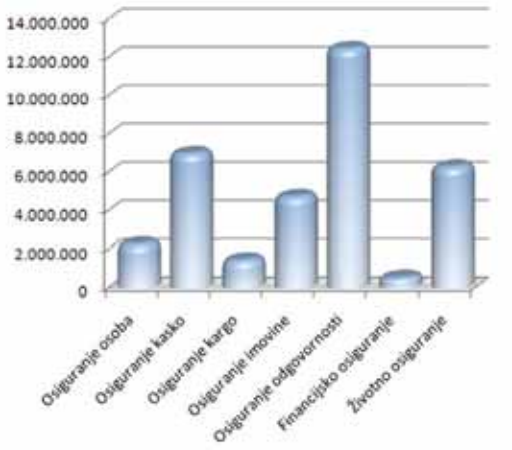

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 8.623
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 7.684 (89,11%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **19.402.449**

- neživotno osiguranje 16.903.490
- životno osiguranje 2.498.959

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

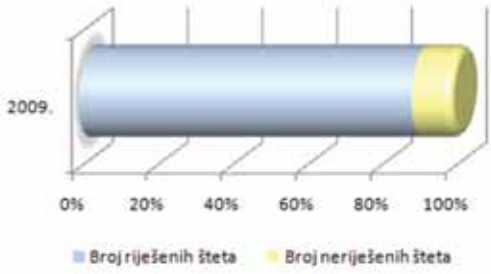

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Hrvoje Vojković

Direktor Društva:

Mladen Markotić

DRINA OSIGURANJE a.d. Milići

Adresa/sjedište: Trg rudara br. 1, Milići

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

056/741-610; 056/741-610; office@drina-osiguranje.com; www.drina-osiguranje.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 81 zaposlenog, a djelatnost je obavljalo u 12 podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	690.015	5,77
Osiguranje kasko	1.095.168	9,16
Osiguranje kargo	28.557	0,24
Osiguranje imovine	868.138	7,26
Osiguranje odgovornosti	9.276.821	77,57
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	11.958.700	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

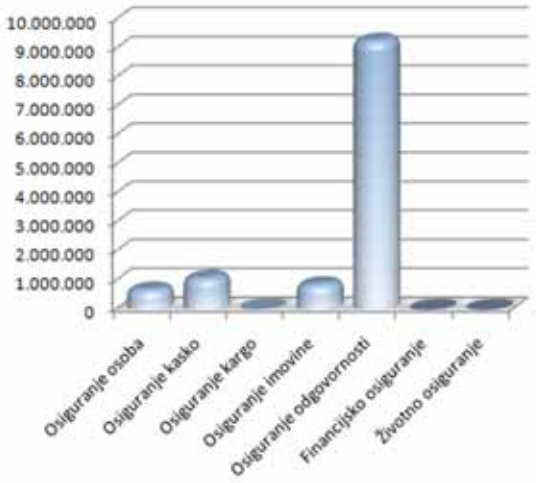

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 1.607
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 1.518 (94,46%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **4.919.755**

- neživotno osiguranje 4.919.755
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

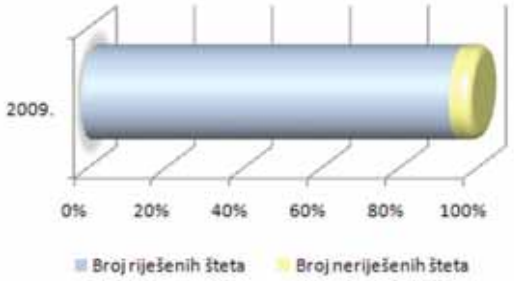

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Upravnog odbora:

mr. Rajko Dukić

Predsjednik Nadzornog odbora:

Slobodan Dragičević

Direktor Društva:

Mile Matić

EUROHERC OSIGURANJE d.d. Sarajevo

Adresa/sjedište: Trg međunarodnog prijateljstva br. 20, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/755-515; 033/755-522; euroherc@euroherc.ba: www.euroherc.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 211 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u 28 podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 71,22%
- strana lica 28,78%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	2.456.838	6,67
Osiguranje kasko	8.061.396	21,90
Osiguranje kargo	158.102	0,43
Osiguranje imovine	3.767.585	10,24
Osiguranje odgovornosti	22.345.862	60,71
Financijsko osiguranje	19.073	0,05
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	**36.808.856**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

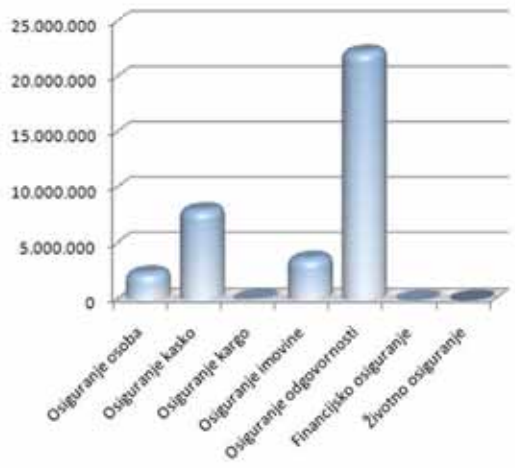

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 9.002
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 6.912 (76,78%)

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

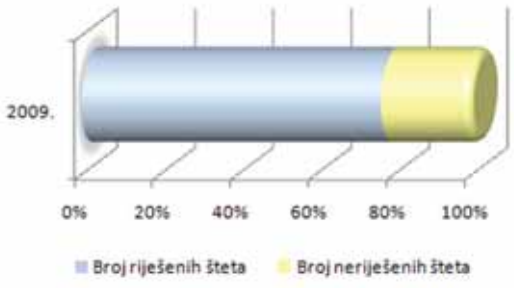

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **15.033.396**

- neživotno osiguranje 15.033.396
- životno osiguranje -

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Davor Martinović

Direktor Društva:

Dinko Musulin

GRAWE OSIGURANJE a.d. Banja Luka

Adresa/sjedište: Kralja Petra I. Karađorđevića br. 109/2, Banja Luka

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

051/222-960; 051/222-951; office.banjaluka@grawe.at; www.grawe.rs.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo šest zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u sjedištu.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- strana lica 100%
- domaća lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	18.108	0,23
Osiguranje kasko	0	0,00
Osiguranje kargo	0	0,00
Osiguranje imovine	0	0,00
Osiguranje odgovornosti	0	0,00
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	7.929.744	99,77
Ukupno premija	7.947.851	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

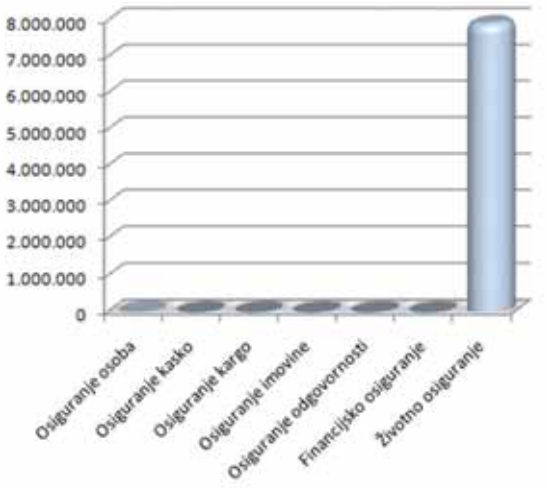

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 447
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 394 (88,14%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 928.270

- neživotno osiguranje 435
- životno osiguranje 927.835

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

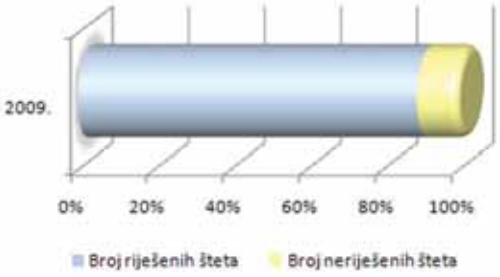

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Upravnog odbora:

Marko Mikić

Predsjednik Nadzornog odbora:

mag. dr. Othmar Ederer

Direktor Društva:

Veselin Petković

GRAWE OSIGURANJE d.d. Sarajevo

Adresa/sjedište: Trg solidarnosti br. 2, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/772-530; 033/772-501; office.sarajevo@grawe.ba; www.grawe.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 159 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u pet podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- strana lica 100%
- domaća lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	235.005	1,29
Osiguranje kasko	99.691	0,55
Osiguranje kargo	0	0,00
Osiguranje imovine	244.843	1,34
Osiguranje odgovornosti	491.090	2,70
Financijsko osiguranje	1.177	0,01
Životno osiguranje	17.148.078	94,12
Ukupno premija	**18.219.884**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

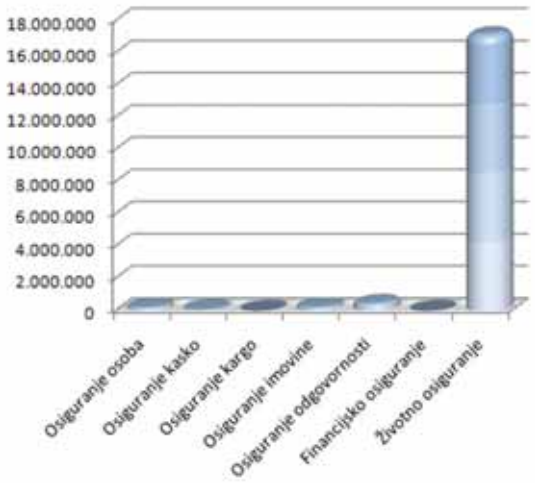

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 1.481
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 1.250 (84,40%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 4.776.387

- neživotno osiguranje 316.432
- životno osiguranje 4.459.955

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

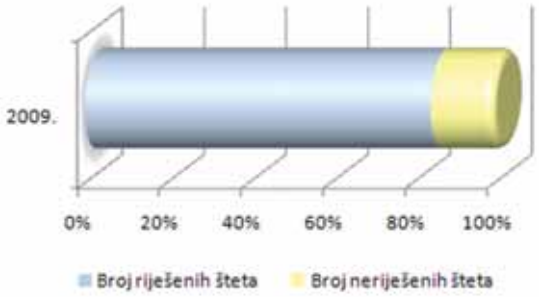

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

mag.dr. Othmar Ederer

Direktor Društva:

mr. iur., mr.oec. Georg Schneider

HERCEGOVINA OSIGURANJE d.d. Mostar

Adresa/sjedište: Fra Didaka Buntića br. 144, Mostar

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

036/331-971; 036/331-974;

hercegovinaosiguranje@hercegovinaosiguranje.com; www.hercegovinaosiguranje.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 83 zaposlena, a djelatnost je obavljalo u 23 podružnice.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	419.172	5,79
Osiguranje kasko	949.888	13,11
Osiguranje kargo	3.722	0,05
Osiguranje imovine	471.239	6,51
Osiguranje odgovornosti	4.283.022	59,13
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	1.116.349	15,41
Ukupno premija	**7.243.393**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

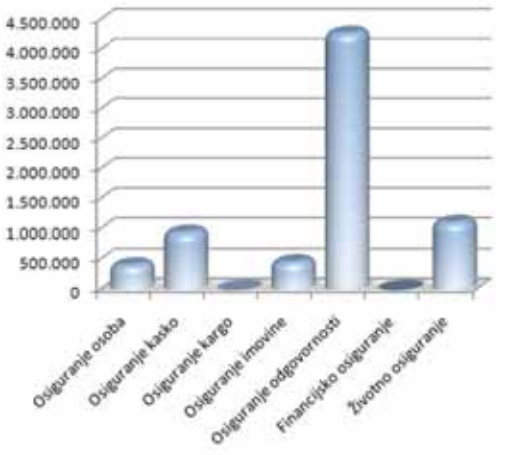

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 2.264
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 1.418 (62,63%)

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

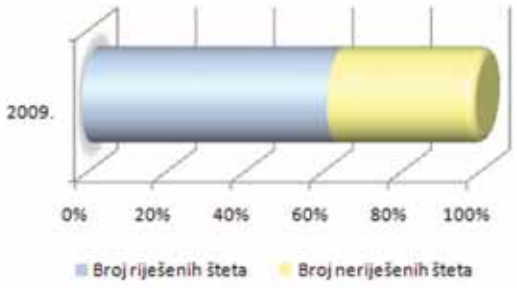

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **3.010.713**

- neživotno osiguranje 2.962.567
- životno osiguranje 48.146

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Denis Lasić

Direktor Društva:

Bruno Krtalić

JAHORINA OSIGURANJE a.d. Pale

Adresa/sjedište: Svetosavska br. 24, Pale.

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

057/201-320; 057/201-321; direkcija@jahorinaosiguranje.com; www.jahorinaosiguranje.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 207 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u 11 podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 7,63%
- strana lica 92,37%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	1.680.057	7,58
Osiguranje kasko	1.351.147	6,10
Osiguranje kargo	44.228	0,20
Osiguranje imovine	2.104.165	9,50
Osiguranje odgovornosti	16.980.711	76,63
Financijsko osiguranje	348	0,00
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	22.160.656	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

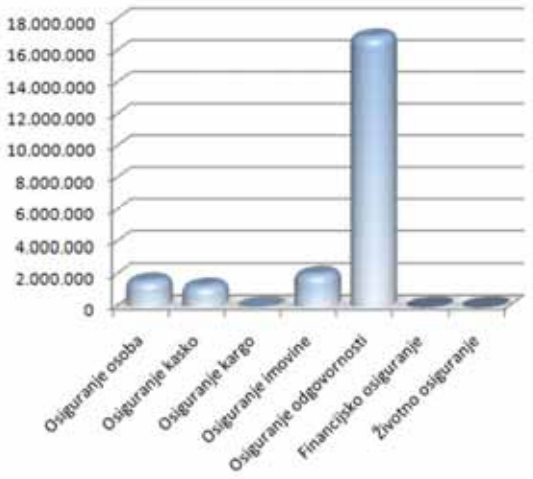

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 4.197
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 3.513 (83,70%)

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

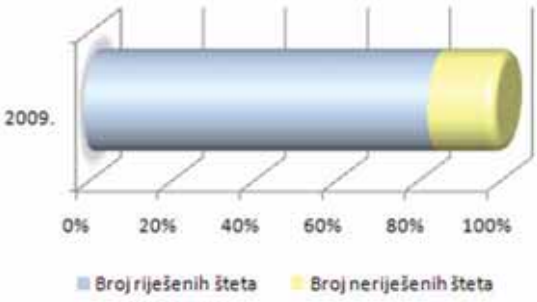

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **6.362.553**

- neživotno osiguranje 6.362.553
- životno osiguranje -

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Upravnog odbora:

mr. Novak Šolaja

Predsjednik Nadzornog odbora:

Dragutin Janković

Direktor Društva:

Miroslav Miškić

KOSIG DUNAV OSIGURANJE a.d. Banja Luka

Adresa/sjedište: Veselina Masleše br. 28, Banja Luka

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

051/249-106; 051/211-686; kosigdunav@inecco.net; www.kosigdunav.com;

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 204 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u devet podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 24,85%
- strana lica 75,15%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	1.684.614	8,78
Osiguranje kasko	1.910.756	9,96
Osiguranje kargo	102.063	0,53
Osiguranje imovine	3.540.966	18,46
Osiguranje odgovornosti	11.914.613	62,10
Financijsko osiguranje	33.993	0,18
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno	19.187.007	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

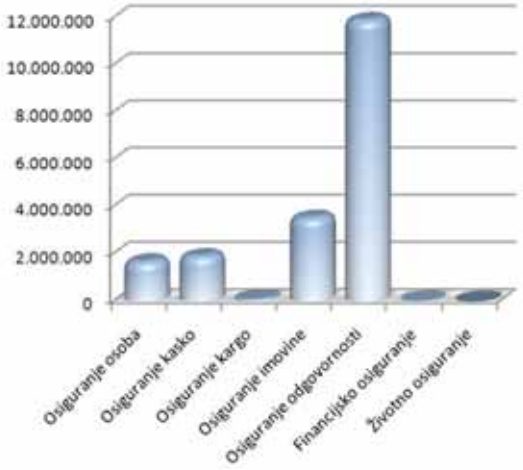

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 3.624
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 3.272 (90,29%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **6.703.752**

- neživotno osiguranje 6.703.752
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

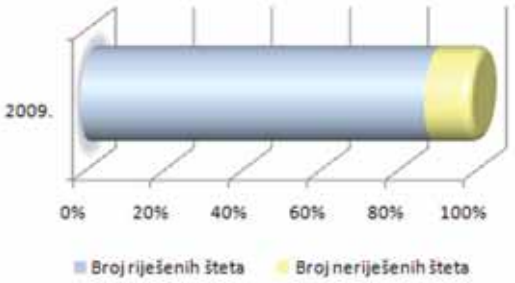

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Upravnog odbora:

Milenka Jezdimirović

Predsjednik Nadzornog odbora:

Bojan Jelenković

Direktor Društva:

Saša Čudić

KRAJINA OSIGURANJE a.d. Banja Luka

Adresa/sjedište: Braće Pantića br. 2, Banja Luka

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

051/228-820; 051/228-844; kross@inecco.net; www.krajinaosiguranje.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 86 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u sjedištu.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	495.486	6,73
Osiguranje kasko	160.018	2,17
Osiguranje kargo	10.247	0,14
Osiguranje imovine	520.874	7,08
Osiguranje odgovornosti	6.174.471	83,87
Financijsko osiguranje	674	0,01
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	7.361.771	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

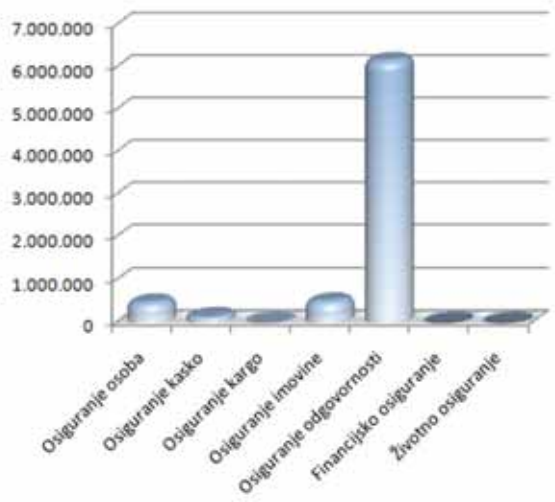

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 1.477
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 1.282 (86,80%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **2.814.169**

- neživotno osiguranje 2.814.169
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

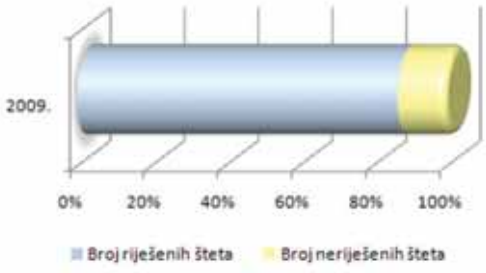

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Mile Kosorić

Direktor Društva:

Mila Gromilić

LIDO OSIGURANJE d.d. Sarajevo

Adresa/sjedište: Hifzi Bjelavca br. 82/I, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/776-388; 033/776-399; info@lido-osiguranje.com; www.lido-osiguranje.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 149 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u osam podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	867.887	8,65
Osiguranje kasko	776.709	7,74
Osiguranje kargo	8.568	0,09
Osiguranje imovine	393.035	3,92
Osiguranje odgovornosti	7.982.194	79,57
Financijsko osiguranje	3.652	0,04
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	**10.032.047**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

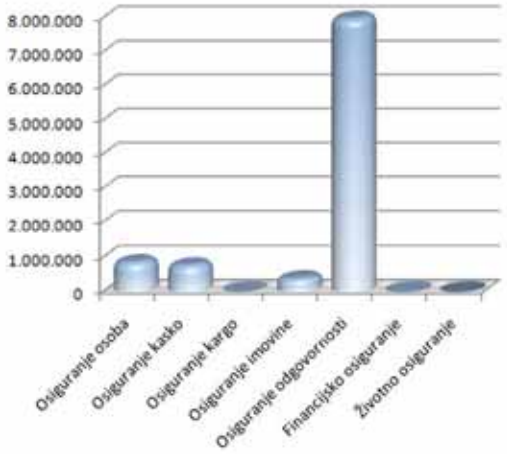

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 3.780
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 2.830 (74,87%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **5.703.674**

- neživotno osiguranje 5.703.674
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

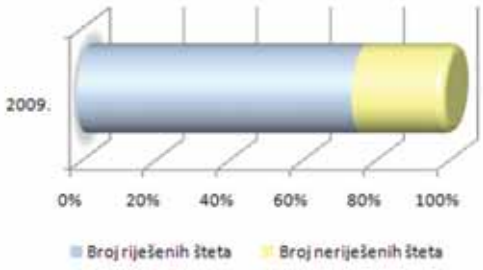

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Almir Krdžalić

Direktor Društva:

Halid Đulić

LOK OSIGURANJE d.d. Sarajevo*

Adresa/sjedište: Branilaca Sarajeva 17, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/219-953; 033/219-953; info@lokosiguranje.ba; www.lokosiguranje.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo sedam zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u dvije podružnice.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 99,57%
- strana lica 0,43%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	0	0,00
Osiguranje kasko	0	0,00
Osiguranje kargo	0	0,00
Osiguranje imovine	0	0,00
Osiguranje odgovornosti	0	0,00
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	389.930	**100,00**
Ukupno premija	**389.930**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

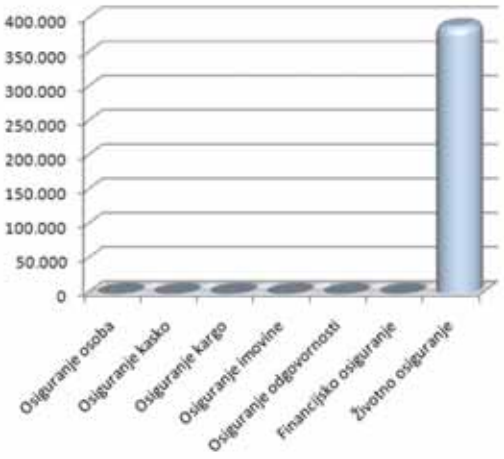

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 33
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 27 (81,82%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 30.419

- neživotno osiguranje 19.474
- životno osiguranje 10.945

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

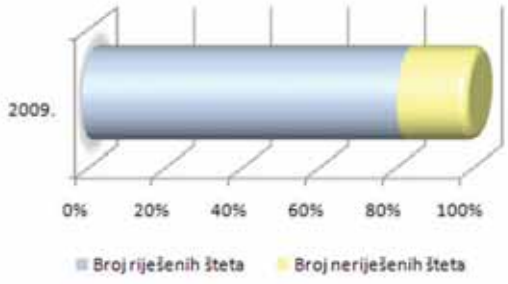

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Nusret Čaušević

Direktor Društva:

Nedžad Muhović, v.d.

* Helios osiguranje d.d. Mostar promijenilo je naziv u Lok osiguranje d.d. Sarajevo

MERKUR OSIGURANJE d.d. Sarajevo

Adresa/sjedište: Fra Anđela Zvizdovića br. 1/A9, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/296-514; 033/296-520; info@merkur.ba; www.merkur.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 19 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u dvije podružnice.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 0,02%
- strana lica 99,98%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	287.545	1,60
Osiguranje kasko	0	0,00
Osiguranje kargo	0	0,00
Osiguranje imovine	0	0,00
Osiguranje odgovornosti	0	0,00
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	17.703.115	98,40
Ukupno premija	**17.990.660**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

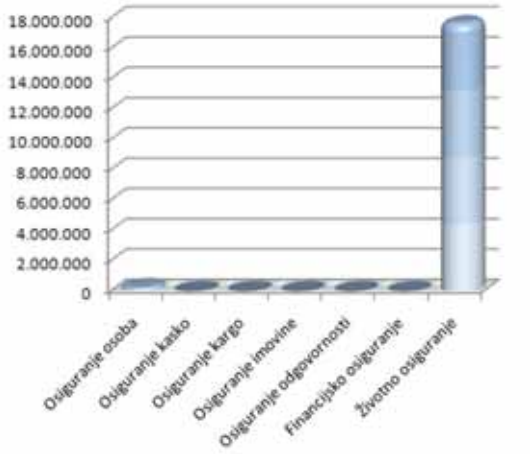

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 890
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 687 (77,19%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 1.297.174

- neživotno osiguranje 156.479
- životno osiguranje 1.140.695

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

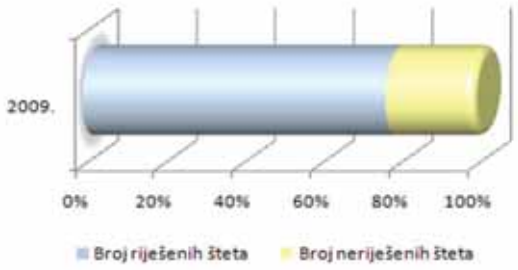

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Alois Sundl

Direktor Društva:

Ermin Nuhić

MIKROFIN OSIGURANJE a.d. Banja Luka

Adresa/sjedište: Aleja Svetog Save br. 59, Banja Luka

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

051/225-840; 051/225-841; mfo@mikrofinosiguranje.com; www.mikrofinosiguranje.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 15 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u sjedištu.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	707.819	46,30
Osiguranje kasko	272.788	17,85
Osiguranje kargo	58.600	3,83
Osiguranje imovine	372.888	24,39
Osiguranje odgovornosti	116.538	7,62
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	1.528.633	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

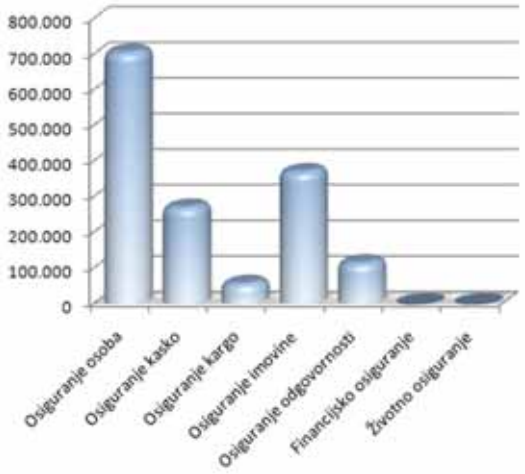

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 209
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 172 (82,30%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **304.059**

- neživotno osiguranje 304.059
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

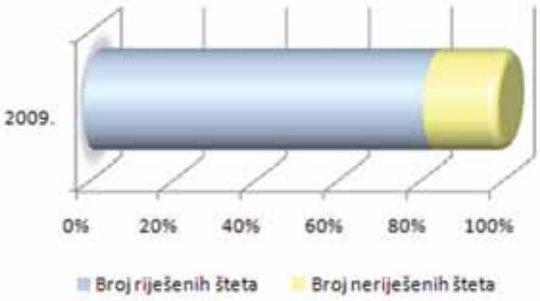

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Upravnog odbora:

Saša Popović

Predsjednik Nadzornog odbora:

Dragan Đurić

Direktor Društva:

Brane Stupar

NEŠKOVIĆ OSIGURANJE a.d. Bijeljina

Adresa/sjedište: Sremska br. 3, Bijeljina

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

055/227-110; 055/227-111; osneskov@teol.net; www.neskovicosiguranje.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 78 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u četiri podružnice.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	273.221	2,23
Osiguranje kasko	720.473	5,87
Osiguranje kargo	20.583	0,17
Osiguranje imovine	103.133	0,84
Osiguranje odgovornosti	11.153.036	90,89
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	12.270.446	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

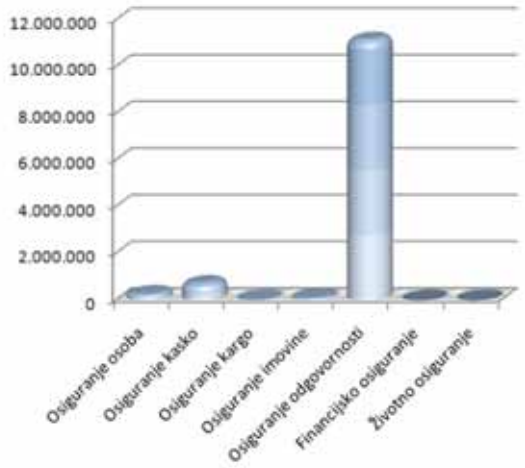

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 1.716
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 1.550 (90,33%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 4.015.273

- neživotno osiguranje 4.015.273
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

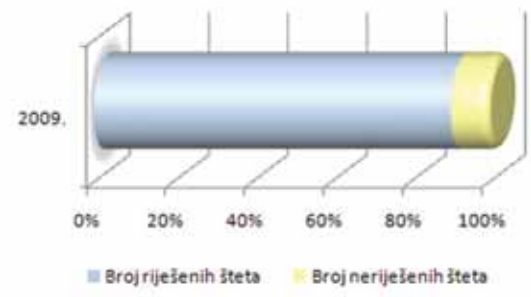

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Upravnog odbora:

Risto Vuković

Direktor Društva:

Milenko Mišanović

OSIGURANJE AURA a.d. Banja Luka

Adresa/sjedište: Bulevar Srpske vojske br. 7, Banja Luka

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

051/344-777; 051/344-770; auraos@teol.net;www.auraosiguranje.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 20 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u sjedištu.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	0	0,00
Osiguranje kasko	0	0,00
Osiguranje kargo	0	0,00
Osiguranje imovine	0	0,00
Osiguranje odgovornosti	1.739.437	100,00
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	1.739.437	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

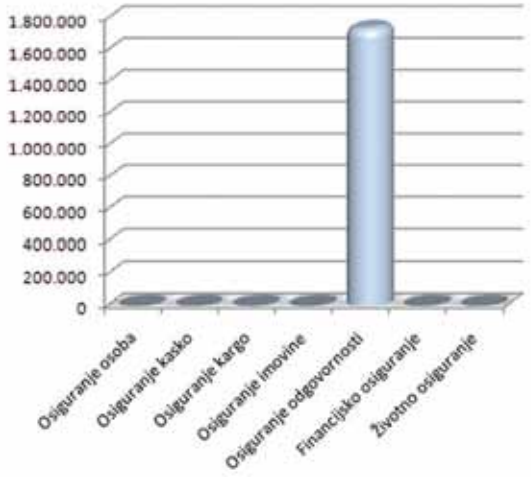

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 219
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 195 (89,04%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **375.687**

- neživotno osiguranje 375.687
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

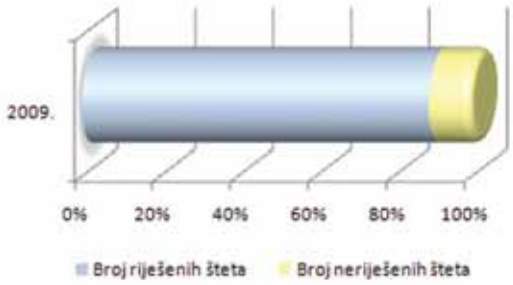

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Upravnog odbora:

Zoran Tunjić

Direktor Društva:

Miodrag Kovačević

SARAJEVO OSIGURANJE d.d. Sarajevo

Adresa/sjedište: Čobanija br. 14, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/664-141; 033/664-142; info@sarajevoosiguranje.ba; www.sarajevoosiguranje.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 457 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u 14 podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 97,47%
- strana lica 2,53%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	8.591.606	15,90
Osiguranje kasko	8.175.037	15,13
Osiguranje kargo	756.793	1,40
Osiguranje imovine	10.310.578	19,09
Osiguranje odgovornosti	23.559.687	43,61
Finansijsko osiguranje	134.331	0,25
Životno osiguranje	2.490.533	4,61
Ukupno premija	**54.018.566**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

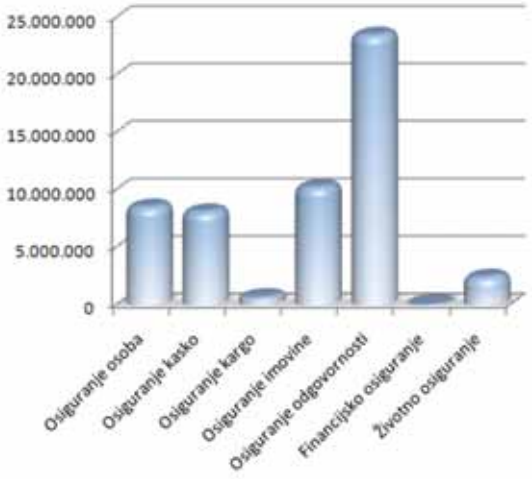

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 18.764
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 14.544 (77,51%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 29.698.633

- neživotno osiguranje 26.823.175
- životno osiguranje 2.875.458

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

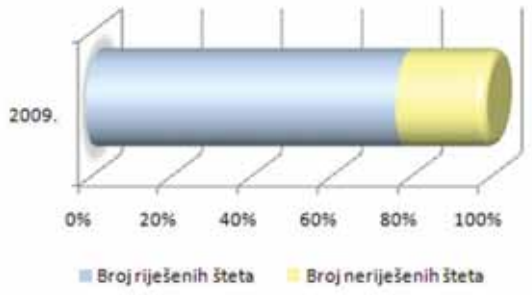

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

mr. Petar Ivošević

Direktor Društva:

Midhat Terzić

TRIGLAV BH OSIGURANJE d.d. Sarajevo

Adresa/sjedište: Dolina br. 8, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/252-110; 033/252-179; info@triglavbh.ba; www.triglavbh.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 263 zaposlena, a djelatnost je obavljalo u sedam podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 31,06%
- strana lica 68,94%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	3.796.130	12,06
Osiguranje kasko	5.405.031	17,17
Osiguranje kargo	645.553	2,05
Osiguranje imovine	6.805.581	21,62
Osiguranje odgovornosti	12.282.984	39,03
Financijsko osiguranje	398.251	1,27
Životno osiguranje	2.140.385	6,80
Ukupno premija	**31.473.916**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

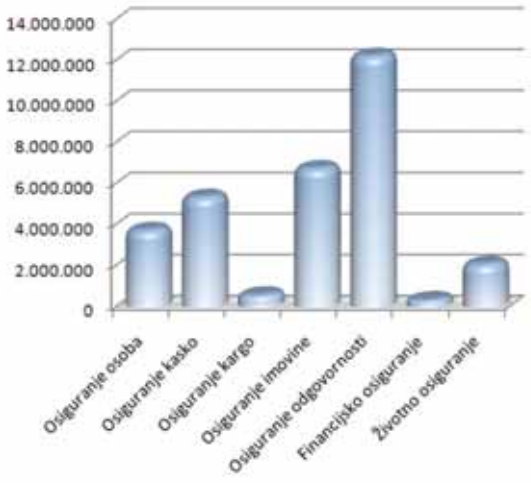

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 9.214
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 8.132 (88,26%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 13.571.809

- neživotno osiguranje 13.518.289
- životno osiguranje 53.520

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

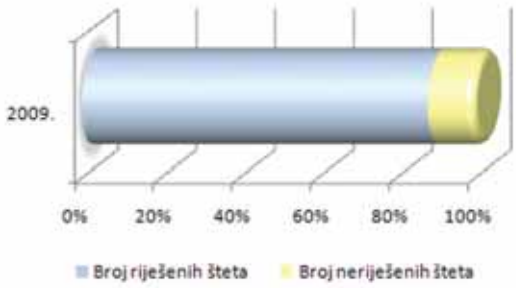

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Vladimir Mišo Čeplak

Direktor Društva:

Fejsal Hrustanović

TRIGLAV KRAJINA - KOPAONIK a.d. za osiguranje Banja Luka

Adresa/sjedište: Trg srpskih junaka br. 4, Banja Luka

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

051/221-050; 051/215-262; info@krajinakopaonik.com; www.triglavkrajinakopaonik.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 77 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u sjedištu.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 1,28%
- strana lica 98,72%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	592.951	7,18
Osiguranje kasko	418.830	5,07
Osiguranje kargo	141.662	1,71
Osiguranje imovine	717.085	8,68
Osiguranje odgovornosti	6.366.897	77,08
Financijsko osiguranje	23.027	0,28
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	8.260.452	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

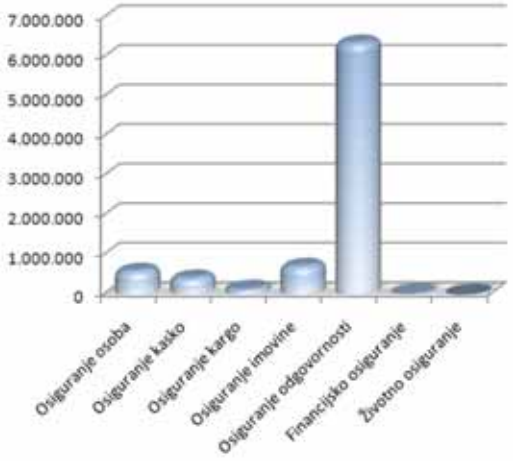

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 1.564
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 1.376 (87,98%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: **3.353.176**

- neživotno osiguranje 3.353.176
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

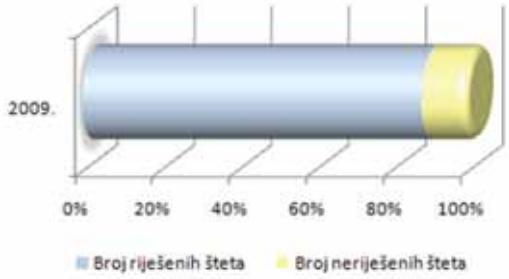

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Upravnog odbora:

Andrej Knap

Direktor Društva:

Matej Žlajpah

UNIQA OSIGURANJE d.d. Sarajevo

Adresa/sjedište: Obala Kulina bana br. 19, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/289-000; 033/289-010; info@uniqa.ba; www.uniqa.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 159 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u sedam podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 0,16%
- strana lica 99,84%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	2.734.753	8,57
Osiguranje kasko	5.666.833	17,76
Osiguranje kargo	107.979	0,34
Osiguranje imovine	6.000.925	18,81
Osiguranje odgovornosti	4.734.630	14,84
Financijsko osiguranje	0	0,00
Životno osiguranje	12.657.688	39,68
Ukupno premija	**31.902.808**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

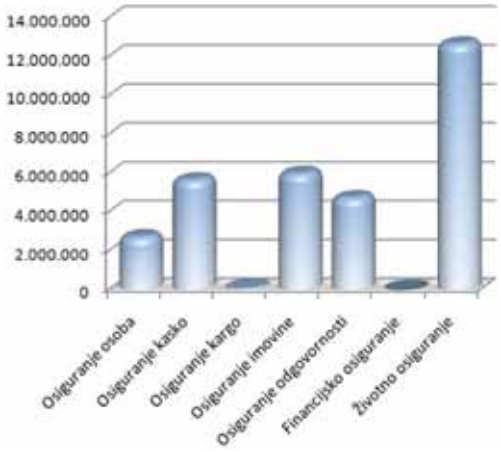

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 5.701
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 5.015 (87,97%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 9.409.844

- neživotno osiguranje 8.819.191
- životno osiguranje 590.653

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

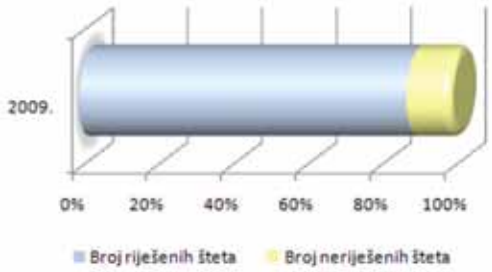

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Gottfried Wantischek

Direktor Društva:

Senada Olević

D.D. ZA OSIGURANJE VGT Visoko

Adresa/sjedište: Alaudin br. 1, Visoko

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

032/730-800; 032/730-830; info@vgt.ba; www.vgt.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 229 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u osam podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 99,81%
- strana lica 0,19%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	1.766.652	7,61
Osiguranje kasko	3.280.713	14,13
Osiguranje kargo	15.683	0,07
Osiguranje imovine	1.711.152	7,37
Osiguranje odgovornosti	16.410.545	70,70
Financijsko osiguranje	28.301	0,12
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	**23.213.045**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

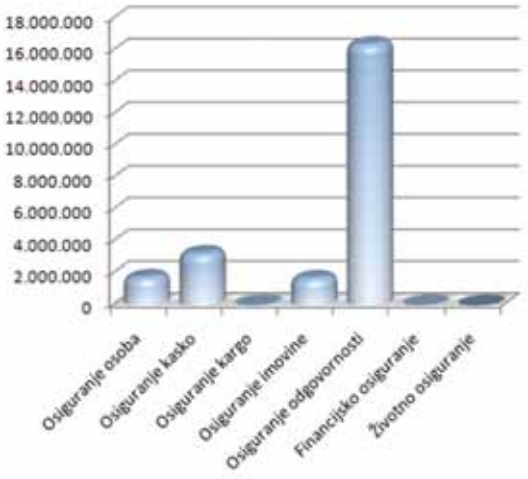

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 7.578
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 5.802 (76,56%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 11.133.440

- neživotno osiguranje 11.133.440
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

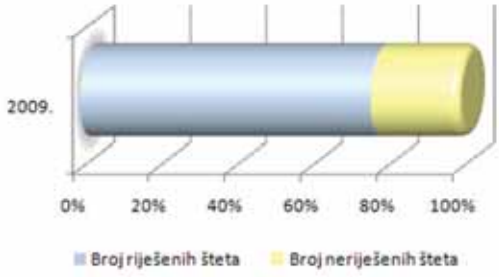

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Halim Zukić

Direktor Društva:

Amir Zukić

ZOVKO OSIGURANJE d.d. Žepče

Adresa/sjedište: Goliješnica bb, Žepče

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

032/897-996; 032/897-998; osiguranje@zovko.com; www.zovko.com

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 94 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u 11 podružnica.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 100%
- strana lica 0%

Premija po skupinama osiguranja u 2009.

Skupina osiguranja	Iznos premije u KM	Udio u ukupnoj premiji (%)
Osiguranje osoba	406.403	5,97
Osiguranje kasko	580.330	8,53
Osiguranje kargo	43.595	0,64
Osiguranje imovine	207.327	3,05
Osiguranje odgovornosti	5.553.459	81,65
Financijsko osiguranje	10.650	0,16
Životno osiguranje	0	0,00
Ukupno premija	**6.801.765**	**100,00**

Premija po skupinama osiguranja u 2009. godini (u KM)

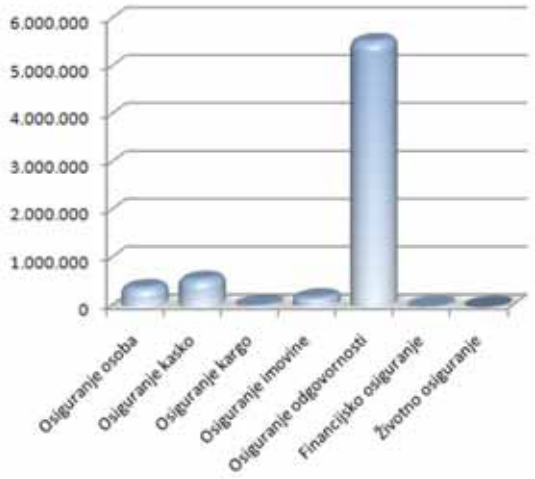

Štete:

- Broj prijavljenih šteta u 2009. godini: 2.067
- Broj riješenih šteta u 2009. godini: 1.563 (75,62%)

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 3.269.431

- neživotno osiguranje 3.269.431
- životno osiguranje -

Udio riješenih šteta u ukupnom broju prijavljenih šteta

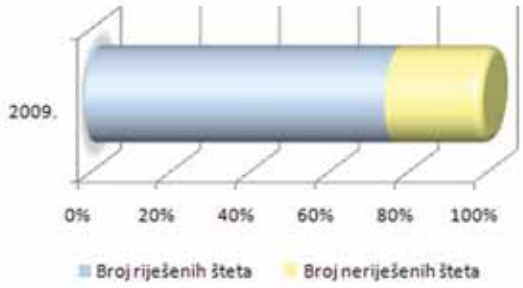

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Ivica Zovko

Direktor Društva:

Franjo Zovko

BOSNA REOSIGURANJE d.d. Sarajevo

Adresa/sjedište: Despićeva br. 4, Sarajevo

Telefon, telefaks, e-mail, internetska adresa:

033/725-500; 033/725-522; info@bosnare.ba; www.bosnare.ba

Broj zaposlenika, broj podružnica:

Društvo je na dan 31.12.2009. godine imalo 25 zaposlenika, a djelatnost je obavljalo u sjedištu.

Struktura vlasništva na kraju 2009. godine:

- domaća lica 85,19%
- strana lica 14,81%

Premija:

- Ukupna premija u 2009. godini iznosi: 46.154.106 KM
  - dio premije predat u reosiguranje iznosi: 24.833.551 KM
  - pridržajna premija Društva u 2009. godini: 21.320.555 KM

Ukupan prihod Društva u 2009. godini : 29.547.036 KM

Ukupno riješene štete u 2009. godini: 21.627.760 KM

Nadzorni/Upravni odbor, direktor:

Predsjednik Nadzornog odbora:

Enes Čengić

Direktor Društva:

Damir Lačević

PRILOG III.
Osnovni pojmovi iz područja osiguranja

godišnje izvješće 2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

1. Poslovi osiguranja

su poslovi zaključivanja ugovora o osiguranju i reosiguranju, obradba zahtjeva za naknade i plaćanje naknada proizišlih na temelju ugovora.

2. Ponuda osiguranja

je ponuda ugovaratelja osiguranja osiguravatelju za zaključivanje ugovora o osiguranju. Pisana ponuda dana ugovaratelju za sklapanje ugovora o osiguranju obvezuje ponuditelja, ako nije odredio kraći rok, za osam dana od dana kada je ponuda prispjela osiguravatelju, a kod osiguranja života ako je potreban liječnički pregled, rok je 30 dana.

3. Ugovor o osiguranju

je pravni posao kojim se ugovaratelj osiguranja obvezuje da će platiti premiju osiguranja, a osiguravatelj preuzima obvezu isplate naknade ili ugovorene svote u slučaju nastanka osiguranog slučaja osiguraniku ili trećoj osobi.

4. Polica osiguranja

je isprava o ugovoru o osiguranju, dokument koji je potpisao osiguravatelj sadržan u ugovoru o osiguranju.

5. List pokrića

je dokument kojim se dokazuje postojanje osiguranja bez prezentiranja police. List pokrića je skraćeni oblik police koji sadrži samo osnovne podatke o uvjetima sklopljenog osiguranja. Obično se izdaje onda kada ne postoji neki opći ugovor o osiguranju, i to kada se iz tehničkih razloga ne može odmah izdati polica osiguranja.

6. Premija osiguranja

je novčani iznos koji ugovaratelj osiguranja plaća osiguravatelju, na temelju sklopljenog ugovora o osiguranju. Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalna premija obuhvaća dio premije za funkciju naknade šteta i isplatu ugovorenih iznosa, a taj dio premije naziva se tehnička premija i dio premije za preventivu. Režijski dodatak je dio premije koji služi za pokriće troškova obavljanja djelatnosti osiguranja. Na polici osiguranja premija se iskazuje u bruto iznosu.

7. Osigurana svota

je maksimalani iznos osiguravateljeve obveze prema osiguraniku, odnosno korisniku osiguranja ukoliko nastupi osigurani slučaj.

8. Osigurljivi rizik

podrazumijeva događaj koji se može dogoditi u budućnosti, koji je neizvjestan i nezavisan o isključivoj volje ugovarača osiguranja ili osiguranika.

9. Osigurani rizik

je element ugovora o osiguranju, događaj na temelju kojeg je sklopljeno osiguranje. Pojmom rizik podrazumijeva se budući neizvjestan događaj nastao neovisno o isključivoj volji osiguranika, zbog koje osiguranik može pretrpjeti materijalnu štetu.

10. Osigurani slučaj

je događaj koji može prouzročiti štetu, a pripada rizicima koje osiguravatelj pokriva svojom djelatnošću.

11. Osigurnina

je novčani iznos koji je osiguravatelj obvezan isplatiti osiguraniku, odnosno korisniku ili korisnicima osiguranja na temelju sklopljenog ugovora o osiguranju kada se dogodi osigurani slučaj. Kod imovinskih osiguranja osigurnina je naknada za štetu, a kod životnih osiguranja ugovorena svota.

12. Ugovaratelj osiguranja

je pravna ili fizička osoba koja sa osiguravateljem zaključi ugovor o osiguranju i koja plaća premiju osiguranja, ali ne mora imati pravo na naknadu od osiguravatelja (osigurninu). Za jedan ugovor može biti više ugovaratelja. U najvećem su broju slučajeva ugovaratelj osiguranja i osiguranik iste osobe. Kod nekih vrsta ugovora o osiguranju su ugovaratelj osiguranja i osiguranik različite osobe.

13. Osiguranik

je osigurana osoba. U osiguranju imovine to je osoba na koju glasi ugovor o osiguranju. Kod osiguranja imovine za vlastiti račun ugovaratelj osguranja je ujedno i osiguranik, a kod osiguranja za tuđi račun osiguranik može biti jedna ili više trećih osoba. Kod osiguranja života, osiguranik je osoba na čiji se život sklapa polica osiguranja. Osoba kojoj se isplaćuje naknada ne mora biti osiguranik. Ako osiguranik i ugovaratelj nisu iste osobe, za valjanost ugovora o osiguranju potrebna je pisana suglasnost osiguranika.

14. Korisnik osiguranja

je pravna ili fizička osoba koja u slučaju nastanka osiguranog slučaja ima pravo na naknadu od osiguravatelja. Može biti i više korisnika za isti osigurani slučaj i oni tada dijele naknadu.

15. Osiguravatelj

je pravna osoba koja se bavi osiguranjem. To je ugovorna strana u zaključenom ugovoru o osiguranju koja je za ugovorenu premiju preuzela obvezu naknade štete ili osigurane svote ako se ostvari osigurani slučaj.

16. Osigurani rizik

je zasebna djelatnost osiguranja koja se ostvaruje tako što osiguravatelj prenosi na reosiguravatelja dio rizika koji je prethodno preuzeo u osiguranju i za uzvrat plaća reosiguravatelju premiju reosiguranja (izravno reosiguranje). Reosiguravatelj može dio rizika preuzetog od osiguravatelja dalje prenositi na drugog reosiguravatelja (retrocesija), ovaj na trećeg itd.

17. Reosiguravatelj (Zakon FBiH)

reosiguravatelj je ugovorna strana iz ugovora o reosiguranju koja prihvaća dio rizika osiguravatelja za što dobija premiju reosiguranja.

18. Reosiguranik

je ugovorna strana iz ugovora o reosiguranju koja ustupa dio svoje obveze reosiguravatelju u njegovo pokriće, za koju plaća premiju reosiguranja.

19. Posredovanje u osiguranju

poslove posredovanja u osiguranju obavljaju brokeri u osiguranju i zastupnici u osiguranju. Društvo za osiguranje ne može obavljati djelatnost neposrednog osiguranja ili djelatnost reosiguranja preko posrednika u osiguranju koji nisu registrirani u posebnom registru koji vodi Agencija za nadzor osiguranj FBiH i Agencija za osiguranje RS-a.

20. Zastupanje u osiguranju

podrazumijeva pokretanje, predlaganje te obavljanje poslova pripreme i zaključivanja ugovora o osiguranju u ime i za račun jednog ili više osiguravatelja za proizvode osiguranja koji međusobno ne konkuriraju. Iznimno se zastupanje više osiguravatelja u proizvodima koji međusobno konkuriraju dopušta na temelju pisane suglasnosti zastupanog društva za osiguranje.

21. Zastupnik u osiguranju

je fizička osoba koja obavlja poslove zastupanja u osiguranju i koja za to posjeduje odgovarajuću dozvolu Agencije. Zastupnik osiguranja je osoba koju je osiguravatelj ovlastio za zaključivanje ugovora o osiguranju. Osiguravatelj može dati ovlast za zaključivanje svih vrsta osiguranja i za samo neke vrste osiguranja. Ako je dana ovlast za zaključivanje samo nekih vrsta osiguranja, tada se u ovlasti navodi za koje vrste osiguranja je zastupnik ovlašten.

22. Broker u osiguranju

je pravna ili fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost i čiji je isključivi zadatak da u ime osiguranika i reosiguranika, radi osiguranja ili reosiguranja rizika, poveže osobe koje traže osiguranje ili reosiguranje i društva za osiguranje i reosiguranje i da, kada je to potrebno, pomogne u pripremi i izvršavanju tih ugovora, osobito u slučaju podnošenja zahtjeva za naknadu. Broker u osiguranju bit će plaćen provizijom od društva za osiguranje ili reosiguranje, što ga neće obvezati prilikom izbora društava za osiguranje ili reosiguranje.

23. Tehničke pričuve

za osiguranje života, kad ugovaratelj snosi rizik ulaganja, sadrže obveze osiguravatelja po policama osiguranja života čija se ugovorena svota i sudjelovanje u dobiti određuje prema ulaganjima kapitala za koje ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja ili su indeksirana. Rezerviranja za pokriće rizika smrti ili drugih rizika te izdaci za obavljanje djelatnosti iskazuju se u matematičkoj pričuvi osiguranja života.

24. Matematička pričuva

osiguranja života je razlika između sadašnje vrijednosti svih budućih obveza osiguravatelja po ugovorima iz osiguranja života i sadašnje vrijednosti svih budućih obveza ugovaratelja osiguranja po tim ugovorima. Matematička pričuva je dio tehničke pričuve osiguravatelja. Nastaje jer su iz praktičnih razloga za vrijeme trajanja osiguranja godišnje premije jednake, iako se zbog većeg rizika smrti prirodna premija povećava svake godine. Tako je premija u prvim godinama osiguranja veća, a kasnije manja od prirodne premije te osiguravatelj mora čuvati nepotrošeni dio premije, tzv. štednu premiju, što čini matematičku pričuvu.

PRILOG IV.

Zakon o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini

godišnje izvješće 2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

ZAKON

O AGENCIJI ZA OSIGURANJE U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

Opće odredbe

Ovim se zakonom regulira područje osiguranja u Bosni i Hercegovini na način da se osigura neophodna koordinacija zakona o osiguranju u oba entiteta, u entitetima i Bosni i Hercegovini; poslovi osiguranja koji se obavljaju u Bosni i Hercegovini; osnivanje, sjedište, sastav, status, djelatnost, rukovođenje, ovlast, obveze i financiranje Agencije za osiguranje u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Agencija).

Članak 2.

Cilj Zakona

Svrha je ovoga zakona da Agencija, slijedeći opće ciljeve i načela, osigura:

a) jedinstvenu primjenu zakona o osiguranju između entiteta, kao i postojanje neometane i djelotvorne suradnje između agencija za nadzor osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj, te da osigura da se entitetski zakoni primjenjuju i tumače na pravičnoj i jedinstvenoj osnovi;

b) da zakonodavstvo o osiguranju, koje je na snazi u entitetima, u potpunosti bude usuglašeno u namjeri da osigura jednak i ravnopravan odnos prema svim društvima za osiguranje u oba entiteta i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt) i da osigura jednaku pravnu zaštitu kako za ugovoraće osiguranja, tako i za treću stranu - podnositelje odštetnih zahtjeva na teritoriju Bosne i Hercegovine;

c) Agencija ima obvezu da osigura da zakonodavstvo o osiguranju u Bosni i Hercegovini bude i ostane usuglašeno sa zakonodavstvom Europske unije, koje se primjenjuje na područje osiguranja;

d) Agencija koordinirano predstavlja i zastupa Bosnu i Hercegovinu u organizacijama koje se bave osiguranjem na međunarodnoj razini, te obavlja kontinuiranu suradnju s njima;

e) Agencija, uz kontinuiranu suradnju sa agencijama za nadzor osiguranja entiteta i Brčko Distrikta, rješava sporove između agencija za nadzor osiguranja u pogledu jedinstvenog tumačenja i primjene zakonodavstva o osiguranju na razini entiteta i Brčko Distrikta i izdaje pismene odluke i mišljenja kojima se osigurava jedinstvena primjena zakonodavstva o osiguranju;

f) Agencija osigurava i vodi sve relevantne podatke o sveukupnom tržištu osiguranja u Bosni i Hercegovini.

Članak 3.

Osnivanje, status, sjedište i sastav Agencije

Ovim se zakonom osniva Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini, koja je samostalna organizacija, i za svoj rad odgovara Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Sjedište Agencije bit će u Sarajevu.

Organ upravljanja Agencijom je Upravni odbor Agencije koji se sastoji od sedam članova.

Sastav i izbor članova Upravnog odbora Agencije propisan je ovim zakonom.

Predsjednik Upravnog odbora Agencije je stručnjak iz područja financija, sa specijalizacijom i iskustvom iz područja osiguranja i imenuje ga Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine imenuje predsjednika Upravnog odbora Agencije i još dva člana Upravnog odbora Agencije od kojih je jedan predstavnik Ministarstva financija i trezora, a jedan predstavnik iz područja osiguranja, na način da članovi imenovani od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine trebaju predstavljati konstitutivne narode u Bosni i Hercegovini.

Entitetska ministarstva financija predlažu po jednog člana Upravnog odbora Agencije iz ministarstava financija entiteta i po jednog člana iz područja osiguranja.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donosi odluke o imenovanju članova Upravnog odbora Agencije iz oba entiteta.

Članovi Upravnog odbora Agencije imenuju se na razdoblje od tri godine s tim da prva imenovanja mogu biti i na razdoblje od jedne do tri godine, tako da se imenovanje po dva člana Upravnog odbora Agencije iz entiteta može obnavljati svake godine.

Imenovanja članova Upravnog odbora Agencije mogu biti obnavljana više puta, a sukladno važećim propisima.

Odluke o imenovanju članova Upravnog odbora Agencije objavljuju se u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.

Upravni odbor Agencije bira direktora Agencije, sukladno Zakonu o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, a Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donosi odluku o imenovanju.

Članak 4.
Rad Agencije

Upravni odbor Agencije će u roku od tri mjeseca od osnivanja donijeti akte kojima će se regulirati obavljanje općih i administrativnih dužnosti, ovlasti za donošenje odluka i radnopravni status uposlenih u Agenciji.

U roku od tri mjeseca od imenovanja članova Upravnog odbora Agencije, Agencija dostavlja prijedloge akata Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Nakon usvajanja akata od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, oni će biti objavljeni u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 5.
Financiranje Agencije

Agencija se financira iz Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine i participacije vlada entiteta, a na temelju prethodno zaključenog Memoranduma o financiranju rada Agencije između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i vlada entiteta.

Prijedlog godišnjeg Proračuna za rad Agencije sadrži detaljne podatke i iznose neophodne da se osigura nesmetan i kontinuran rad Agencije.

Za uplatu izvornih prihoda Agencije odredit će se se posebna šifra uplate u Pravilniku o naknadama i imat će tretman posebnih sredstava namijenjenih isključivo za rad Agencije.

Članak 6.
Zakonodavna uloga Agencije

Upravni odbor Agencije odgovoran je za predlaganje zakona i drugih akata na razini entiteta, kao i izmjena i dopuna postojećih zakona iz ovoga područja, davanje suglasnosti na nacrte, odnosno prijedloge zakona i drugih akata koje predloži jedan ili oba entiteta i to:

a) podnošenje nacrta, odnosno prijedloga zakona entitetskim ministarstvima za primjenu zakonodavstva Europske unije ili smjernica za usklađivanje entitetskih zakonodavstava;

b) podnošenje entitetskim ministarstvima financija prijedloga za izmjenu i dopunu postojećeg entitetskog zakonodavstva u području osiguranja, uključujući prijedloge za druge vrste osiguranja;

c) davanje suglasnosti za izmjene i dopune entitetskog zakonodavstva o osiguranju, a koje su predložene od jednog ili oba entiteta.

Kad Upravni odbor Agencije podnese nacrt, odnosno prijedlog zakona entitetskim ministarstvima u svezi s primjenom propisa Vijeća Europske unije koji, imaju izravan učinak unutar Europske unije, entitetske skupštine usvojit će i primijeniti takvo zakonodavstvo bez amandmana.

Članak 7.

Rješavanje sporova između agencija za nadzor osiguranja

Ako postoji spor ili potreba za usmjeravanjem ili tumačenjem propisa između agencija za nadzor osiguranja entiteta i Brčko Distrikta u svezi s usklađivanjem nadzornih vlasti oba entiteta i Brčko Distrikta, u pogledu nadzora poslova osiguranja između dva entiteta i Brčko Distrikta, ili entiteta i Brčko Distrikta i trećih zemalja, ili kad je u pitanju nadzor s namjerom održavanja slobodnog kretanja usluga osiguranja unutar Bosne i Hercegovine, svaka od entitetskih i Brčko Distrikta agencija za nadzor osiguranja može podnijeti zahtjev ili upit Upravnom odboru Agencije, iznoseći narav spora ili problema.

U slučaju spora, Upravni odbor Agencije djeluje u punom sazivu kao posredničko vijeće, ili će imenovati jednog ili više svojih članova ili angažirati treću stranu, da pokušaju riješiti spor mirnim putem između agencija.

Treća će strana biti izabrana na temelju svoje stručnosti i kvalificiranosti za konkretan spor i ne mora biti državljanin Bosne i Hercegovine.

U slučaju zahtjeva za usmjeravanjem ili tumačenjem predmeta entitetskog ili Brčko Distrikta ili državnog zakona ili prakse u pogledu davanja ovlasti ili nadzora u osiguranju, Upravni odbor Agencije raspravlja o sporu u punom sazivu, na koji se pozivaju predstavnici agencija za nadzor osiguranja entiteta odnosno Brčko Distrikta drugi svjedoci i stručnjaci, da daju usmene ili pismene podneske.

Nakon održavanja saslušanja, Upravni odbor Agencije sačinjava nalaz. Nalaz predstavlja obvezujuću odluku u svezi s praksom koja se treba slijediti ili jedinstvenim tumačenjem odredaba zakonodavstva o osiguranju od jedne ili obje agencije za nadzor u entitetima odnosno Brčko Distriktu.

Upravni odbor Agencije ovlašten je vršiti sopstvene istrage, bilo na svoju inicijativu ili na zahtjev entitetskih sudova, odnosno Brčko Distrikta, ugovarača osiguranja, društava za osiguranje ili posrednika, kao i aktivnosti nadzornih vlasti, kako bi osigurao da one surađuju sukladno njihovim obvezama po ovom zakonu i entitetskim zakonima o osiguranju, odnosno zakonima Brčko Distrikta, ili na drugi način da osigura jedinstvenu primjenu zakonodavstva o osiguranju u svakom entitetu i Brčko Distriktu.

Sve procedure za rješavanje sporova ili pitanja rješavaju se sukladno objavljenim aktima Agencije iz članka 4. ovoga zakona.

Članak 8.

Primjena odluka Upravnog odbora Agencije

Agencije za nadzor osiguranja oba entiteta i Brčko Distrikta dužne su primjenjivati upute, odluke i nalaze Upravnog odbora Agencije. Odluke Upravnog odbora Agencije obvezujuće su u oba entiteta i Brčko Distriktu i entitetske i Brčko Distrikta agencije za nadzor osiguranja dužne su da ih primjenjuju u potpunosti.

Članak 9.

Međunarodni odnosi

Agencija je odgovorna za međunarodne odnose Bosne i Hercegovine u području osiguranja. Ovo će uključivati postavljenje predstavnika koji će pohađati međunarodne i regionalne forume, forume Europske unije u svezi s nadzorom, pravom i praksom osiguranja.

Postavljenje takvih predstavnika bit će učinjeno sa dužnom pozornošću o jednakom predstavljanju područja osiguranja u svakom entitetu i Brčko Distriktu. Svaka odluka donijeta na međunarodnoj razini, uz sudjelovanje Agencije, bit će obvezujuća za oba entiteta i Brčko Distrikt.

Agencija je odgovorna za davanje svih podataka koje može zahtijevati Europska unija u svezi sa zakonom i praksom o osiguranju u Bosni i Hercegovini, u svrhu procjenjivanja harmoniziranja zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa standardima Europske unije.

Agencija je odgovorna za uređivanje pitanja, koja se odnose na bilo kakvo osiguranje izvoznih kredita, koje se nudi izvoznicima osnovanim u Bosni i Hercegovini.

Agencija, uz preporuku odgovarajuće entitetske agencije za nadzor osiguranja, predstavljat će Bosnu i Hercegovinu u pogledu osnivanja podružnica ili supsidijarnih društava osiguravajućih društava ili posrednika osnovanih u bilo kojem entitetu ili Brčko Distriktu i u trećim zemljama. Njene dužnosti uključuju svaku neophodnu koordinaciju i suradnju između odgovarajuće entitetske agencije za nadzor osiguranja i odgovarajuće agencije za nadzor osiguranja u trećoj zemlji.

Agencija zaključuje ugovore o suradnji za razmjenu podataka sa mjerodavnim organima drugih zemalja, uz suradnju s entitetskim agencijama za nadzor osiguranja.

Agencija surađuje s entitetskom agencijom za nadzor osiguranja u svim slučajevima kada to zahtijeva agencija za nadzor osiguranja druge zemlje.

Agencija obavlja ovjeru potvrde o margini solventnosti izdanoj za uporabu u trećoj zemlji, od bilo koje agencije za nadzor osiguranja, za bilo koje društvo za osiguranje osnovano u Bosni i Hercegovini koje namjerava osnovati podružnicu u trećoj zemlji.

Agencija prosljeđuje podatke entitetskim agencijama za nadzor osiguranja u pogledu međunarodne prakse osiguranja, međunarodne statistike osiguranja i druge podatke dobijene kroz sudjelovanje na međunarodnim forumima osiguranja, a koji mogu biti od pomoći agencijama za nadzor osiguranja u obavljanju njihovih dužnosti.

Članak 10.

Biro zelene karte

Agencija prati rad Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini sukladno zakonima i propisima koji se primjenjuju na aktivnosti Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini, a u svezi s ispunjavanjem zahtjeva Vijeća Biroa.

Članak 11.

Statistički servis

Agencija vodi statistike u pogledu poslovanja tržišta osiguranja u Bosni i Hercegovini. Agencija će, uz prethodnu suglasnost Upravnog odbora Agencije, statistike koje vodi a koje su sastavljene iz godišnjih izvješća oba entiteta i Brčko Distrikta, objaviti u “Službenom glasniku BiH” i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.

Agencija je odgovorna za podnošenje statističkih izvješća, u ime Bosne i Hercegovine, Evropskoj komisiji ili bilo kojem drugom međunarodnom tijelu koje dostavi zahtjev za dobijanje dostupnih podataka.

Članak 12.

Završna odredba

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine imenovat članove Upravnog odbora Agencije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 13.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PRILOG V.
Zakonska regulativa i podzakonski dokumenti u sektoru osiguranja u BiH

godišnje izvješće 2009

Sarajevo, kolovoz 2010.

Zakonska regulativa i podzakonski dokumenti

Zakonski okvir za rad Agencije za osiguranje u BiH

- Zakon o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 12/04).

Zakoni iz područja osiguranja u FBiH

- Zakon o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju ("Službene novine FBiH", br. 24/05);
- Zakon o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obveznom osiguranju od odgovornosti ("Službene novine FBiH", br. 22/05);
- Zakon o posredovanju u privatnom osiguranju ("Službene novine FBiH", br. 22/05).

Zakoni iz područja osiguranja u RS-u

- Zakon o društvima za osiguranje ("Službeni glasnik RS-a", br.:17/05, 01/06, 64/06);
- Zakon o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti ("Službeni glasnik RS-a", br.:17/05, 64/06 i 12/09);
- Zakon o posredovanju u osiguranju ("Službeni glasnik RS-a", br.:17/05, 64/06 i 106/09);
- Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima ("Službeni glasnik RS-a", br.13/09);
- Zakon o komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske ("Službeni glasnik RS-a", br.49/09).

Podzakonski akti Agencije za nadzor osiguranja u FBiH

- Pravilnik o postupku nadzora ("Službene novine FBiH", br. 62/09);
- Pravilnik o minimalnom sadržaju revizorskog izvješća ("Službene novine FBiH", br. 80/06);
- Pravilnik o elementima i kontroli margine solventnosti ("Službene novine FBiH", br. 80/06);
- Pravilnik o visini i načinu ulaganja sredstava ("Službene novine FBiH", br. 80/06);
- Pravilnik o visini i načinu ulaganja sredstava ("Službene novine FBiH", br. 72/09);
- Pravilnik o tehničkim pričuvama ("Službene novine FBiH", br. 80/06);
- Pravilnik o polaganju stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju ("Službene novine FBiH", br. 80/06);
- Pravilnik o blokiranju imovine i osiguranju od odgovronosti iz djelatnosti brokera u osiguranju ("Službene novine FBiH", br. 80/06);
- Pravilnik o uvjetima za obavljanje aktuarskih poslova ("Službene novine FBiH", br. 81/06);
- Pravilnik o dodatnom nadzoru nad grupacijom osiguravača ("Službene novine FBiH", br. 81/06);
- Pravilnik o načinu upisa i vođenju registra društava za osiguranje i podružnica društava za osiguranje kod Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 71/05);
- Pravilnik o načinu upisa i vođenju registra posrednika u osiguranju kod Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 71/05);
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu upisa i vođenju registra posrednika kod Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 46/07);
- Pravilnik o načinu upisa i vođenju registra ovlaštenih aktuara kod Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 71/05);
- Pravilnik o internoj reviziji društava za osiguranje ("Službene novine FBiH", br. 13/09);
- Pravilnik o evidenciji odštetnih zahtjeva neživotnih osiguranja kod društava za osiguranje ("Službene novine FBiH", br. 13/09);

*****

- Naputak o obliku i sadržaju izvješća društava za osiguranje (“Službene novine FBiH”, br. 3/07);
- Naputak o postupku izdavanja suglasnosti za imenovanje osoba na važnim položajima u društvu za osiguranje (www.nados.ba);
- Naputak o sadržaju i dostavi mišljenja ovlaštenog aktuara (“Službene novine FBiH”, br. 81/06);

*****

- Odluka o dokumentima koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje odobrenja za rad (“Službene novine FBiH”, br. 80/06***);***
- Odluka o dokumentima koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje odobrenja za rad (“Službene novine FBiH”, br. 31/09***);***
- Odluka o izvještajima društava za osiguranje (“Službene novine FBiH”, br. 80/06);
- Odluka o izvještajima društava za osiguranje (“Službene novine FBiH”, br. 30/09);
- Odluka o izvještajima posrednika u osiguranju (“Službene novine FBiH”, br. 80/06***);***
- Odluka o izvještajima posrednika u osiguranju (“Službene novine FBiH”, br. 30/09***);***
- Odluka o sadržini polise osiguranja od odgovornosti za motorna vozila (“Službene novine FBiH”, br. 80/06);
- Odluka o uslovima osiguranja kod *inostran*og osiguravatelja (“Službene novine FBiH”, br. 81/06);
- Odluka o osiguranju troškova pravne zaštite i osiguranju pomoći (“Službene novine FBiH”, br. 81/06);
- Odluka o broju glasova članova Zaštitnog fonda Federacije BiH u 2009. godini (“Službene novine FBiH”, br.: 30/09, 62/09);
- Odluka o doprinosu Zaštitnom fondu Federacije BiH u 2009. godini (“Službene novine FBiH”, br.: 30/09, 62/09);
- Odluka o naknadama i tarifama Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH (“Službene novine FBiH”, br. 71/05);
- Odluka o utvrđivanju liste pokazatelja za prepoznavanje sumnjivih transakcija (“Službene novine FBiH”, br. 46/07);
- Odluka o dinamici usklađivanja minimalnog dioničkog kapitala i garantnog fonda društva za osiguranje (“Službene novine FBiH”, br. 71/05);
- Odluka o raspodjeli zajedničkih stavki na životno i neživotno osiguranje (“Službene novine FBiH”, br. 6/07);
- Odluka o određivanju iznosa na koji se mora ugovoriti osiguranje od odgovornosti za motorna vozila (“Službene novine FBiH”, br. 32/07);
- Odluka o vrstama osiguranja (“Službene novine FBiH”, br. 32/07);
- Odluka o troškovima prekršajnog naloga („ Službene novine FBiH’’, br. 46/07);
- Odluka o izvještajima podružnica društava za osiguranje iz Republike Srpske („ Službene novine FBiH’’, br. 62/09);

*****

- Mjerila za prijenosne premije(www.nados.ba);
- Mjerila za rezerve šteta (www.nados.ba);
- Mjerila za matematičku rezervu životnih osiguranja i drugih osiguranja za koje se obračunava matematička rezerva (www.nados.ba).

Podzakonski dokumenti Agencije za osiguranje u RS-u

- Pravilnik o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društava za osiguranje (UO Agencije od 21. 8. 2009.);
- Pravilnik o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje (UO Agencije od 17.12.2008.);
- Pravilnik o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezevi i minimalnog garantnog fonda društva za osiguranje (UO Agencije od 17.12.2008.);

- Pravilnik o blokiranju imovine i osiguranja od profesionalne odgovornosti brokera u osiguranju (UO Agencije od 8.4.2008.);
- Pravilnik o davanju i oduzimanju saglasnosti licima na značajnom položaju u društvu za osiguranje (UO Agencije od 8.4.2008.);
- Pravilnik o nadzoru nad učesnicima na tržištu osiguranja (UO Agencije od 27.12.2007.);
- Pravilnik o sadržaju izvještaja nezavisnog revizora o obavljenoj reviziji finansijskih i drugih izvještaja društava za osiguranje (UO Agencije od 27.12.2007.);
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o sadržaju izvještaja nezavisnog revizora o obavljenoj reviziji finansijskih i drugih izvještaja društva za osiguranje (UO Agencije od 6.11.2008.);
- Pravilnik o elementima i kontroli margine solventnosti društava za osiguranje u Republici Srpskoj (UO Agencije od 2.11.2007.);
- Pravilnik o načinu upisa i vođenju registara društava za osiguranje i podružnica društava za osiguranje kod Agencije za osiguranje RS-a (UO Agencije od 29.11.2007.);
- Pravilnik o načinu upisa i vođenju registara posrednika u osiguranju kod Agencije za osiguranje Republike Srpske ("Službeni glasnik RS-a", br.57/06);
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu upisa i vođenju registara posrednika u osiguranju kod Agencije za osiguranje Republike Srpske (UO Agencije od 17.8.2007.);
- Pravilnik o načinu upisa i vođenju registra ovlašćenih aktuara kod Agencije za osiguranje Republike Srpske ("Službeni glasnik RS-a", br.57/06);
- Pravilnik o uslovima za sticanje i povlačenje zvanja ovlašćenog aktuara ("Službeni glasnik RS-a", br.57/06);
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o uslovima za sticanje i povlačenje zvanja ovlašćenog aktuara (UO Agencije od 21.7.2008.);
- Pravilnik o životnom osiguranju vezanom za ulaganja ("Službeni glasnik RS-a", br.116/06);
- Pravilnik o tehničkim pričuvama ("Službeni glasnik RS-a", br.116/06);
- Pravilnik o polaganju stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju ("Službeni glasnik RS-a", br.01/07);
- Pravilnik o ombudsmanima u osiguranju (UO Agencije od 2.11.2007.);
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ombudsmanima u osiguranju (UO Agencije od 17.12.2008.);
- Pravilnik o sadržaju i standardizovanom obliku zahtjeva za izdavanje dozvole za rad društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom i dozvole za organizovanje i upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (UO Agencije od 15.6.2009.);
- Pravilnik o minimalnim uslovima organizacione, kadrovske i tehničke osposobljenosti društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima (UO Agencije od 15.6.2009.);
- Pravilnik o načinu otvaranja individualnih računa, vođenja registra individualnih računa, prenosa sredstava i davanja izvoda s individualnog računa člana dobrovoljnog penzijskog fonda (UO Agencije od 15.6.2009.);
- Pravilnik o oglašavanju i marketingu dobrovoljnih penzijskih fondova (UO Agencije od 15.6.2009.);
- Pravilnik o sadržaju prospekta i skraćenog prospekta dobrovoljnih penzijskih fondova (UO Agencije od 15.6.2009.);

*****

- Odluka o načinu utvrđivanja i obračuna doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske, rokovima uplate i načinu vođenja sredstava doprinosa (UO Agencije od 21.8.2009.);
- Odluka o izmjeni odluke o tarifama i naknadama Agencije za osiguranje Republike Srpske (UO Agencije od 26.3.2009.);
- Odluka o tarifama i naknadama Agencije za osiguranje Republike Srpske („Službeni glasnik RS-a", br.05/08);
- Odluka o dopuni odluke o plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2009. godini (UO Agencije od 21.8.2009.);
- Odluka o plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2009. godini („Službeni glasnik RS-a", br.31/09);

- Odluka o privremenom plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske za period januar – mart 2009. godine (UO Agencije od 29.1.2009.);
- Odluka o plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2008. godini (www.azors.org);
- Odluka o dopuni odluke o plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2008. godini(UO Agencije od 6.11.2008.);
- Odluka o privremenom plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske za period januar - mart 2008.god.
- (UO Agencije od 15.1.2008.);
- Odluka o dopuni Odluke o plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2007.godini (www.azors.org);
- Odluka o plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2007. godini ("Službeni glasnik RS-a", br.22/07);
- Odluka o plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2006. godini ("Službeni glasnik RS-a", br.57/06);
- Odluka o plaćanju naknade za nadzor Agenciji za osiguranje Republike Srpske za 2009.godinu (UO Agencije od 26.3.2009.);
- Odluka o privremenom plaćanju naknade za nadzor Agenciji za osiguranje Republike Srpske za period januar – mart 2009.godine (UO Agencije od 29.1.2009.);
- Odluka o plaćanju naknade za nadzor Agenciji za osiguranje Republike Srpske za 2008.godinu (www.azors.org);
- Odluka o privremenom plaćanju naknade za nadzor Agenciji za osiguranje Republike Srpske za period januar-mart 2008. godine (www.azors.org);
- Odluka o broju glasova članova Skupštine Zaštitnog fonda Republike Srpske za 2009.godinu (UO Agencije od 29.1.2009.);
- Odluka o broju glasova članova Skupštine Zaštitnog fonda Republike Srpske u 2008. godini (www.azors.org);
- Odluka o broju glasova članova Skupštine Zaštitnog fonda Republike Srpske u 2007. godini ("Službeni glasnik RS-a", br.27/07);
- Odluka o broju glasova članova Skupštine Zaštitnog fonda Republike Srpske u 2006. godini ("Službeni glasnik RS-a", br.57/06);
- Odluka o sadržaju i obliku službene legitimacije Agencije za osiguranje Republike Srpske (direktor Agencije od 29.12.2008.);
- Odluka o uslovima pod kojima društvo za osiguranje može da zaključi ugovor o reosiguranju sa društvom za reosiguranje koje nema dozvolu za rad u BiH (UO Agencije od 4.3.2008.);
- Odluka o obliku i sadržaju izvještaja društava za osiguranje (direktor Agencije od 3.4.2007.);
- Odluka o udjelu društava za osiguranje u financiranju Agencije za osiguranje Republike Srpske za 2007.godinu ("Službeni glasnik RS-a", br.27/07);
- Odluka o vrstama osiguranja ("Službeni glasnik RS-a", br.57/06);
- Odluka o određivanju najmanjeg iznosa na koji se mora ugovoriti osiguranje od odgovornosti za motorna vozila ("Službeni glasnik RS-a", br. 57/06);
- Odluka o izmjeni Odluke o određivanju najmanjeg iznosa na koji se mora ugovoriti osiguranje od odgovornosti za motorna vozila (UO Agencije od 30.3.2007.);
- Odluka o davanju saglasnosti na Odluku o organizovanju Zaštitnog fonda Republike Srpske ("Službeni glasnik RS-a", br.57/06);
- Odluka o utvrđivanju liste stručnih lica koja su ovlaštena provoditi kontrolu u osiguravajućim društvima ("Službeni glasnik RS-a", br.70/06);
- Odluka o izmjeni Odluke o utvrđivanju liste stručnih lica koja su ovlašćena da sprovode kontrolu u osiguravajućim društvima (UO Agencije od 7.2.2007.);
- Odluka o opsegu, načinu i rokovima dostavljanja podataka koje su posrednici u osiguranju dužni dostavljati Agenciji za osiguranje ("Službeni glasnik RS-a", br.116/06);
- Odluka o dokumentima koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje dozvole za rad ("Službeni glasnik RS-a", br.116/06);
- Odluka o osiguranju troškova pravne zaštite i osiguranju pomoći ("Službeni glasnik RS-a", br.15/07);
- Odluka o uvjetima osiguranja kod inozemnog osiguravača("Službeni glasnik RS-a", br.15/07);

- Odluka o izvještajima društava za osiguranje (“Službeni glasnik RS-a”, br.15/07);
- Odluka o sadržaju mišljenja ovlaštenog aktuara (“Službeni glasnik RS-a”, br.15/07);
- Odluka o obliku i sadržaju zahtjeva za upis u registar posrednika u osiguranju kod Agencije za osiguranje RS-a (direktor Agencije od 24.5.2007.);
- Odluka o naknadi za finansiranje rada ombudsmana u osiguranju (UO Agencije od 13.4.2009.);
- Odluka o plaćanju godišnje naknade za finansiranje rada ombudsmana u osiguranju Republike Srpske za 2009. godinu (direktor Agencije od 27.3.2009.)

*****

- Program za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanje u osiguranju (“Službeni glasnik RS-a”, br.116/06);

*****

- Zaključak o uplati putem pošte ili banke (UO Agencije od 4.3.2008.);
- Zaključak o prvom roku za dostavljanje izvještaja LIKV-1 (UO Agencije od 8.10.2009.);

*****

- Naredba-premijski sistem od 3.10.2008. godine;
- Dopuna naredbe od 29.10.2008. godine;

*****

- Pravila postupka ombudsmana u osiguranju (UO Agencije od 17.12.2008.);

*****

Kodeks poslovne etike društava za osiguranje u Republici Srpskoj (ombudsman od 20.2.2009.).

.....

Nazivi zakonskih i podzakonskih akata identični su jeziku na kojem su objavljeni.